odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Jaarverslag 2023

Omgevingsdienst IJmond

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

1 Voorzitter en directeur aan het woord 5
Brigitte van den Berg, bestuursvoorzitter 6
Just Zandhuis, directeur 8

2 Uitgelicht 9
2.1 Andere adviesgesprekken in aanloop naar de Omgevingswet 10
2.2 Inzicht bieden bij aanscherping energiebesparingsplicht 12
2.3 Onze impact op de leefomgeving dankzij risicogericht toezicht 14

3 Ontwikkelingen 2023 | Extern 16
3.1 Omgevingswet 17
3.2 Bodemtaken onder de Omgevingswet 18
3.3 Voortgang interbestuurlijk programma VTH en plan van aanpak 19
3.4 Vernieuwen Gemeenschappelijke Regeling 20
3.5 Samenwerking vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten en provincie Noord-Holland 21
3.6 Impact Wet kwaliteitsborging op onze uitvoering 22

4 Ontwikkelingen 2023 | Intern 23
4.1 Aanstelling nieuwe directeur 24
4.2 Ontwikkeling van zelforganisatie 24
4.3 ICT-ontwikkelingen 25
4.4 Interne opleiding zij-instromers 26
4.5 Van Wob naar Woo 27

5 Uitvoeringstaken 28
5.1 Uitvoering regio IJmond 29
5.2 Uitvoering regio Zaanstreek-Waterland 30
5.3 Uitvoering regio Zuid-Kennemerland 31
5.4 Uitvoering provincie Noord-Holland 32

6 Vergunningverlening, toezicht & handhaving 33
6.1 Inzicht via onze rapportagecyclus 34
6.2 Beleidskader VTH-milieu 2023 – 2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026 34
6.3 Kwaliteitscriteria 40
6.4 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland 41
6.5 Inzet data-analyse bij milieutoezicht 41
6.6 Ketentoezicht 42
6.7 Zeer zorgwekkende stoffen 43
6.8 Grip op indirecte lozingen 44
6.9 Ondermijning 45
6.10 Alcoholwet 46
6.11 Vernieuwend toezicht 46
6.12 Padelbanen 48
6.13 Circuit Zandvoort 48

6.14 24-uurs bereikbaarheid incidenten, calamiteiten en rampenbestrijding 49
6.15 Cijfers toezicht en handhaving milieu 50
6.16 Vergunningverlening, toezicht & handhaving Bouw 55

7 Advisering 57
7.1 Ruimtelijke advisering 58
7.1.1 Woonruimte asielzoekers 58
7.2 Wet natuurbescherming 58
7.2.1 Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering 59
7.2.2 Proefberekeningen kleinschalige bouwprojecten 59
7.2.3 Meer ecologische adviesaanvragen door spouwmuurisolatie 59
7.2.4 Soorten management plan (SMP) 59
7.2.5 Natuur inclusief bouwen 60
7.3 Bodem 60
7.3.1 Vaststelling Nota Bodembeheer 60
7.3.2 Vaststelling Bodemkwaliteitskaart Zaanstreek-Waterland 60
7.3.3 PFAS 60
7.3.4 Bodeminformatiesysteem en verstrekken bodeminformatie 60
7.3.5 CAIJ-Aagtenbelt monitoring 61
7.4 Luchtkwaliteit 61
7.4.1 Industrie en bedrijven 61
7.4.2 Woon- en leefomgeving 62
7.4.3 Mobiliteit 62
7.4.4 Scheepvaart 62
7.4.5 Wettelijk adviseurschap vergunningaanvragen Tata Steel 62
7.5 Geluid 63
7.6 Schiphol 63

8 Duurzame leefomgeving 65
8.1 Energiebesparingsplicht bedrijven 66
8.2 Energielabel C bij kantoorgebouwen 66
8.3 Just Transition Fund 67
8.4 GreenBiz IJmond 67
8.5 Duurzame mobiliteit 68
8.6 Energiesystemen, taskforce e-infra, CES en pMIEK en regionale structuur warmte 68
8.7 Warmtenet IJmond (Beverwijk en Heemskerk) 70
8.8 Wijk Uitvoeringsplan Uitgeest 70
8.9 Groen Thuis 70
8.10 Zon-op-daken 70
8.11 Zonnepanelen appartementencomplexen 71
8.12 Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk 71

9 Natuur- en Milieueducatie 72
9.1 Natuur- en milieueducatie 73

10 Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond 74
10.1 Uitvoering en handhaving 75
10.2 Kwaliteitscriteria 75
10.2.1 Generieke deskundigheidsgebieden 76
10.2.2 Juridische deskundigheidsgebieden 79
10.2.3 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent bouwen 81
10.2.4 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent milieu 82
10.2.5 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid 85
10.2.6 Procescriteria: vergunningverlening 87
10.2.7 Procescriteria: toezicht en handhaving 88
10.3 Uitvoeringskader 88
10.4 Monitoring kritische prestatie indicatoren (KPI) 89
10.4.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen 89
10.4.2 Ondermijning 90
10.4.3 Afvalstoffen 90
10.4.4 Afvalwater 91
10.4.5 Energiebesparingsplicht 91
10.4.6 Asbest 92
10.4.7 Luchtkwaliteit 92
10.4.8 Klachten 93
10.4.9 Calamiteiten en incidenten 93
10.4.10 Verontreinigde bodemlocaties 93

11 Sociaal jaarverslag 95
11.1 Formatieoverzicht 2023 97
11.2 Opleiding en ontwikkeling 97
11.3 Workshops een prettige en veilige werkomgeving 97
11.4 Externe ontwikkelingen 98
11.5 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim 98
11.6 Arbeidsomstandigheden 99
11.7 Eigenrisicodrager Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW) 99

12 Financieel jaarverslag 100
12.1 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 104
12.2 Begrotingsrechtmatigheid 106
12.3 Resultaatbestemming 106
12.4 Bedrijfsvoering en personeel 106
12.5 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 107
12.6 Toelichting overzicht van baten en lasten 109
12.6.1 Toelichting op de overheadkosten 111
12.7 Overzicht van baten en lasten 112
12.8 Balans 113

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

1 Voorzitter en directeur aan het woord

Brigitte van den Berg, bestuursvoorzitter

Brigitte van den Berg
bestuursvoorzitter

'De uitdagingen blijven komen. Dat heb ik wel gemerkt tijdens mijn eerste volle jaar als bestuursvoorzitter van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond). Dat de organisatie daar niet voor terugschrikt, merk ik gelukkig ook. Er zit heel veel energie in de club.

De maatschappelijke opgave waar wij mee te maken hebben wordt steeds groter: er is een grote verduurzamingsslag te maken; tegelijkertijd moeten wij werken aan een gezonde leefomgeving én de natuur actief beschermen. Die omstandigheden vragen veel van de organisatie: handhaven waar het moet, maar ook stimuleren waar het kan. Op dat vlak pionieren wij echt. Een goed voorbeeld is de pilot "Grip op Indirecte Bedrijfslozingen", die we samen met omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Noord-Holland Noord en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) voortvarend hebben opgepakt. Daarbij hebben we een gezamenlijke opleiding opgezet, waarbij toezichthouders en handhavers leren om de kwaliteit van ons drinkwater te controleren.

Vertrouwen in een andere manier van werken

Tot de hoogtepunten van dit jaar reken ik onder meer de ingang van de nieuwe strategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Als eerste in Nederland hebben de Noord-Hollandse omgevingsdiensten een gezamenlijke strategie opgesteld en daar kunnen we trots op zijn. Ook de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet, die in 2024 eindelijk van kracht wordt, vraagt om een andere manier van werken. Dan zie je dat echt het vertrouwen dat wij dat samen voor elkaar krijgen. Bij de voorbereidingen op de Omgevingswet zijn afdelingen vergunningverlening van gemeenten en ODIJmond gezamenlijk opgetrokken. Daarin hebben wij gezien dat de hechtere samenwerking die nodig is, ook lukt. 'Laten wij het maar gewoon gaan doen, in plaats van erover te blijven praten', zei een van de medewerkers over de lange aanloop van de Omgevingswet, en daar kan ik het alleen maar heel erg mee eens zijn!

Trots op een meedenkende omgevingsdienst

2023 is ook het jaar waarin wij ons steeds proactiever hebben opgesteld in landelijke gesprekken over het interbestuurlijke programma dat het VTH-stelsel (IBP-VTH) moet versterken. De adviezen en aanbevelingen van de commissie Van Aartsen uit 2021 over dit onderwerp hebben een traject in gang gezet waarin wij onderzoeken hoe robuust onze omgevingsdienst is. Die gesprekken maken voor mij ook duidelijk hoe bijzonder onze omgevingsdienst eigenlijk is. Omdat bij ons in de basis een houding van meedenken zit. De korte lijntjes die wij hanteren, worden geroemd door alle deelnemers waar wij voor werken. Wij geloven erin dat je niet op afstand hoeft te zijn om toch onafhankelijk te blijven. Die professionaliteit kenmerkt ons en is een heel grote kracht.
Wij zijn een relatief kleine omgevingsdienst met een hoge kwaliteit en lage kosten, en daar kunnen wij heel trots op zijn. Het is goed om op individuele medewerkers te blijven letten en er voor te

zorgen dat wij niet te veel van mensen vragen. Gelukkig heeft onze nieuwe directeur daar ook aandacht voor.

Visie op doorontwikkeling

Dat brengt mij bij een ander memorabel moment van dit jaar: de directeurswissel waarbij Bert Pannekeet na bijna twintig jaar is opgevolgd door Just Zandhuis. Ik merk dat Just de kracht van de organisatie inziet, en tegelijkertijd een visie heeft op doorontwikkeling met het oog op de veranderende maatschappelijke vraag. Daarmee heeft hij een vliegende start gemaakt. Vooruitkijkend denk ik dat 2024 echt het jaar van de Omgevingswet wordt. "*The proof of the pudding is in the eating*". Daar hebben wij in 2023 naartoe gewerkt, wij zijn er klaar voor. Wij gaan er met elkaar voor zorgen dat onze organisatie kwaliteit levert, ook bij dit soort grote veranderingen.

Brigitte van den Berg, voorzitter Algemeen en Dagelijks Bestuur ODIJmond

Just Zandhuis, directeur

Just Zandhuis, directeur

Wat mij bijzonder is opgevallen in mijn eerste maanden als directeur van Omgevingsdienst IJmond: bij iedereen die ik spreek, zie ik wel een twinkeling in de ogen als ze het over hun werk hebben. Medewerkers zijn echt intrinsiek betrokken bij wat ze doen. Omdat ze veel gevoel hebben voor hun vak, gedreven zijn door de maatschappelijke impact die ze kunnen maken, of gewoon omdat ze het fijn vinden om onderdeel te zijn van deze leuke club mensen. Dat is heel positief om te zien. Ik heb me heel welkom gevoeld en dat vind ik bijzonder, want ik kan me voorstellen dat het best spannend is om na ruim twintig jaar met een nieuwe directeur te gaan werken.

Medewerkers zijn de kracht van de organisatie

Ik heb bewust een halfjaar de tijd genomen om 'in te voegen'. Eerst begrijpen hoe de organisatie werkt, daarna zelf toevoegen. Met die gedachte heb ik met toezichthouders meegelopen en ben ik bij team overleggen aangeschoven. Ook heb ik lunchbijeenkomsten georganiseerd voor iedereen die met mij in gesprek wilde gaan: wat vinden medewerkers dat onze organisatie maakt en waar denken zij dat we nog wel een stapje te zetten hebben? Dit alles om zonder agenda echt een beleving te krijgen bij welke producten we maken en hoe we dat doen. Bij elk team en bij elk onderdeel van de organisatie ben ik langs geweest, en dat was voor mij een heel leuk stuk van 2023. De kracht van de organisatie zit in de kundige medewerkers, die kwalitatief goed werk leveren. Dat in eerdere jaren is gekozen voor een zelforganiserende organisatie past daarbij, want onze medewerkers hebben de flexibiliteit om die opgave aan te kunnen. Ik wil graag bijdragen aan de verdere ontwikkeling daarvan.

De opgave wordt steeds groter

Wat ik heb aangetroffen is een organisatie die een sterke groei heeft doorgemaakt. Die geprobeerd heeft de goede dingen vast te houden, terwijl de omvang van de opgave steeds groter wordt. Er komt veel op ons af. Om grip te houden op de totale opdracht, is een aantal stappen te zetten. Onze medewerkers moeten die opgave kunnen blijven dragen. Of de capaciteit daarbij goed is georganiseerd, is een vraag waar ik mij nu mee bezighoud. Deze gedachten sluiten aan bij de gesprekken die wij voeren binnen het landelijke interbestuurlijke programma ter versterking van de VTH-keten. Het is mooi om te zien dat ODIJmond al daadwerkelijk bijdraagt aan maatschappelijke transities, waar andere omgevingsdiensten nog niet zover zijn. Aan de andere kant zie je dat wij een van de kleinere omgevingsdiensten zijn en dat er vragen leven over onze robuustheid. Dit vraagt om een goede visie op de toekomst. Dat gaan wij met onze deelnemers oppakken, waarbij ik het belangrijk vind om in te zetten op samenwerking binnen de provincie. In 2023 heb ik de medewerkers aan zet gelaten; ik heb ontdekt hoe zij onze organisatie dragen, en zie ernaar uit om in 2024 over te gaan van invoegen naar toevoegen.

Just Zandhuis, directeur Omgevingsdienst IJmond

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

2 Uitgelicht

2.1 Andere adviesgesprekken in aanloop naar de Omgevingswet

In gesprek met Bart van den Bovenkamp en Niels Folkers

Halverwege 2023 werd duidelijk: de Omgevingswet wordt écht van kracht op 1 januari 2024. Dat betekende nog één keer vol gas in de voorbereiding voor de hele organisatie. Ook voor de adviseurs, die de centrale vraag in hun werk zagen verschuiven van 'mag dit wettelijk?' naar 'is dit wenselijk?'

Bart van de Bovenkamp en Niels Folkers

Programmamanager Bart van de Bovenkamp en adviseur Ruimtelijke Ordening Niels Folkers waren in 2022 inhoudelijk al helemaal klaar voor de Omgevingswet, toen die nogmaals werd uitgesteld. "Veel mensen moesten daarom dit jaar de motivatie echt even opnieuw vinden", blikt Bart terug. "We hebben werkgroepen nieuw leven ingeblazen, inhoudelijke trainingen herhaald en al onze procedures en werkwijzen nagelopen. Alles om ervoor te zorgen dat we zonder haperen in 2024 door konden met ons werk."

Sneller duidelijk waar het schuurt

In dat proces hadden de adviseurs regelmatig overleg met gemeenten en andere partners, waarbij ieder die aan tafel zat zich steeds meer realiseerde dat je met de integrale Omgevingswet als uitgangspunt gesprekken écht anders voert. Dat heeft volgens Bart te maken met twee dingen: ten eerste krijgen gemeenten meer beleidsvrijheid om hun eigen regels te bepalen. "Met die vrijheid komt ook de verplichting om na te denken over wat je nu eigenlijk wilt."
Ten tweede wordt veel sneller duidelijk waar beleid schuurt. "Met losse visies op wonen, milieu of luchtkwaliteit zie je niet meteen waar die elkaar tegenspreken, als je een integrale visie schrijft, zie je dat wél."
Niels merkt dat dat niet alleen tot andere, maar ook tot bétere gesprekken leidt, waarbij je op voorhand al nadenkt over het spanningsveld tussen verschillende beleidsambities. Milieu is daarbij de verbindende factor, stellen zij.

Advies als onderdeel van omgevingsplannen en nieuwe wegen

"Er komt meer werk op ons af", zegt Niels over de veranderende rol van adviseurs. "In essentie lijkt er misschien niet veel te veranderen: onze vakspecialisten geven nog steeds advies over bodem, geluid of ecologie. Maar wanneer ons advies onderdeel is van een omgevingsplan in plaats van een op zichzelf staand milieu-advies, moeten wij ook naar die bredere context kijken. Wat ook meer werk met zich meebrengt, is dat er op artikelniveau in de wet en richtlijnen veel is veranderd. Ervaren adviseurs met parate kennis over wetgeving, moeten nu weer vaker de artikelen erop

naslaan. Ook zie je – zeker bij grotere projecten die gevoelig liggen – dat er nog onduidelijkheid in de interpretatie van de wet kan zijn. In de oude wetgeving konden we terugvallen op jurisprudentie, daar moeten we met zijn allen echt weer opnieuw de weg in vinden."

Extra capaciteit en goede relatie met deelnemers is essentieel

De constatering dat de Omgevingswet tot meer werk leidt, brengt Niels en Bart bij een van de grotere uitdagingen van 2023: de menskracht is nog niet meegegroeid. "We hebben op verschillende milieu-thema's externe capaciteit moeten inhuren", licht Bart toe. "Ook is er extra ondersteuning voor de adviseurs gekomen. Dat is een signaal voor 2024."

Daarbij benoemt hij ook dat het nog belangrijker is geworden om een goede relatie te onderhouden met onze deelnemers waarvoor we adviseren, om breder te weten wat er speelt. "Je kunt dat niet koppelen aan extra productie, maar het is wel nodig om het beleidsmatige deel goed uit te voeren."

Transitiefase: oud en nieuw naast elkaar

Vooruitlopend op 2024, heeft Niels in Beverwijk dit jaar al gewerkt volgens de Omgevingswet. "Wij zijn gestart met omgevingstafels; daarbij zit de initiatiefnemer van een bouwproject meteen om tafel met de gemeente en adviespartijen om te bespreken hoe het plan eruitziet en wat er beter kan."
Over deze werkwijze is hij positief: "Ik merk dat plannen die na zo'n omgevingstafel in procedure worden gebracht, beter zijn doordacht. Er is nagedacht over wat belemmeringen kunnen zijn en hoe die kunnen worden opgelost. Daar hoef je niet achteraf nog mee aan de slag."

Naast alle voorbereidingen en het proefdraaien voor de Omgevingswet, ging het dagelijks werk onverminderd door. Meer dan dat, constateerden Bart en Niels: "Zeker in december was er een toename in het aantal aanvragen, omdat initiatiefnemers willen weten waar ze aan toe zijn. Ook in grotere projecten zagen we die versnelling; gemeenten die snel een project in procedure wilden brengen, omdat ze dan weten hoe de regels werken."

Maar niet alle projecten konden in procedure gebracht worden; er ontbraken in sommige gevallen simpelweg te veel gegevens. De procedure die wel zijn gestart, worden in 2024 nog volgens de oude wetgeving afgehandeld. "We hoeven ons voorlopig niet te vervelen!"

2.2 Inzicht bieden bij aanscherping energiebesparingsplicht

In gesprek met Alex Lam en Dylan Grooteman

Per 1 juli 2023 is de energiebesparingsplicht bedrijven aangescherpt. In de praktijk blijken ondernemers en instellingen niet altijd te weten wat er van hen wordt verwacht en hoe ze aan hun plicht kunnen voldoen. Daarom zetten wij in op stimulerend toezicht. "Wij gaan heel open het gesprek in", vertelt Dylan Grooteman, die deel uitmaakt van het Team Energie bij Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond).

Dylan Grooteman, toezichthouder

Als je een energiebesparingsmaatregel voor je pand of voor je bedrijfsprocessen binnen vijf jaar terug kunt verdienen, moet je die ook doorvoeren. Dat is in het kort de energiebesparingsplicht. Deze geldt voor elke vestiging van een bedrijf of instelling met een gebruik van minstens 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m3 aardgas per jaar. "Vanaf 1 juli geldt die verplichting óók voor de opwek van hernieuwbare energie, zoals de aanschaf van zonnepanelen of warmtepompen", legt Dylan de aanscherping uit. De doelgroep is bovendien uitgebreid naar bedrijven die eerder een uitzonderingspositie hadden: de glastuinbouw en bedrijven die een omgevingsvergunning milieu nodig hebben.

Noord-Hollandse omgevingsdiensten werken samen

De bedrijven en instellingen die aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen, zijn ook verplicht om elke vier jaar te rapporteren over de voortgang (de Informatieplicht). 2023 was zo'n rapportagejaar. "Wij hebben alle bedrijven waarvan wij denken dat die eraan moeten voldoen, aangeschreven", vertelt Alex Lam, die halverwege 2023 is begonnen als projectleider bij Cirkel Duurzame Leefomgeving. Om organisaties op weg te helpen met de informatie- en energiebesparingsplicht, hebben de omgevingsdiensten van Noord-Holland samen met provincie Noord-Holland bovendien de communicatiecampagne Check Klik Bespaar gelanceerd.

Ook op andere vlakken werken de Noord-Hollandse omgevingsdiensten samen. "Wij streven naar een uniforme uitvoering van de controles", zegt Alex. "Bijvoorbeeld in de gemiddelde tijd die wij per bezoek aanhouden. Alle omgevingsdiensten merkten dat energiecontroles langer duren dan voorzien, omdat ondernemers de benodigde informatie niet zonder meer paraat hebben. De operationele start bleek daardoor weerbarstiger dan wij van tevoren hadden gedacht. Inmiddels hebben wij allemaal onze planning daarop aangepast."

Inspecteur komt ook langs om inzicht te geven

"Ik vertel vaak aan het begin van een gesprek dat ik kom om inzicht te geven", zegt Dylan. "Pas als er inzicht is, kun je gaan besparen, en daarna kun je handhaven als een bedrijf geen maatregelen neemt." Hij merkt dat het nodig is; ondernemers hebben vaak geen technisch inzicht in de installaties die ze hebben staan, terwijl daar wel energie én geld in te besparen is. "Als een luchtverversingskast bijvoorbeeld toe is aan een nieuwe motor, kun je er een aanschaffen in een veel betere efficiëntieklasse. Dat is een natuurlijk moment om te besparen. Wij kunnen adviseren over hoe je dat het beste aanpakt. En dan heb je natuurlijk het laaghangend fruit dat je tegenkomt bij controles en waar ondernemers direct mee aan de slag kunnen. Zoals de leidingen van stookinstallaties isoleren of ledverlichting aanbrengen."

Besparen begint bij beter afstellen van installaties

Maar besparen gaat niet alleen over vervangen en verduurzamen; er is ook veel winst te behalen door installaties simpelweg beter af te stellen. Dylan en de andere controleurs van het Team Energie zien vaak dat instellingen zo zijn afgesteld dat een gebouw ook 's nachts en in het weekend wordt verwarmd en luchtverversingsinstallaties volop blijven draaien. Dat is vaak per ongeluk zo afgesteld, na een onderhoudsbeurt bijvoorbeeld.
"Als wij een datalogger op de installaties plaatsen, ontdekken wij soms dat er 's nachts net zoveel energie wordt verbruikt als overdag. Als je dat inzicht eenmaal hebt, kun je de installaties juist afstellen en beginnen met besparen."

Van oktober 2022 tot maart 2023 is er een actie gehouden waarbij ruim honderd dataloggers zijn geplaatst. "Het is een service, wij plaatsen ze gratis", zegt Alex. "Maar aan die service hangt wel een verplichting: als blijkt dat er iets niet klopt, moet er actie worden ondernomen. De meeste ondernemers doen er graag aan mee, die willen weten waar ze aan toe zijn. Daar komt bij dat bij de aangescherpte energiebesparingsplicht ondernemers ook controle moeten houden op hun eigen energieverbruik. Niet weten, kan niet meer."

2024 jaar van toezicht en handhaving

Bedrijven moesten uiterlijk in december aan hun informatieplicht voldoen. Wie daar geen gehoor aan heeft gegeven, kan in kwartaal een van 2024 een waarschuwingsbrief verwachten. Daarna begint het Team Energie aan de bijbehorende controles en handhaving. "Wij hebben twee subsidies ontvangen om de organisatie te versterken, zodat wij die klus uit kunnen voeren", zegt Alex.
De subsidies, het overleg met de andere omgevingsdiensten, de communicatiecampagne en de start van het Team Energie: in 2023 is in meerdere opzichten een fundament gelegd voor de uitvoering in 2024.

2.3 Onze impact op de leefomgeving dankzij risicogericht toezicht

In gesprek met Annette Wolke en Manon Bosch

Hoe kunnen wij het resultaat van ons werk en de impact daarvan op de leefomgeving zichtbaar maken naar de buitenwereld? Lange tijd was dat een lastige vraag, maar technische ontwikkelingen bieden nieuwe kansen om gericht op risico's toezicht te houden met behulp van data. In 2023 hebben wij gebouwd aan een datagestuurd risicomodel en een dynamische kaart omgevingsveiligheid, die als kaartlaag in onze zogenaamde GIS-viewer is terug te vinden. Daarmee kunnen wij risico's of andere prioriteiten bij branches of bedrijven(terreinen) snel en overzichtelijk in beeld krijgen.

Manon Bosch, data-analist en Annette Wolke, strategisch adviseur

Data verzamelen en daarnaar handelen is natuurlijk niets nieuws voor onze toezichthouders en handhavers, maar de mogelijkheden om data te analyseren zijn met sprongen toegenomen. Data-analist Manon Bosch en strategisch beleidsadviseur Annette Wolke waren intensief betrokken bij de ontwikkeling van ons nieuwe datagestuurde risicomodel.
"Wij hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om de datakwaliteit te verbeteren, want daar staat of valt alles mee", legt Manon uit. "Om de data te verbeteren zijn twee kwaliteitscoördinatoren aangesteld." Het team heeft goed nagedacht over welke data relevant zijn en uit welke gegevensbronnen die gehaald kan worden.

Inzicht in bedrijven met hoog risico en veel impact op de leefomgeving

"Het model kan gegevens aan elkaar koppelen, bijvoorbeeld de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en of het bedrijf zich aan de milieuregels heeft gehouden. Zo komt er een lijst naar boven met bedrijven die een hoog risico vormen voor overtredingen die veel impact hebben op de leefomgeving. Daar gaan wij vaker langs dan bij bedrijven waar volgens de data alles netjes verloopt en geen of minder risico's zijn. Maar er kan ook met andere parameters worden gewerkt voor andere doeleinden."

Technische ontwikkelingen maken verfijndere data mogelijk

Niet alleen kunnen gegevens voor verschillende modellen worden gebruikt; de gegevens zelf zijn ook steeds verfijnder, vertelt Annette. Onder meer omdat het drone-programma dit jaar sterk is geprofessionaliseerd. "Voorheen maakten wij bijvoorbeeld, aan de hand van beschikbare informatie

en grove metingen, schattingen van de hoeveelheid grond die op een terrein opgeslagen ligt. Een drone kan dat bijna tot op de kubieke centimeter berekenen. Ook hebben wij FLIR-camera's die heel nauwkeurig lekkages van bijvoorbeeld gassen kunnen meten. Je kunt met die verfijndere gegevens beter onderbouwen wat je van ondernemers vraagt en verwacht."

De dynamische kaartlaag omgevingsveiligheid maakt verzamelde data visueel inzichtelijk – vanzelfsprekend alleen voor bevoegde gebruikers. "Wij wilden een kaart met *real time* data", zegt Annette. "De basis is het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). In de dynamische kaart kun je een gebied selecteren waarop bijvoorbeeld meteen zichtbaar is waar opslagtanks staan. Ook kun je snel het verschil zien tussen bijvoorbeeld de situatie op 1 januari en 31 december. Toezichthouders kunnen die kaart onder meer gebruiken ter voorbereiding op een bedrijfscontrole."

Data combineren kan tot verrassende resultaten leiden

De vraag voor data-analyse kan ook vanuit een gemeente komen. Manon noemt als voorbeeld de vraag waar een verhoogd risico op ondermijning is. Daarvoor wordt een ondermijningsscan uitgevoerd. Deze scan werkt net als het risicomodel met parameters waar formules op worden losgelaten. "Als er ergens hennepgeuren zijn waargenomen, dan focus je je op andere signalen dan wanneer er bijvoorbeeld illegale bewoning verwacht wordt."

Bewustwording voor invoeren data en efficiëntie

Voor collega's betekent deze datagestuurde manier van werken dat zij meer gegevens consequent moeten verwerken. Twee kwaliteitscoördinatoren helpen daarbij. "Collega's moeten soms meer datavelden invullen dan hen lief is", zegt Annette. "Wij besteden dan ook veel aandacht aan de bewustwording waarom het belangrijk is." Aan de andere kant ziet zij ook dat de invoer juist efficiënter wordt: "Voorheen kon het gebeuren dat je dezelfde data op twee verschillende systemen moest invoeren; nu communiceren die systemen vaak met elkaar en is het nog maar één keer nodig."
In een test kon Manon het belang van complete data duidelijk maken: "Op een lijst van bedrijven met een bepaald verhoogd risico stonden niet de bedrijven die ervaren inspecteurs hadden verwacht. Dat kwam doordat sommige velden nog leeg waren. Wanneer alle velden goed zijn ingevuld, en er komen dán bedrijven naar boven drijven die je daar niet had verwacht, dan heb je iets interessants te pakken."

De hoeveelheid controles zegt niet alles

Al deze ontwikkelingen helpen om gerichter te controleren, waarbij de *outcome* belangrijker wordt dan de *output*. "De hoeveelheid controles die je hebt gedaan, zegt uiteindelijk niet alles", licht Annette toe. "Zeventig controles op airco's leveren een minder grote bijdrage aan de veiligheid van onze leefomgeving dan één controle op gevaarlijke stoffen in een opslagvoorziening."
Gemeenten raken daar ook steeds meer van doordrongen, merkt ze. De nieuwe VTH-strategie Milieu 2023-2026 die begin 2023 is opgeleverd, legt dan ook de nadruk op prioritering. "In een ideale wereld kunnen wij onze medewerkers steeds gerichter inzetten, en goed onderbouwen hoe wij onze ureninzet prioriteren en verdelen", blikt ze vooruit naar de komende jaren. "Dat is waar wij met goede data-analyse naar op weg zijn."

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

3 Ontwikkelingen 2023 | Extern

3.1 Omgevingswet

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet in werking. De kern van de Omgevingswet is het beschermen en bevorderen van een gezonde, duurzame fysieke leefomgeving. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Met de invoering van deze wet, veranderde het wettelijk kader van onze werkzaamheden. Ook onze dienstverlening en advisering verandert.

Omgevingsloket

Belangrijk onderdeel van de Omgevingswet is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via dit loket kunnen initiatiefnemers hun vergunningaanvraag of melding indienen, vooroverleg aanvragen of informatie verstrekken aan het bevoegde gezag. Afgelopen jaar hebben wij onze systemen aangesloten op onderdelen van het DSO. Hiermee zijn wij nu in staat om documenten en gegevens uitwisselen met het Omgevingsloket. Ook hebben wij, samen met gemeenten, voorbereid dat aanvragen en zaken die door ons afgehandeld moeten worden automatisch bij ons terecht komen. Voor adviesvragen van ons aan de gemeente of andersom gebruiken we de samenwerkingsruimte (van het DSO). De verwachting is dat het DSO niet vanaf de start direct optimaal werkt, waardoor we in 2024 te maken krijgen met extra inzet en samenwerking met gemeenten waar het gaat om uitwisselen van informatie en verbeteringen aan het systeem.

Samenwerking

Een tweede belangrijp speerpunt richting 1 januari 2024 was de samenwerking aan de omgevingstafel. Inzet van deze omgevingstafels is om met gemeenten, (keten)partners en de initiatiefnemer via een dialoog initiatieven mogelijk te maken met als resultaat een integraal advies voor een vergunningsaanvraag of een ontwikkeling. Dit vraagt een integrale manier van werken en het leren adviseren op een nieuwe manier van ruimtelijke planvorming. Aansluiten bij dergelijke tafels is voor ons niet nieuw. Onze adviseurs milieu en ruimtelijke ordening hebben hiermee geoefend, daarmee betekent het deelnemen aan een omgevingstafel grotendeels het voortzetten van de huidige samenwerking. Wij hebben goede en korte lijnen met de gemeente en verwachten dat eventuele problemen in de samenwerking snel opgelost worden.

Daarnaast ondersteunen wij gemeenten bij de transitie van het tijdelijke naar het definitieve omgevingsplan. Bij deze omgevingsplannen hebben wij oog voor regionale eenduidigheid, maar is er ook ruimte voor maatwerk. Waar het kan en specifieke lokale keuzes waar het moet. De adviseurs milieu en ruimtelijke ordening zijn hiervoor het eerste aanspreekpunt.

Milieuleges

Nieuw onder de Omgevingswet is dat er milieuleges worden geheven. Hiervoor hebben wij afspraken gemaakt met de gemeenten en een tariefvoorstel gedaan. Wij gaan de leges niet zelf innen voor de gemeente (voor de provincie wel). Na verlenen van een milieuvergunning geven wij aan de heffingsambtenaar door dat er leges geïnd kunnen worden, wat de hoogte van de leges is en waarvoor de leges zijn opgelegd.

Aanpassen brieven en website

Afgelopen jaar hebben wij onze brieven omgezet naar de regels uit de Omgevingswet. Wij grepen dit moment ook aan om onze brieven te herschrijven naar B1. B1 staat voor begrijpelijke taal. En wij pasten onze website aan, zodat initiatiefnemers meer hulp en uitleg krijgen bij de veranderingen onder de Omgevingswet.

Opleidingen en cursussen

Sinds een aantal jaar bereiden onze collega's zich voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat vraagt van alle collega's ook het volgen van opleidingen, cursussen en trainingen. Sinds corona wordt een groot aantal onderwerpen ook via webinars aangeboden, wat het laagdrempelig maakt om kennis te vergaren. Maar we hebben ook intern altijd de aandacht op de ontwikkeling van onze collega's. Zo hebben wij extra inzet gepleegd in het borgen van voldoende capaciteit en kennis bij de frontoffice. Tot aan 2024 was dit vooral theoretische kennis en vanaf januari starten we met het opdoen van praktijkervaring en zal dit de kennis verder verrijken. Door het inrichten van een frontoffice wordt de backoffice in staat gesteld zich te concentreren op het continueren van het vergunningverleningsproces. Onze toezicht en handhavers volgen begin 2024 nog een laatste, interne opleiding.

Eind 2023 organiseerden wij een netwerkdag voor collega's bij onze gemeenten die te maken krijgen met de Omgevingswet. De dag was erop gericht om met elkaar te netwerken, maar ook alvast samen te oefenen met praktijkcasussen. We ontvingen positieve reacties op het initiatief en zullen in 2024 opnieuw een netwerkdag organiseren.

3.2 Bodemtaken onder de Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderde een aantal zaken op het gebied van bodem. De gemeente is het bevoegd gezag geworden voor de gehele milieu-hygiënische bodemkwaliteit. Het gaat hier om taken met betrekking op het saneren van, of het werken in ernstig verontreinigde grond. Afgelopen jaren werkten wij samen met de provincie Noord-Holland aan een zorgvuldige overdracht van de bevoegdheden en bodemtaken (de zogenoemde warme overdracht). Onderdeel van deze samenwerking was de vaststelling van locaties die na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder het bevoegd gezag van de gemeenten gaan vallen en welke locaties onder het Overgangsrecht bij provincie Noord-Holland blijven. In juni informeerden wij onze gemeenten over deze locatielijsten. Ook maakten wij een start met het opstellen van samenwerkingsafspraken. Wij werkten hierin samen met de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland om zo tot gelijkluidende afspraken binnen de provincie te komen. De afspraken worden medio 2024 gepresenteerd tijdens het Bestuurlijk Bodemberaad.

Financiering bodemtaken

Eind november 2022 maakten het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen (UvW), na jaren overleg, definitief afspraken over de bodem en ondergrond voor de periode 2023-2030. Deze afspraken brengen gemeenten echter het minst gunste scenario; voor wat betreft de apparaats- en beleidskosten kunnen provincies en

de grote gemeenten een beroep doen op Rijksmiddelen die tot en met 2030 worden gecontinueerd, maar voor de overige gemeenten, komen er geen middelen beschikbaar. Om hierover een signaal af te geven diende gemeente Oostzaan, namens alle gemeenten binnen ons werkgebied, een motie in tijdens de ALV van de VNG in juni. Wij bereidden deze motie voor. De motie roept op om druk te zetten achter start en afronding van de monitoring om inzicht te krijgen in het effect van de Omgevingswet op de uitvoering van de bodemtaken en bij het Rijk te bepleiten dat, in ieder geval tot afronding van de landelijke monitoring, gemeenten – waar nodig – financieel worden ondersteund om zekerheid te bieden dat de beschikbare capaciteit met de daarbij horende kennis & expertise blijft behouden. De motie is unaniem aangenomen.

3.3 Voortgang interbestuurlijk programma VTH en plan van aanpak

Landelijk is het Interbestuurlijk Programma Versterking-VTH (IBP-VTH) het tweede jaar ingegaan. Dit programma is erop gericht de VTH-keten te versterken en alle 28 omgevingsdiensten zijn hier een belangrijk onderdeel van. Vanuit het IBP-VTH programma zijn zes pijlers met criteria opgesteld om de robuustheid van omgevingsdiensten te toetsen. Alle omgevingsdiensten hebben voor 1 oktober 2023 een zelfscan uitgevoerd op basis van een toetsingskader. Voor alle diensten geldt dat zij op basis van dit toetsingskader niet robuust zijn. Voor Omgevingsdienst IJmond zit dit vooral in de omvang (omzet criteria) maar ook wel op de kwetsbaarheid op de kwaliteitscriteria. Het is aan de besturen van de omgevingsdiensten om op basis van deze uitkomst een plan van aanpak op te stellen hoe zij per 1 januari 2026 wel kunnen voldoen aan de landelijk opgelegde criteria.

Via themasessies naar plan van aanpak

In de tweede helft van 2023 namen wij ons bestuur mee in dit traject, om een gezamenlijk beeld te krijgen van de impact en om een bestuurlijk gedragen richting voor de toekomst af te stemmen. In november 2023 organiseerden wij hiervoor een themasessie waarin wij het IBP, de gevolgen, landelijke-, regionale- en lokale ontwikkelingen en scenario's doornamen. Deze themasessie was gericht op beeldvorming en het voeren van het onderlinge gesprek.
Begin 2024 organiseerden wij een tweede themasessie om een vervolg te geven aan het IBP-VTH en ook om onze deelnemers ambtelijk en breed bestuurlijk te betrekken. Op 1 april 2024 moeten wij een plan van aanpak ingediend hebben bij de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Visitatie

In juni 2023 is onze organisatie, als zesde omgevingsdienst in Nederland, gevisiteerd. De visitatie vond plaats op een systematiek die ontwikkeld is als onderdeel van het IBP. Drie van onze bestuursleden, onze directeur en meerdere collega's waren betrokken bij de visitatie. Het doel van de visitatie is een niet vrijblijvende collegiale toets waarbij zowel wordt gekeken naar waar de dienst in het hier en nu staat, als naar toekomstige bestendigheid. De resultaten worden niet alleen gebruikt voor de eigen dienst maar ook als een 'rode draden rapportage' om de diensten van elkaar te laten leren.
In het definitieve visitatierapport, dat wij in oktober 2023 ontvingen en ook deelden met ons dagelijks en algemeen bestuur, staan sterke punten en aanbevelingen. De visitatiecommissie

merkte op dat wij de eerste dienst waren die tijdens de visitatie de ketenpartners, zoals onder meer de veiligheidsregio en GGD aan tafel brachten. In 2024 gaan wij verder met deze aanbevelingen door deze ook te laten landen in het hierboven genoemde plan van aanpak.

Deelname aan pijlers
Het programma IBP loopt inmiddels anderhalf jaar en is goed op stoom gekomen. Onze collega's nemen deel aan alle pijlers binnen het IBP. Er ontstaat een goed beeld van de impact op al onze primaire en secundaire processen. Over de grote lijn zal ons werk naar de toekomst meer in landelijke samenhang met andere omgevingsdiensten en primaire partners plaats gaan vinden. Een aantal belangwekkende elementen van het programma bestaan uit de doorontwikkeling van datagericht werken. Ook de kwaliteit van onze collega's wordt uniform beschreven en onze uitvoering getoetst aan benchmark normen die zijn gedefinieerd.

Er komt een landelijk opleidings- en scholingsprogramma waarbij heel precies wordt aangeboden wat onze professionals in her- en bijscholing nodig hebben. Naast deze kwalitatieve en kwantitatieve elementen wordt onder meer ook nagedacht over de financiering en schaalgrootte van de omgevingsdiensten in een regionaal perspectief. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken of omgevingsdiensten zijn opgewassen tegen de grote maatschappelijke opgaven die voor op de organisatie afkomen op het gebied van milieu, natuur en gezondheid.

Altijd Actuele Digitale Vergunning
Afgelopen jaar werkten wij aan de doorontwikkeling van het concept Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze (door)ontwikkeling vindt plaats binnen de Open Source VTH applicatie OpenWave. Circa tien omgevingsdiensten in het land maken inmiddels gebruik van deze applicatie voor de digitale verwerking en registratie van de VTH-processen.
De AADV is erop gericht om de vergunningverlening slimmer te organiseren en de transparantie te vergroten waar het gaat om regels waaraan bedrijven zich dienen te houden. De doelstelling is om de altijd actueel geldende regels ook digitaal toegankelijk te maken voor het bedrijf waarop de vergunning van toepassing is.

3.4 Vernieuwen Gemeenschappelijke Regeling

In 2023 startte wij met een traject om onze Gemeenschappelijke regeling (GR) te wijzigen. Aanleiding was de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Wij stelden hiervoor een plan van aanpak op. die we ter vaststelling aanboden aan ons dagelijks en algemeen Bestuur. De, in deze ronde beleidsneutrale en technische, wijziging van onze GR is een collegebevoegdheid, maar vraagt ons wel om een zienswijze op te halen bij gemeenteraden en de provinciale staten. Het doel is om deze technische wijziging op 1 juli 2024 afgerond te hebben.

Gelijk met het traject voor aanpassing van de GR, pasten wij afgelopen jaar ook de mandaatbesluiten van alle gemeenten en de provincie aan voor het basistakenpakket. De aanpassing zorgt ervoor dat ook onze mandaatbesluiten aansluiten bij de Omgevingswet.

In 2024 starten wij met een traject waarbij wij onze gemeenschappelijke regeling zullen moderniseren. We streven ernaar om deze voor 1 januari 2026 vast te laten stellen. Voor deze modernisering zullen wij onze gemeenten intensief betrekken.

3.5 Samenwerking vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten en provincie Noord-Holland

Samen staan we sterker. Vanuit deze gedachte werken de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland op ambtelijk niveau samen binnen diverse dossiers. Die samenwerking op specifieke thema's is niet nieuw. Afgelopen jaren deden we veel ervaringen via samenwerking binnen diverse milieuthema's. Om deze samenwerking ook naar de toekomst toe te bestendigen, gaven de directeuren van de diensten in Noord-Holland in 2021 hun goedkeuring aan de start van de Samenwerkingsagenda 2022-2024.

Thema's en onderwerpen waar wij de afgelopen drie jaar gezamenlijk op hebben ingezet zijn een gezamenlijke VTH-strategie, een datagedreven uitvoering, milieucriminaliteit, ketentoezicht (bodem en asbestdaken), de energietransitie (alternatieve energiebronnen: open en gesloten bodemsystemen en waterstof, alsmede energiebesparing), bodemtaken onder de Omgevingswet, stikstof, circulaire economie en samenwerking op bedrijfsvoering.

Wij zijn binnen de samenwerkingsagenda trekker op de volgende onderwerpen:

Data gedreven uitvoering

De projectgroep kwam afgelopen jaar tweemaandelijks bijeen met op de agenda onderwerpen als: ontwikkelingen, uniformiteit, inrichtingenbestand, delen kenmerkvelden inrichting en naleefgedrag. Dit overleg gaat voornamelijk over het delen van informatie, omdat zowel onze systemen als beschikbare capaciteit per omgevingsdienst zeer divers is.

Ketentoezicht-Afvalstromen Bodem & asbest

Binnen deze samenwerking bespreken wij de aanpak en ervaringen inzake risicovolle bedrijven vanuit toezicht en handhaving. Het betreft een overleg dat hands-on uitvoering geeft aan veiligheid binnen ons werkveld. Denk daarbij aan een gezamenlijke aanpak tot preventieve stillegging, meldingen bij certificerende instellingen of opschaling voor strafrechtelijk optreden.
Om bovenstaande te intensiveren en de lijnen nog korter te maken is er een 'Keten Interventie team opgesteld' (KIT). Zo kunnen veelplegers, gevaarlijke situaties etc. beter worden opgepakt.

Samenwerking bedrijfsvoering

Bij meerdere omgevingsdiensten binnen de samenwerking is het afgelopen jaar een bewogen jaar geweest op de arbeidsmarkt. Er is veel met elkaar opgetrokken op gemeenschappelijke onderwerpen. Zo waren wij en Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek bijvoorbeeld vrijwel gelijktijdig op zoek naar een nieuwe directeur. Het sub-overleg voor werving en selectie vond ook regulier plaats. Vanuit elke omgevingsdienst zit in deze groep een recruiter of HR-adviseur. Gezamenlijk waren zij aanwezig op carrièrebeurzen om studenten te informeren over stage- en

baanmogelijkheden. Afhankelijk van de woonplaats van de student werden zij verwezen naar de dichtstbijzijnde omgevingsdienst. Ook wordt er overlegd over openstaande vacatures en mogelijkheid tot uitwisselen van personeel (bijvoorbeeld in verband met re-integratie). Daarnaast startten wij, samen met Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, in oktober 2023 wederom een opleidingstraject tot Toezichthouder Milieu.

Vervolg samenwerkingsagenda
Naar aanleiding van de veranderingen binnen ons werkveld en de ambitie tot een continue verbetering van de uitvoering van de VTH-taken besloten de vier directeuren in 2023 om de samenwerkingsagenda door te ontwikkelen. Inzet is niet alleen op uitvoering samen te werken, maar ook op strategisch niveau. In 2024 willen wij de nadruk leggen op het professionaliseren van de voorwaarden waarop we samenwerken.

3.6 Impact Wet kwaliteitsborging op onze uitvoering

Op 1 januari 2024 trad de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. Deze wet regelt de verbetering van de bouwkwaliteit door verbetering van de privaatrechtelijke positie van de particuliere en de zakelijke bouwconsument (opdrachtgever). Dit wetsvoorstel introduceert ook een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor bouwwerken. Afgelopen jaar bereidden wij ons voor op deze nieuwe wet. In eerste instantie gaat de wet over eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2026 volgen mogelijk andere bouwwerken. Hierdoor kunnen onder andere bouwbedrijven en gemeenten, maar ook ketenpartners stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe stelsel.

Onder de nieuwe wet ligt de toetsing op relevante aspecten van kwaliteit van het eindproduct bij een onafhankelijke marktpartij, waar dat voorheen bij de gemeente lag. Verder is een verklaring van de kwaliteitsborger bij oplevering een voorwaarde voor ingebruikname en is een aantal wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek doorgevoerd. De echte impact van de inwerkingtreding van deze wet moet komende periode duidelijk worden. De verwachting is dat we in het vergunningenproces circa 20% tijd besparen door het vervallen van de bouwtechnische toets. De administratieve last neemt echter toe. Na invoering van de WKB wordt de huidige vergunningplicht voor bouwactiviteiten omgezet naar een meldingsplicht. Het afdoen van deze meldingen blijft een gemeentelijke taak. Ook in het toezicht ontstaat een verschuiving van taken. Een gedeelte van het toezicht zal meer een tweedelijnsvorm worden, vergelijkbaar met de ketentoezicht bodem of asbest. De verwachting is ook dat waar nu knelpunten aan de voorkant worden geconstateerd tijdens het uitvoeren van de preventieve toets (wat vooralsnog een taak is van gemeenten) het accent meer verschuift naar het einde van het bouwproces. Dit omdat voor ingebruikname van de minder risicovolle bouwwerken een toestemming van het bevoegd gezag benodigd is. Hierbij zullen we mogelijk alsnog bouwtechnisch moeten gaan motiveren waarom we aan een initiatiefnemer eventueel nog niet de toestemming kunnen geven om het bouwwerk in gebruik te nemen. Daarbij blijven gemeenten ook na de stelselwijziging verantwoordelijk voor het toezicht op omgevingsveiligheid.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

4 Ontwikkelingen 2023 | Intern

4.1 Aanstelling nieuwe directeur

Op donderdag 1 juni nam Bert Pannekeet na bijna 25 jaar afscheid van Omgevingsdienst IJmond. In die tijd vervulde hij circa 20 jaar de functie van directeur. In aanloop naar het vertrek van Bert gingen wij op zoek naar een nieuwe directeur. Via een vacature, een wervingscampagne, ondersteuning van een wervings- en selectiebureau en een sollicitatieprocedure - waar zowel ons dagelijks bestuur, onze Ondernemingsraad als leden van ons Kompas aan deelnamen - kon Brigitte van den Berg als voorzitter van ons Dagelijks Bestuur medio maart aankondigen dat zij, na een zorgvuldig proces unaniem kozen voor Just Zandhuis als nieuwe directeur van Omgevingsdienst IJmond.

Aan Just Zandhuis is gevraagd zich in de eerste periode een beeld te vormen van de organisatie en waar deze staat ten opzichte van de toekomstige opgaven. De maatschappelijke opgaven, het wettelijk kader en de onderwerpen waarvoor een omgevingsdienst aan de lat staat zullen komende jaren sterk in beweging blijven. Op basis van zijn analyse zal hij samen met de collega’s en stakeholders een vervolgstap maken in de doorontwikkeling van de kennis- en uitvoeringsorganisatie. Uiteraard is hierbij oog voor het bewaken van de sterke punten van de dienst. En daarmee met het versterken van de rol als samenwerkingspartner voor gemeenten en provincie in de belangrijke maatschappelijke opgaven die er liggen.

Tijdens de overleggen van zowel het dagelijks bestuur, als het algemeen bestuur koppelde Just afgelopen jaar zijn eerste bevindingen terug.

4.2 Ontwikkeling van zelforganisatie

Wij werken in opdracht van gemeenten in ons werkgebied. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling en in Dienstverleningsovereenkomsten. Jaarlijks beschrijven wij onze werkzaamheden via een Uitvoeringsprogramma. Sinds 2019 werken wij met het principe zelforganisatie. Er is geen hiërarchie zoals in een matrixorganisatie. Wij werken met cirkels, in zelforganiserende teams en met een Kompas. Het Kompas zet de kaders, taakstelling en strategie uit. Collega’s in de cirkels werken zelf per cirkel hun jaarplan uit met oog voor de uitvoering, (persoonlijke) ontwikkeling en communicatie tussen de cirkels. Via deze wijze van samenwerken bouwen wij aan een toekomstbestendige organisatie.

Afgelopen vijf jaren verwelkomden wij nieuwe collega’s en voerden we veranderdingen door om aan te sluiten bij wensen van de organisatie, maar ook om succesvol te kunnen blijven werken aan de doelen en kaders die ons zijn gesteld. We kozen ervoor om in 2023 te starten met de evaluatie van onze zelforganisatie. De evaluatie is erop gericht te inventariseren waar we nu staan binnen zelforganisatie en in hoeverre afspraken over kaders, samenwerking, cirkels en rollen nog steeds relevant en actueel zijn. Begin 2024 ronden wij de evaluatie af en vertalen we de evaluatie naar aandachtspunten en verbeterpunten om de zelforganisatie ook naar de toekomst toe te borgen binnen onze organisatie.

4.3 ICT-ontwikkelingen

Databeheer is niet meer weg te denken bij de uitvoering van onze werk. De vele gegevens die we dagelijks ophalen registreren wij in onze systemen en slaan wij op in ons geografisch informatiesysteem. Deze tool is voor onze collega's onmisbaar. Informatie op het gebied van bodem, geluid, veiligheid, lucht, gevaarlijke stoffen zijn met één druk op de knop op te halen vanuit ons systeem. Daarmee ook belangrijke informatie die wij gebruiken bij onze adviezen inzake ruimtelijke ontwikkelingen.

Sinds 2022 maken wij gebruik van Power BI, een tool waarmee we eenvoudig verbinding maken met al onze gegevensbronnen zodat we informatie-gestuurd en op basis van analyses onze inzet op het gebied van toezicht en handhaving gerichter kunnen inzetten.

Verbeterde versie Kaartviewer

Om onze geografische informatie te visualiseren op een kaart en zo beschikbaar te maken voor onze gemeenten, maken wij gebruik van een webapplicatie. Via deze applicatie is informatie te tonen over locaties, infrastructuur, natuurlijke hulpbronnen en andere gegevens die geografisch gerelateerd zijn. Onze kaartviewer gebruikt daarvoor onder andere data uit onze vergunningverlening, toezicht en handhavingssoftwarepakketten; OpenWave, Digitalechecklisten en Nazca.

Afgelopen jaar verbeterden wij de toegankelijkheid van onze kaartviewer. Via een Single Sign-On (SSO) technologie kunnen gebruikers zich met één enkele set inloggegevens authentiseren en toegang krijgen tot verschillende applicaties zonder elke keer opnieuw te hoeven inloggen.

De verbeterde toegankelijkheid van onze kaartviewer zal ook bijdragen aan een betere samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen onze organisatie. Zo kunnen teams gemakkelijker informatie uitwisselen en samenwerken aan projecten die gebruik maken van geografische gegevens. Doordat de kaartviewer ook in Azure staat kunnen we eenvoudiger geografische mutaties maken aan ons kaartmateriaal en deze delen met onze partners.

Applicatiebeheer OpenWave

Onze informatie ten behoeve van vergunningverlening, toezicht en handhaving slaan wij op in ons VTH-zaaksysteem OpenWave. OpenWave is een opensource automatiseringspakket. Wij maken al een aantal jaar gebruik van dit pakket. OpenWave biedt ons, naast de mogelijkheden van dit systeem, ook de voordelen dat we mee bouwen aan een systeem dat ook voor en door andere Omgevingsdiensten wordt gebruikt.

Afgelopen jaren is OpenWave ontwikkeld tot SAAS (Software as a Service) systeem. Dit maakt het mogelijk om andere partijen toegang te geven tot het systeem. Hierdoor werd het ook mogelijk om onze kennis in te zetten voor gemeenten, maar hen ook te laten werken in ons systeem. Deze ontwikkeling zorgt voor een samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatievoorziening van optimale kwaliteit. Daarmee draagt deze ontwikkeling sterk bij aan de verbetering van het

stelsel binnen de fysieke leefomgeving en wordt een transparante integrale benadering gewaarborgd zoals de Omgevingswet ook beoogd.

Steeds meer gemeenten maken gebruik van OpenWave. Omdat wij al vanaf het begin meebouwen aan dit softwarepakket en veel kennis en expertise hebben, ondersteunen wij ook een aantal gemeenten. Zo zijn wij applicatiebeheerder voor de gemeente Beverwijk en Provincie Noord-Holland. Zij hebben een eigen installatie, dat wij voor hen beheren. Een viertal gemeenten maakt gebruik van onze applicatie. Het gaat om Heemskerk, Landsmeer, Oostzaan en Wormerland. Onze werkzaamheden voor gemeenten betreffen onder meer aanmaken processen en zaaktypes, het plaatsen van sjablonen, invoeren van legesverordeningen in het systeem, aanmaken nieuwe gebruikers. Ook informeren wij collega's binnen de gemeenten over de diverse updates en wat dat betekent voor het gebruik van het systeem.

4.4 Interne opleiding zij-instromers

Het eerste half jaar van 2023 rondde negen collega's de opleiding af tot medewerker Omgevingsrecht. Op 23 mei 2023 deden zes collega's van Omgevingsdienst IJmond en drie collega's van Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) examen. Dit examen en de gehele opleiding, van en voor collega's, is een samenwerking van beide OD's.
De zes collega's van ODIJmond werken inmiddels met veel plezier en enthousiasme als toezichthouders in onze toezichtteams.

Direct na het examen werd de zoektocht naar nieuwe collega's weer gestart. Dit omdat bleek dat we weer ruimte en behoefte hadden aan nieuwe gedreven mensen die een overstap vanuit hun huidige baan wilden maken naar een nieuwe uitdaging binnen het milieu.
In oktober was het zover en zaten er acht nieuwe collega's bij ons in het klaslokaal. Deze groep collega's vanuit ODIJ is ook dit jaar aangevuld met drie van de ODNZKG en dit jaar ook twee van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Het inwerkingtreden van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vormde een uitdaging voor onze opleiding. We kozen ervoor om de opleiding in het stramien van de Omgevingswet vorm te geven en aan te bieden. Waar deze wet dus logischerwijs nieuw is voor de cursisten was deze ook nieuw voor alle collega's die betrokken zijn bij de opleiding. Dit betekende dus extra inzet voor wat betreft het lesmateriaal en de voorbereiding. Leuke uitdaging die voor iedereen die bij de opleiding betrokken is leerzaam is geweest.

4.5 Van Wob naar Woo

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Om dit proces goed te stroomlijnen stelden wij afgelopen jaar een Woo-coördinator aan.

De Wet is per 1 mei 2022 in werking getreden en heeft tot doel om overheden transparanter te maken. Daarnaast moet het ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Inwoners en bedrijven verwachten ook meer transparantie in besluitvorming, als ook in het handelen van en door de overheid.
In de praktijk zien we dat Woo-verzoeken steeds omvangrijker worden en daarmee meer tijd vragen om zorgvuldig te kunnen afhandelen. We constateren ook dat lokale pers steeds vaker informatie opvraagt naar aanleiding van – voor onze regio relevante - landelijke onderzoeken. Verder ontvingen wij vooral informatieverzoeken die omgevingsrecht-gerelateerd zijn. Denk aan milieuaspecten zoals bodem, geluid, of emissies van stoffen naar de lucht (naar aanleiding van ervaren overlast of zorgen om de gezondheid). Ook ontvangen wij veel verzoeken waarin men documenten opvraagt over bouwwerken, het verstrekken van vergunningen of controlerapportages. Verzoeken om informatie komen van omwonenden, journalisten, organisaties die zich inzetten voor milieu en natuur en vertegenwoordigers/gemachtigden van (rechts)personen zoals advocaten/juridisch adviseurs/rechtsbijstand. Inmiddels hebben we ook een aantal bezwaar- en beroepsprocedures inzake Woo-verzoeken.

Voor de uitvoering van deze taak hebben wij de formatie uitgebreid in 2023 en hebben hiervoor dekking uit de projectbaten. In 2024 vragen wij hiervoor via de begroting structurele financiering van onze deelnemers.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

5 Uitvoeringstaken

5.1 Uitvoering regio IJmond

Takenpakket	Beverwijk	Heemskerk	Uitgeest	Velsen
Basistakenpakket VTH	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming	X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit	X	X	X	X
Uitvoering advies Geluid	X	X	X	X
Uitvoering advies Schiphol	X	X	X	X
Uitvoering advies Natuur	X	X	X	X
Uitvoering advies Externe Veiligheid	X	X	X	X
Uitvoering advies energievraagstukken	X	X	X	X
Milieu plustaken VTH	X	X	X	X
Toezicht op evenementen	X	X	X	X
Milieuadvisering Ruimtelijk Projecten[1]	X	X	X	X
Bouw- en woningtoezicht	X	X	X	
Alcoholwet			X	
Brandveiligheid			X	
Advisering uitvoering energietransitie	X	X	X	X
Advisering uitvoering duurzame mobiliteit	X	X	X	X
Natuur- en milieueducatie (NME)	X	X		
Advisering uitvoering circulaire economie	X	X		X
Toezicht veiligheid havens (verordening)				X

[1] Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmingsplannen en bouwplannen

5.2 Uitvoering regio Zaanstreek-Waterland

Takenpakket	Purmerend	Edam-Volendam	Waterland	Wormerland	Landsmeer	Oostzaan
Basistakenpakket VTH	X*	X	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming			X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit			X	X	X	X
Uitvoering advies Geluid	X**		X	X	X	X
Uitvoering advies Natuur	X**		X	X	X	X
Uitvoering advies EV	X**		X	X	X	X
Energieadvies			X	X	X	X
Milieu plustaken VTH	X**		X	X	X	X
Toezicht op evenementen		X	X	X	X	X
Milieuadvisering Ruimtelijk Projecten[2]			X	X	X	X
Bouw- en Woningtoezicht				X	X***	X
Alcoholwet				X	X	X
Brandveiligheid				X	X	X
Advisering uitvoering energietransitie				X	X	X
Hosting OpenWave[3]				X	X	X

* Gemeente Beemster is per 1 januari 2022 gefuseerd met de gemeente Purmerend, echter voerden we wel nog t/m 1 januari 2024 het oude pakket uit op het grondgebied van de Beemster.
** Voor gemeente Purmerend voeren wij advies taken uit, deze taak loopt tot 1 mei 2023
*** Voor gemeente Landsmeer voeren wij BWT-taken, deze taak loopt tot 1 april 2023

[2] Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmingsplannen en bouwplannen
[3] OpenWave is een opensource automatiseringspakket door ODIJmond geoptimaliseerd en geïnstalleerd bij en voor gemeenten.

5.3 Uitvoering regio Zuid-Kennemerland

Takenpakket	Bloemendaal	Haarlem	Heemstede	Zandvoort
Basistakenpakket VTH	X	X	X	X
Uitvoering advies Bodembescherming	X	X	X	X
Uitvoering advies Luchtkwaliteit	X		X	X
Uitvoering advies Geluid	X		X	X
Uitvoering advies Schiphol		X		
Uitvoering advies Natuur	X		X	X
Uitvoering advies Externe Veiligheid	X	X	X	X
Uitvoering advies energievraagstukken	X		X	X
Milieu plustaken VTH	X	X	X	X
Toezicht op evenementen		X		
Milieuadvisering Ruimtelijke Projecten[4]	X		X	X
Bouw- en woningtoezicht				X
Alcoholwet	X		X	
Advisering uitvoering energietransitie	X	X	X	X
Advisering uitvoering duurzame mobiliteit	X		X	X
Toezicht opkopersregister	X		X	
Toezicht toeristische verhuur				X

[4] Milieuparagraaf en advisering planontwikkeling, bestemmings- en bouwplannen

5.4 Uitvoering provincie Noord-Holland

Takenpakket	Toelichting
Basistakenpakket VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij provinciale bedrijven.
Bodem vergunningverlening & toezicht Wbb, Bbk en nazorg	Inclusief spoedlocaties, meldingen Wbb en BUS-meldingen en opsporing niet gemelde Wbb (vrije veld inspecties). Toepassen bouwstoffen, toepassen grond en baggerspecie en afhandelingen meldingen Besluit bodemkwaliteit (Bbk) bij provinciale inrichtingen binnen het gebied van ODIJmond
	Inschrijven in het kadaster van relevante besluiten Wbb en BUS
	BUS TU 5 dagen, BUS TU 5 weken, BUS Mobiel, BUS Immobiel, saneringsplan, calamiteiten (nieuw geval/ ongewoon voorval)
Het beheren van het bodeminformatiesysteem (BIS)	
Nazorg	De locaties die in aanmerking komen voor de periodieke controle

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

6 Vergunningverlening, toezicht & handhaving

In ons totale werkgebied zijn circa 10.000 bedrijven gevestigd die onder ons bevoegd gezag vallen. Wij zijn belast met de vergunningverlening, toezicht en handhaving op deze bedrijven op allerlei beleidsterreinen zoals milieu, bouwen en brandveiligheid. Daarnaast controleren wij bij evenementen en behandelen wij milieuklachten. Omdat de omgeving en de bedrijvigheid niet stilstaan zijn vergunningverlening, handhaving en toezicht van milieuregelgeving een constante factor in ons dagelijks werk. In dit hoofdstuk leest u over deze taken en op welke wijze wij hieraan uitvoering geven

6.1 Inzicht via onze rapportagecyclus

Om onze vergunningprocedures, toezicht en handhaving op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uit te voeren, hebben wij het afgelopen jaar een nieuw vierjaarlijks beleidskader VTH-milieu en VTH-strategie milieu opgesteld. In het beleidskader VTH-milieu en de VTH-strategie milieu 2023-2026 beschrijven wij thema's en prioriteiten en meetbare doelen voor de uitvoeringstaken van onze organisatie op milieugebied. Wij vertalen deze thema's en prioriteiten jaarlijks via een uitvoeringsprogramma naar concrete uitvoering. Gedurende het jaar evalueren wij onze uitvoering via tussentijdse rapportages. Via dit jaarverslag kijken wij terug op de uitvoering van afgelopen jaar, evalueren wij de gebieds- en risicoanalyse uit ons beleidskader en bieden wij gemeenten informatie om waar nodig de prioriteiten bij te stellen.

Deze beleidscyclus stelt ons in staat om op een adequate, uniforme, professionele en transparante wijze uitvoering te geven aan onze taken. Jaarlijks beoordeelt provincie Noord-Holland vanuit het interbestuurlijk toezicht of wij onze VTH-taken zo hebben ingericht, dat wij deze adequaat kunnen uitvoeren. Onze beleidscyclus bestaat uit een model met een logische aaneenschakeling van diverse bestuurlijke en uitvoerende werkprocessen.

6.2 Beleidskader VTH-milieu 2023 – 2026 en VTH-strategie milieu 2023-2026

In 2022 maakten wij een start met de actualisatie van ons beleidskader VTH-milieu 2019-2022 en van onze VTH-strategie 2019-2022. Om tot een geactualiseerd kader te komen evalueerden wij het toen vigerende beleid en voerden wij een gebieds-, risico- en probleemanalyse uit. Ook organiseerden wij drie sessies met de portefeuillehouders uit onze regio's IJmond, Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland.

Verschillende bestuurlijke- en raadsessies

Op basis van onze evaluatie en een aantal bestuurlijke sessies zijn zes thema's geformuleerd voor het nieuwe beleidskader. Via een inventarisatie formuleerden wij, binnen deze thema's, tien prioriteiten voor de komende periode. Input voor deze inventarisatie was onze risico- en gebiedsanalyse, praktijkervaringen, landelijke en regionale ontwikkelingen en ervaringen vanuit omgevingsdiensten waarmee wij binnen Noord-Holland samenwerken richting een gezamenlijke VTH-strategie. Ook zijn er drie informatieve sessies voor raadsleden geweest binnen de genoemde regio's.

Instemming algemeen en dagelijks bestuur
Op 8 maart 2023 stemde ons algemeen bestuur in met het geactualiseerde Beleidskader en de Strategie nadat deze eerst op 15 februari 2023 in het dagelijks bestuur was behandeld. In de periode maart tot en met juni 2023 zijn het Beleidskader en de Strategie door onze deelnemers vastgesteld door de colleges en door Gedeputeerde Staten. Na deze vaststelling zijn ze ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

Thema's Beleidskader VTH-milieu 2023-2026

Om inzicht te geven in onze prioritering en programmering op het gebied van toezicht en handhaving stellen wij vierjaarlijks een Beleidskader VTH-milieu op. Met dit beleidskader beschrijven wij aan de hand van thema's de prioriteiten en (wettelijke) kaders voor de uitvoering van onze vergunningen-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken) op het gebied van milieu voor de komende jaren. Hierdoor maken wij onze ambities inzichtelijk en vergroten wij het level playing field binnen en buiten de regio.

Op basis van de evaluatie van de doelen en ontwikkelingen uit het Beleidskader VTH-milieu 2019-2022 prioriteerden wij voor het Beleidskader VTH-milieu 2023-2026 de volgende thema's:

- Leefbaarheid;
    - Veiligheid;
    - Gezondheid;
    - Duurzaamheid;
- Financiële risico's;
- Bestuurlijke risico's.

Op basis van deze zes hoofdthema's brachten wij onze prioriteiten in kaart. Daarbij keken wij per thema naar landelijke en regionale ontwikkelingen en wat deze ontwikkelingen betekenen voor onze deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland. Ook onderzochten wij de lokale ontwikkelingen en inventariseerden wij de ambities per gemeente. In onderstaande tabel, overgenomen uit ons Beleidskader VTH-milieu, is de relatie van de prioriteiten in relatie tot thema's en hoofdprocessen weergegeven.

Prioriteiten

De prioriteiten die benoemd zijn voor 2024 lichten we hieronder toe, gekoppeld aan de thema's. Onderwerpen die niet als prioriteit zijn aangewezen krijgen aankomend jaar ook zeker onze aandacht. Voor deze onderwerpen geldt dat de reguliere inzet voldoende is om de risico's te beheersen.

Kritische prestatie indicatoren

Per prioriteit formuleerden wij kritische prestatie indicatoren (KPI), deze KPI's monitoren wij jaarlijks, gedurende de looptijd van het VTH-beleidskader. De monitoring over 2023 is terug te lezen in de het hoofdstuk Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond van dit jaarverslag. De monitoring van deze KPI's geldt jaarlijks als basis voor het op te stellen Uitvoeringsprogramma.

Prioriteit	Thema's					Hoofdprocessen [2]		
	Leefbaarheid			Financiële risico's	Bestuurlijke risico's	VV	T&H	Advies
	Gezondheid	Veiligheid	Duurzaamheid					
ZZS	+	+		+	+	+	+	+
Ondermijning		+		+	+		+	
Afvalstoffen	+			+		+	+	
Afvalwater	+					+	+	
Energiebesparingsplicht	+		+			+	+	
Asbest	+			+	+	+	+	
Luchtkwaliteit	+				+	+	+	+
Klachten	+	+			+		+	
Calamiteiten en incidenten	+	+		+	+		+	
(Verontreinigde) bodemlocaties	+			+	+		+	+

2 VV – vergunningverlening, T&H – toezicht en handhaving, Advies – met name ruimtelijke ordening

Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) komen vaker voor bij industriële bedrijven dan in het midden- en kleinbedrijf. Industriële bedrijven zijn bijvoorbeeld verfmakers, bedrijven die kunststofartikelen ontwikkelen, spuiterijen, grondbanken of – depots, metaalbewerkers, afvalverwerkers, drukkerijen, kunststofverwerkers en farmaceuten. Deze bedrijven zijn vaker op een industrieterrein gelegen dan in de bebouwde omgeving.

Thema's: Gezondheid, Veiligheid, Financiële risico's en Bestuurlijke risico's
Scope: Bedrijven zijn verplicht hun lozingen en uitstoot van ZZS naar lucht en water te vermijden. Als dat niet haalbaar is, moeten emissies zoveel mogelijk worden beperkt (minimalisatie-verplichting). In 2023 heeft er een verdere inventarisatie van bedrijven met een mogelijke ZZS-emissie plaatsgevonden en zijn de eerste vermijdings- en reductieprogramma's beoordeeld.

Op basis van handreikingen die landelijk door de projectgroep ZZS van ODNL worden opgesteld, zal er in 2024 een prioritering worden gemaakt van bedrijven die op de minimalisatieverplichting zullen worden gecontroleerd.

Ondermijning

Uit evaluaties en analyses blijkt dat ondermijnende activiteiten meer dan gemiddeld voorkomen bij opslaglocaties, waaronder bedrijven waar opslagboxen worden verhuurd, garagebedrijven en detailhandel. Ook doen deze activiteiten zich voor in de ketens zoals afval, asbest en bodem.

Thema's: Veiligheid, Financiële Risico's en Bestuurlijke risico's
Scope: Hoewel onze inzet om ondermijnende activiteiten te voorkomen zich in eerste instantie focust op industriegebieden en bedrijventerreinen, zien wij een trend dat ondermijning ook steeds vaker plaatsvindt in het landelijk en stedelijk gebied. Afhankelijk van lokale ontwikkelingen en bestuurlijke wensen passen wij onze focus hierop aan.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit staat hoog op de agenda, zowel landelijk als bij onze deelnemende gemeenten. In de afgelopen tijd zien wij dat bedrijven steeds vaker een dekmantel zijn voor criminele activiteiten. Daarnaast is van een groot aantal bedrijfspanden, stallen en loodsen het feitelijk gebruik onbekend. Afvalstromen (asbest, grond, e-waste, gevaarlijk afval) vormen een risico op crimineel gedrag. Bedrijven krijgen vaak betaald voor het innemen van afval zonder dat de verwerking is geregeld. Dit levert grote milieu- en gezondheidsrisico's op omdat de bedrijven het afval onjuist verwerken of dumpen. Het aanpakken van deze milieucriminaliteit is arbeidsintensief en vraagt een regio-overstijgende ketenaanpak.

In 2024 willen we het opleggen van barrières intensiveren om ondermijning tegen te gaan. Dit doen we in samenwerking met andere overheidspartners. Wij participeren op verzoek van onze deelnemers in projecten om ondermijning op te sporen en tegen te gaan.

Afvalstoffen

Bij alle bedrijven in ons hele werkgebied besteden wij aandacht aan afval.

Thema's: Gezondheid en Financiële Risico's
Scope: Bedrijven zijn verplicht bedrijfsafval zoveel mogelijk te voorkomen, gescheiden in te zamelen en af te geven aan een afvalinzamelingsbedrijf. Afvalstoffen die vrijkomen via de lucht of het water, zogenaamde emissies, dienen ook zoveel mogelijk voorkomen te worden. In de omgevingsvergunning die op een bedrijf van toepassing is, kunnen regels worden opgenomen die hen verplichten om doelmatig om te gaan met afvalstoffen.

Hoe juist om te gaan met afvalstoffen is ingebed in de toezichtcontroles. Vanuit data-analyse worden op de aspecten afval, asbest en bodem, bedrijven gecontroleerd.

Afvalwater

Bij alle bedrijven in het hele werkgebied controleren wij op de wijze waarop het bedrijf afvalwater loost.

Thema's: **Gezondheid**
Scope: Tijdens controles van bedrijven kijken wij waar mogelijk vethoudend afvalwater wordt geloosd op het riool, te denken valt aan horeca, of dit water voorafgaand aan deze lozing door een vetafscheider wordt geleid die voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Ook afvalwater dat mogelijk andere vervuiling bevat, zoals olie of benzine vanuit een werkplaats of tankstation, dient eerst door een scheidende voorziening te worden geleid. Ook deze voorziening, in dit geval een olie- benzineafscheider, is onderdeel van onze controles. Ook water dat op andere wijze verontreinigd is, bijvoorbeeld met ZZS, dient met daarvoor geschikte maatregelen geloosd te worden op het riool. Ook daar zien wij op toe.

Grip op indirecte lozingen
Begin 2023 is de samenwerkingspilot indirecte lozingen begonnen. Hierbij werken wij met alle ketenparters samen om grip te krijgen op indirecte lozingen binnen het gebied van het waterschap Hollands Noorderkwartier. Doel van de pilot is om te onderzoeken welke inspanning er in gezamenlijkheid nodig is voor de doelstelling "grip op indirecte lozingen". De pilot bestaat uit het uitvoeren van dertig controles met monstername en analyse van deze monsters. Ook is er een opleidingsinspanning. Drie van onze toezichthouders krijgen een cursus om deze uitvoering kwalitatief en representatief te kunnen borgen. De uitvoering zal worden geëvalueerd en de inzichten van de evaluatie zullen worden gebruikt om de kaders (financieel, kwalitatief en kwantitatief) te beschrijven. Deze inzichten zullen naar ons bestuur worden gebruikt om de randvoorwaarden van een duurzame en blijvende uitvoering op dit onderwerp te beschrijven. In het uitvoeringsjaar 2024 zal dus duidelijk worden of deze uitvoering duurzaam kan worden geborgd binnen de ter beschikking gestelde middelen.

Energiebesparingsplicht
Bedrijven en instellingen zijn verplicht om alle energiebesparende maatregelen te nemen die je in vijf jaar tijd of minder zijn terug te verdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. Wij zien erop toe dat bedrijven deze maatregelen toepassen.

Thema's: Gezondheid en Duurzaamheid
Scope: In 2023 rondden wij, op basis van het provinciaal Energiebesparingsakkoord, een inventarisatie af van alle bedrijven en instellingen waarop de energiebesparingsplicht van toepassing is. Daarnaast voerden wij toezichtpilots uit binnen verschillende branches. Het door ons aangevraagde SPUK bij het Rijk ten behoeve van het intensiveren van de energiebesparingsplicht is vorig jaar gehonoreerd. Dit stelde ons in staat om een toezichtteam te formeren dat projectmatig de controles op de energiebesparingsplicht uitvoert en hier volgende jaren mee verder gaat. Dit team legt de focus op bedrijven die de gestelde drempelwaarden, > 25.000 m3 gas en/of > 50.000 kWh elektriciteit, overschrijden. Deze bedrijven zijn namelijk verplicht alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van < 5 jaar te treffen. Bedrijven in de IJmond waarbij de ambitie om hun bedrijf te verduurzamen hoger ligt dan het treffen van de verplichte energiebesparende maatregelen worden betrokken bij GreenBiz IJmond.

Asbest

Bij het saneren van asbest treden bijzonder grote risico's op voor de volksgezondheid. Asbestsaneerders en personen in de omgeving kunnen bij slecht uitgevoerde asbestsaneringen asbestvezels inademen.

Thema's: Gezondheid, Financiële risico's en Bestuurlijke risico's
Scope: Wij beoordelen sloopplannen/asbestverwijderingsplannen en houden toezicht op een juiste verwijdering van asbest binnen ons gehele werkgebied. Onze werkzaamheden zijn erop gericht om illegale asbestsaneringen op te sporen en daar indien gewenst op te handhaven.

Het landelijk kader is het Asbestverwijderingsbesluit. Dit besluit heeft als doel de emissie van asbestvezels te beperken bij het afbreken van gebouwen of objecten of het verwijderen van asbest bevattende materialen uit gebouwen of objecten. Op basis hiervan beoordelen wij de sloopplannen/asbestverwijderingsplannen van onze deelnemers en zien wij toe op een juiste verwijdering.

In 2024 vindt tevens een grote wetswijziging plaats in het Asbestverwijderingsbesluit. Op dit moment kennen we drie risicoklassen, waarbij de asbesttoepassingen onder twee van deze risicoklassen alleen door gecertificeerde bedrijven verwijderd mogen worden. De classificaties voor de risicoklassen worden onder de wetswijziging minder zwaar. Hierdoor zullen meer niet-gecertifieerd bedrijven asbest verwijderen.

Luchtkwaliteit

Bij alle bedrijven binnen ons werkgebied, waarbij de bedrijfsactiviteiten (kunnen) leiden tot effecten op de luchtkwaliteit, is dit een aspect waar wij aandacht aan besteden.

Thema's: Gezondheid en Bestuurlijke risico's
Scope: Toenemende bezorgdheid over gezondheid en leefbaarheid, in relatie tot de luchtkwaliteit met name in verstedelijkt gebied, vragen om een actieve overheid die maatregelen treft om de luchtkwaliteit te verbeteren. Hiernaast spelen er ontwikkelingen zoals de energietransitie en het woningtekort die allen een beslag zullen doen op de bestaande milieuruimte. Wij ondersteunen en adviseren onze gemeenten in het zoeken naar maatregelen om de luchtkwaliteit en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving en gezondheid te verbeteren.

Zo is in de IJmondgemeenten het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit vastgesteld, waarin concrete maatregelen én impulsen worden vastgelegd. Naast de uitvoering van het programma zijn voor dit thema, het wettelijk adviseurschap op vergunningen van Tata Steel en advisering op eigen vergunningverlening belangrijke thema's voor 2024.

Klachten

Wanneer inwoners situaties signaleren die een gevaar kunnen opleveren voor het milieu, of wanneer zij hinder ervaren van een bedrijf, kunnen zij dit bij ons melden. Een milieuklacht gaat bijvoorbeeld over geur, geluid, licht, water of bodem, maar ook asbest of afval.

Thema's: Gezondheid, Veiligheid en Bestuurlijke risico's
Scope: Onze klachtafhandeling heeft betrekking op alle bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn. Wanneer wij klachten ontvangen die buiten deze scope vallen, geven wij de klacht door aan de juiste instantie en informeren wij de klager over de wijze waarop wij deze afhandelen.

In sommige gevallen is nader onderzoek nodig. In dat geval onderzoeken wij of de veroorzaker de milieuwetgeving overtreedt. Is dat het geval, dan spreken we de veroorzaker aan en ondernemen we actie om de overtreding en daarmee een klacht, te beëindigen.

Het aantal klachten dat wij ontvangen is vraaggestuurd en daarmee niet programmeerbaar.

6.3 Kwaliteitscriteria

Wij moeten voldoen aan kwaliteitscriteria. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op alle opgedragen en overgedragen taken op alle deskkundigheidsgebieden die daarvoor vereist zijn. Dit geldt voor de uitvoering van het basistakenpakket, het overige inrichting gebonden milieutakenpakket en het plustakenpakket, waaronder bouw- en woningtoezicht en brandveiligheid.

De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) door gemeenten en provincies in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De criteria gaan over proces, inhoud en kritieke massa. Het streven is ook om een meer gelijkmatige aanpak over het land te bereiken. Het fundament van de kwaliteit is het afleveren van een zo goed mogelijk product. Hiervoor is

vooral vakmanschap nodig. Dit is daarmee ons belangrijkste aspect uit de kwaliteitscriteria. De criteria voor kritieke massa adresseren dit vakmanschap in termen van voldoende opleiding, ervaring, kennis en het onderhouden en borgen daarvan. Hier wordt veel tijd en energie ingestoken.

Uitkomst zelfevaluatie

Om te toetsen of wij voldoen aan de kwaliteitscriteria voerden wij een zelfevaluatie uit. Ook zijn onze kwaliteitscriteria meegenomen als aandachtsgebied van de visitatie onder het IPB waar eerder in dit jaarverslag aandacht aan is besteed. Via het visitatierapport, dat wij naar aanleiding van de visitatie ontvingen met daarin de sterke punten en aanbevelingen, staat beschreven dat wij voor de meeste gemandateerde taken voldoen aan de kwaliteitscriteria. Ook staat in dit rapport benoemd dat wij op de deskundigheidsgebieden afvalwater en externe veiligheid een ontwikkelopgave hebben. Zie voor de zelfevaluatie van de kwaliteitscriteria het hoofdstuk Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond van dit jaarverslag.

6.4 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland

In 2023 werkten wij, samen met Provincie Noord-Holland en de andere drie omgevingsdiensten in Noord-Holland, aan een gezamenlijke ‘bouwsteen’ voor een uniforme Uitvoering & Handhaving (U&H)-strategie Noord-Holland. Via deze U&H-strategie moet er een gelijk speelveld ontstaan voor bedrijven binnen de provincie Noord-Holland, maar werken we ook aan de versterking en vereenvoudiging van het beleid in de provincie Noord-Holland. Deze bouwsteen is na de zomer van 2023 vastgesteld.

Vooruitlopend op deze bouwsteen actualiseerden wij onze VTH-strategie en lieten deze door onze opdrachtgevers vaststellen. Begin 2024 actualiseren wij onze strategie om nog beter aan te gaan sluiten op de bouwsteen en om aan te sluiten op de Omgevingswet. Wij zien deze uniforme U&H-strategie als een goede stap om de samenwerking tussen de omgevingsdiensten te verbeteren. Ook zetten wij hiermee een stap richting de provincie om de strategische documenten dichter bij elkaar te brengen.

6.5 Inzet data-analyse bij milieutoezicht

In 2023 maakten wij een eerste aanzet richting risicogestuurd toezicht. Bij risicogestuurd toezicht wordt uitgegaan van de risico’s die een bedrijf of activiteit vormen voor het milieu en de leefomgeving. Toezichthouders gaan gericht naar bedrijven toe die een hogere milieurisico hebben. Dit risico kan er zijn doordat er bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of dat het naleefgedrag van een bedrijf of ondernemer niet goed is. Maar dit risico kan er ook zijn doordat een bedrijf al langere tijd niet gecontroleerd is.

Om risicogestuurd toezicht in te kunnen zetten bouwden wij een digitaal risicomodel. Het model is gebaseerd op een formule waarin verschillende risico-indicatoren zijn verwerkt. Die indicatoren zijn weer gebaseerd op bij ons beschikbare data, die wij registreerden in onze VTH-systemen als

OpenWave, Digitale Checklisten en Inspectieview milieu. Het voordeel van risicogestuurd toezicht is dat de capaciteit van het toezicht wordt ingezet op de plekken die ertoe doen.

Naast het risicomodel worden ook op andere manieren data-analyses ingezet bij toezicht. Zo bouwden wij een dashboard asbest. Hierin worden afgiftes van asbest vanuit het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen vergeleken met locaties waarvoor wij geen sloopmelding ontvingen. De locaties waar asbest is afgevoerd en waar een sloopmelding ontbreekt worden door ons schriftelijk aangeschreven. Onze boa-coördinator (bijzondere opsporingsambtenaar) is hier ook bij betrokken. Bij iedere locatie maken wij de afweging of er ook strafrechtelijk opgetreden moet worden. In alle gevallen werken wij, waar mogelijk, samen met andere partners binnen de keten.

Asbestdag

Op 18 april 2023 organiseerden wij een asbestdag. Naar aanleiding van eerdere asbestdagen, waaruit veel meldingen/zaken voortkwamen, kozen we ervoor nogmaals een dag lang diverse vrije veldcontroles uit te voeren binnen een aantal gemeenten in ons werkgebied. We controleerden of sloopwerkzaamheden die we tegenkwamen ook daadwerkelijk waren aangemeld. In het geval dat dit niet gemeld was, keken we of het ging om een gevaarlijke situatie en of de activiteit alsnog gemeld moest worden of dat andere maatregelen genomen moesten worden. Tijdens onze asbestdag werkten wij samen met milieuagenten en een inspecteur toezicht en handhaving vanuit de gemeente. Voor de locaties waar we geen asbest aantroffen, maar waar we wel constateerden dat er zonder melding werd gesloopt, stelden wij een brief op met een waarschuwing. Als we wel asbest aantroffen of waar het ging om een bedrijf waarbij wij eerder constateerde dat werd gesloopt zonder melding, maakten wij een BSBM (Bestuurlijke strafbeschikking Milieu) op of lieten wij een proces-verbaal opmaken door de politie.

6.6 Ketentoezicht

Ketentoezicht staat al een aantal jaar prominent op onze agenda. Ketentoezicht betekent dat ketenpartners nauwgezet met elkaar samenwerken en informatie delen, zodat afval en afvalstoffen door de hele keten gevolgd kunnen worden en we erop kunnen toezien dat ze op een juiste manier, zonder risico’s voor de omgeving worden afgevoerd.
Ketentoezicht vindt plaats op diverse thema’s, als bodem, afval, e-waste en asbest.

Landelijke expertise-overleggen

Om onze kennis up to date te houden, sluiten wij aan bij verschillende landelijke expertise-overleggen, waaronder het brancheteam metaalrecycling. Hierin bespreken wij casussen, wijzigingen van wetgeving en gezamenlijke prioriteiten. Terugkerende onderwerpen zijn bijvoorbeeld afvalbranden door lithium-ion-batterijen, de opslag en be-/verwerking van e-waste en

Chroom VI- en asbesthoudende metalen. Ook de Metaal Recycling Federatie sluit ieder overleg aan om ontwikkelingen en signalen te bespreken.

Data-gericht werken

Het delen van informatie staat binnen ketentoezicht centraal. Wij geven hier uitvoering aan via een werkgroep datagericht werken. Deze werkgroep bestaat inmiddels anderhalf jaar en komt voort uit de samenwerkingsagenda waaraan de vier Omgevingsdiensten in Noord-Holland werken. De werkgroep bestaat daarmee ook uit vertegenwoordigers van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland. De eerste periode gebruikten we voornamelijk om de verschillende werkwijzen met betrekking tot data en systemen per omgevingsdienst af te tasten en te zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. Afgelopen jaar startten wij, onder begeleiding van de projectleider van de Inspectie voor Leefomgeving & Transport, een project met betrekking tot vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit project vormt onderdeel van pijler 3 van het Interbestuurlijke Programma. Op basis van data van Inspectieview milieu stelde iedere omgevingsdienst een lijst samen van opvallende locaties. Bijvoorbeeld waar andere instanties overtredingen over het vervoer van gevaarlijke stoffen constateerden, maar die niet bekend zijn bij de omgevingsdienst. Deze lijsten zijn bij toezicht en handhaving weggezet. In september 2024 worden de resultaten van het project geëvalueerd.

6.7 Zeer zorgwekkende stoffen

Wij nemen deel aan het project Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) vanuit OmgevingsdienstNL, de koepel van alle Omgevingsdiensten. Bij het project ZZS zijn meerdere omgevingsdiensten aangesloten, alsook het RIVM. Het doel van dit project is om vanuit alle omgevingsdiensten een samenhangende, doelmatige en gelijke aanpak van ZZS op te stellen. Hiervoor wordt een prioritering opgesteld. Vanuit het project worden kaders, handboeken, handreikingen en dergelijke opgesteld ten aanzien van ZZS. Tussen de omgevingsdiensten wordt kennis en data gedeeld over ZZS. Wij leveren een bijdrage aan meerdere deelprojecten. Verwacht wordt dat de resultaten van de eerste deelprojecten begin 2024 worden gedeeld met alle omgevingsdiensten. Deze kunnen dan door omgevingsdiensten gebruikt worden om uitvoering te geven aan het ZZS beleid.

Het doel om een selectie van bedrijven te maken om gericht te controleren op de verplichting om ZZS emissies te minimaliseren is doorgeschoven naar 2024. We kozen ervoor om de landelijk aanpak en prioritering te volgen voor de toezicht op ZZS en daarmee als omgevingsdiensten landelijk dezelfde lijn uit te zetten. Tot die tijd hebben wij onze eigen lijn voortgezet met aandacht voor ZZS bij alle controles en bij type C bedrijven, in het speciaal voor de vermijdings- en reductieplannen die bedrijven moeten opstellen.

Toezicht op ZZS, een praktijkvoorbeeld

In maart 2022 hebben wij een Last Onder Dwangsom (LOD) opgelegd aan een bedrijf in de gemeente Wormerland. De LOD was voor het voldoen aan de normen van Vluchtige Organische Stoffen (VOS), ammoniak (overtreding 1) en Zeer Zorgwekkende Stoffen (overtreding 2) en voor het indienen van een VRP (vermijdings- en reductieprogramma) voor ZZS (overtreding 3). De afgasstromen die door de naverbrander worden geleid voldoen aan de normen voor VOS, ammoniak en ZZS van het Activiteitenbesluit. Ook aan de strengere norm voor ammoniak die onder de Omgevingswet gaat gelden wordt voldaan. Overtreding 1 is hiermee beëindigd.

Op dit moment zijn er vier afgasstromen die niet worden nabehandeld. Twee van deze afgasstromen worden in 2024 vervangen voor een indirect koelproces waarbij er geen emissies meer vrijkomen. De overige twee luchtstromen overschrijden de norm voor ZZS. Overtreding 2 duurt voort en de last onder dwangsom schrijft voor dat het bedrijf voor 1 januari 2025 maatregelen moet nemen om de emissie van ZZS terug te dringen tot onder de norm van 1 mg/Nm3. Wij houden toezicht op de voortgang van het uitvoeren van maatregelen. Het bedrijf heeft met onderzoek aangetoond dat de immissie van ZZS, de hoeveelheid stoffen in de lucht op leefhoogte, verwaarloosbaar is. Daarom is er op leefniveau geen risico voor mens en milieu.

Met metingen toonde het bedrijf aan dat de afgastromen die niet worden nabehandeld door de naverbrander voldoen aan de normen van VOS en ammoniak. Daarom is in december 2023 besloten de maatwerkvoorschriften met afwijkende normen voor VOS en ammoniak in te trekken. Het bedrijf moet voldoen aan de algemene regels voor luchtemissies. Onder de Omgevingswet gaat er een strengere norm gelden voor ammoniak. In de wetgeving is (voor alle bedrijven) overgangsrecht opgenomen wat bedrijven 4 jaar de tijd geeft om aan de nieuwe norm van 5 mg/Nm3 te voldoen. Tijdens deze periode houden wij toezicht op het proces zodat het bedrijf binnen de termijn van 4 jaar voldoet aan de normen zoals staat omschreven in het overgangsrecht.

Overtreding 3 werd in oktober beëindigd met het indienen van een vermijdings- en reductieprogramma.

6.8 Grip op indirecte lozingen

Vanaf begin 2022 zijn gemeenten, het Hoogheemraadschap, PWN, Provincie Noord-Holland, de omgevingsdiensten en Rijkswaterstaat met elkaar in gesprek over het project indirecte lozingen. Deze partijen zijn verantwoordelijkheid voor het inzicht in en de grip op indirecte lozingen.

Een indirecte lozing is een lozing die niet op het oppervlaktewater plaatsvindt. Het bedrijf loost zijn bedrijfsafvalwater op de gemeentelijke riolering. Het afvalwater wordt vervolgens getransporteerd door het riool naar een rioolwaterzuivingsinstallatie (RWZI). De RWZI behandelt het afvalwater en uiteindelijk komt het behandelde water in het oppervlakte water terecht.

Resultaten controles

Om invulling te geven aan de uitvoering is voor het werkgebied van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in 2023 een projectteam opgericht. Aan het projectteam nemen, naast Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier ook de drie omgevingsdiensten in Noord-Holland deel; ODIJ, ODNZKG en ODNHN, Ook Rijkswaterstaat en Waterproef nemen deel. Het project heeft als doel inzicht te geven in aanwezige probleemstoffen in afvalwater, maar ook de kennis bij omgevingsdiensten over afvalwater te vergroten. Binnen het project is gekozen voor 25 branches. Voor elke branche is een standaard analysepakket samengesteld. Voor deze pilot zijn in totaal 90 bedrijven geselecteerd door het HHNK. Elke omgevingsdienst controleert 30 bedrijven. Wij controleerden afgelopen jaar uiteindelijk 39 bedrijven. Bij 12 bedrijven bleek geen indirecte lozing aanwezig te zijn. Van de 27 bedrijven die wel een lozing hadden zijn er bij 7 bedrijven overtredingen geconstateerd. Vijf overtredingen op pH (zuurgraad) en 2 overtredingen dat de putten vol zaten met grond/grind of piepschuim. Bij een bedrijf wordt naast het bestuurlijke traject ook een strafrechtelijk traject ingezet.

Vervolg in 2024

Omdat alle omgevingsdiensten gebruik maken van dezelfde digitale checklist kan straks, tezamen met de resultaten van de bemonstering, een goede analyse worden gemaakt van de uitgevoerde controles. In februari 2024 is de eindrapportage van de pilot gereed. De opgehaalde resultaten van de bedrijfsbezoeken worden geëvalueerd.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma is door het HHNK een opleiding beschikbaar gesteld om de kennis bij toezicht en handhaving van omgevingsdiensten over afvalwater te vergroten. Namens onze organisatie namen drie toezichthouder met succes deel aan de opleiding.

6.9 Ondermijning

In 2023 voerden wij in opdracht van gemeente Uitgeest een ondermijningsscan uit op een bedrijventerrein in Uitgeest. De scan bestaat uit een verzameling van indicatoren die met ondermijning te maken hebben. Zoals of de panden een bedrijfslogo hebben, er verloederd uitzien, of bedrijven online te vinden zijn etc. Naar aanleiding van deze scan voerden wij diverse (integrale) controles uit. Dit leidde onder meer tot een inbeslagname en een sluiting van een pand. Wij bieden dergelijke scans ook aan bij andere gemeenten.

In de Regio Waterland vindt er structureel ondermijningsoverleg plaats met de handhavingspartners. Hierbij worden signalen met elkaar gedeeld die door de ketenpartners worden verrijkt met informatie. Op basis daarvan wordt een passende interventie besproken. Veelal leidt dit tot integrale controles. Op deze wijze worden ook met elkaar bedrijventerreinen in kaart gebracht met panden waarover weinig bekend is. Zo krijgen we beter inzicht in het legitieme gebruik van panden en geven we een signaal af dat we samenwerken in de aanpak van ondermijning.

6.10 Alcoholwet

In 2023 controleerden wij, voor de gemeenten waarvoor wij controles op de Alcoholwet uitvoeren, verschillende supermarkten, winkels, horecabedrijven waaronder strandpaviljoens, slijterijen en sportverenigingen op de naleving van de regels met betrekking tot het verstrekken van alcoholhoudende drank aan jongeren. Voor deze controles maakten wij gebruik van de hulp van een minderjarige testkoper. Onder toezicht van onze collega's onderzochten we of deze testkoper erin slaagde om alcoholhoudende drank te verkrijgen. Binnen ons werkgebied voerden wij in totaal 47 controles uit op de leeftijdsgrens. Bij 62% van deze controles constateerden wij dat er alcoholhoudende drank werd verkocht aan de testkoper. Het ging hier voornamelijk om sportverenigingen en horecabedrijven. De cijfers laten zien dat de regels van de leeftijdsgrens die geldt bij de verkoop van alcoholhoudende drank nog steeds veel worden overtreden. Naar aanleiding van overtredingen uit 2022 voerden wij 17 controles uit bij bedrijven die eerder in de fout waren gegaan. Uit deze controles blijkt dat de leeftijdscontroles vorig jaar effect hadden. Bij 12 bedrijven constateerden wij geen overtreding van de leeftijdsgrens meer. Voor de bedrijven die opnieuw in overtreding waren, maakten wij een boeterapport op of is een dwangsom verbeurd. In 2024 continueren wij het toezicht op de leeftijdsgrens voor alcoholhoudende drank.

Naast de controle op de leeftijdsgrens, controleerden wij afgelopen jaar ook op de aanwezigheid van leidinggevenden op de alcoholwetvergunning en de actualiteit van de vergunning. Enkele bedrijven die van rechtsvorm waren veranderd schreven wij aan om een nieuwe alcoholwetvergunning aan te vragen. Bij nieuwe horecabedrijven of slijterijen controleerden wij namens de gemeente of werd voldaan aan de inrichtingseisen zodat er een vergunning kon worden afgegeven.

6.11 Vernieuwend toezicht

Vernieuwingen binnen onze toezicht en handhaving is voor ons een belangrijk aspect. Zo kreeg de toepassing van drones bij onze bedrijfscontroles een vaste plek in onze uitvoering. Wij deden dit als een van de eerste omgevingsdiensten in Nederland. De inzet van drones heeft voor ons de meerwaarde dat wij zaken zichtbaar kunnen maken, die anders niet eenvoudig aangetoond konden worden. Hierbij valt te denken aan emissies vanuit een hooggelegen emissiepunt, opslag van materialen en grond op achtererven, opslag van staalslakken en asbestverdachte werkzaamheden. Afgelopen jaar maakten wij ook gebruik van de drone voor thermische inspecties en (land)metingen. Kort samengevat is het een breed inzetbare tool om te constateren of het bedrijf zich aan de regels houdt en maakt het werk van toezichthouders makkelijker, efficiënter, toegankelijker en veiliger. De informatie is van hoge kwaliteit, nauwkeurig en levert tijdwinst op.

Wij maken ook gebruik van een FLIR-camera. Deze camera zetten wij in om onzichtbare gaslekkages bij bedrijven op te sporen. Denk daarbij aan een eventuele toegevoegde waarde voor het meten van benzine- of gasdampen bij tankstations. Ook wordt de camera ingezet bij op- en overslagbedrijven. Wij leiden on-the-job eigen collega's op om deze camera te kunnen gebruiken

Volumemetingen Staalslak

Bij een bedrijf binnen ons werkgebied waar staalslak wordt opgeslagen houden wij toezicht op de hoeveelheid opgeslagen slak. Een jaar productie aan staal levert ongeveer 80.000 ton (27.500m³) staalslak op. In november 2022 constateerden wij, via de toepassing van onze drone, dat er circa 1.000.000 ton (330.000m³) staalslak aanwezig was op de locatie. Dit betekent dat er dus ongeveer 12 jaar aan productie ligt opgeslagen. Dit is teveel en moet verminderen. Wij schreven het bedrijf hierop aan. Via periodieke metingen met onze drone monitoren wij de hoeveelheid opgeslagen staalslak.

Drones bij asbestsaneringen

Afgelopen jaar hebben wij de drone ingezet bij een aantal asbestsaneringen. De inzet van drones zorgt ervoor dat wij een eerlijk beeld krijgen van de saneringswerkzaamheden. Dit doordat wij op afstand kunnen meekijken zonder dat de uitvoerders weten dat wij aanwezig zijn en toezicht houden. Mede hierdoor wordt er beeldmateriaal verschaft die laat zien hoe het bedrijf werkelijk opereert tijdens de uitvoering van saneringen. Doordat wij op een relatief kleine afstand van de saneringslocatie zijn kunnen wij ook direct ingrijpen en werkzaamheden stilleggen als wij overtredingen constateren. Bovendien verkrijg je vanuit de lucht een goed overzicht hoe het terrein is afgezet en waar alle benodigdheden voor een sanering zijn gelokaliseerd. We hopen dat deze vorm van toezicht er ook aan bijdraagt dat uitvoerders zich aan de regels houden, omdat toezicht vanuit de lucht vaker en sneller onaangekondigd kan plaatsvinden.

FLIR-camera bij LPG-installaties

Sinds 2023 werken wij met een FLIR-camera. Ook wel een Optical Gas Imaging-camera. Met deze camera detecteren wij gasdampen en daarmee gaslekkages. Via deze camera constateerden wij bij verschillende tankstations lekkages. Het ging hier dan met name om lekkages aan de LPG-installatie. We schreven de bedrijven hierop aan en hielden via hercontroles vinger aan de pols of de lekkages voldoende snel werden verholpen. Bij ongeveer de helft van de gecontroleerde bedrijven troffen wij een lekkage aan. Het betreffen voornamelijk één of twee kleine lekkages, maar we troffen ook eenmaal zes (kleine) lekkages aan. Daarmee bewijst de camera zich als een waardevolle toevoeging van onze toezicht en handhaving.

We hebben de camera ook ingezet naar aanleiding van een klacht. De klacht ging over overlast van benzinedampen. De camera liet goed zien dat er continue emissie plaatsvond vanuit de ontluchtingsleidingen van de ondergrondse tanks met benzine en daarmee voor overlast in de omgeving. We hebben het tankstation aangesproken op de geconstateerde gebreken, waarna de installatie is hersteld.

In 2024 zullen wij alle tankstations in ons werkgebied op deze wijze blijven controleren. Eigenaren van tankstations zijn positief over de controles. Zij beschikken namelijk niet zelf over middelen om gasdampen te detecteren, maar zijn afhankelijk van de periodieke controles van de installateur.

6.12 Padelbanen

Net als gemeenten elders in het land, hebben wij ook veel tijd en aandacht besteed aan het vraagstukken omtrent padel. Binnen ons werkgebied ontving een aantal gemeenten klachten en handhavingsverzoeken van omwonenden. De klachten hadden nagenoeg allemaal te maken met geluidsaspecten van de sport. In een aantal gevallen zijn padelbanen gerealiseerd bij bestaande tennisverenigingen. Padelbanen in de gemeenten Uitgeest en Beverwijk liggen dicht bij woningen. Het spelen van padel leidt daar tot overlast in de omgeving. Bij deze twee verenigingen is handhavend opgetreden en zijn juridische procedures gestart. Bij de vereniging in Beverwijk is inmiddels een geluidswand geplaatst waardoor wordt voldaan aan de geluidsnormen. Bij de vereniging in Uitgeest loopt nog een juridische procedure tegen het handhavingsbesluit. Op dit moment mag daar niet na 19:30 uur gepadeld worden. Op die manier wordt voldaan aan de geluidsnorm die geldt voor de avondperiode. Er zijn ook voorschriften opgelegd bij padelbanen in Bloemendaal en Haarlem. De vereniging in Haarlem speelt geen padel na 19:00 uur. Op die manier wordt voldaan aan de geluidsnorm voor de avondperiode. Met betrekking tot Bloemendaal wordt de oplossing gezocht in het plaatsen van een geluidswand om de overlast vanwege padel te reduceren en te laten voldoen aan de geldende geluidsnorm.

Omdat wij verwachten dat het aantal padelbanen in de toekomst toeneemt, stuurden wij een brief aan sportverenigingen die padel (mogelijk gaan) aanbieden. In die brief riepen wij hen op om vooraf contact met ons op te nemen. Zodoende kunnen wij vooraf gezamenlijk bekijken wat mogelijk is met betrekking tot het aanbieden van padel en het realiseren van padelbanen. Dit om onaanvaardbare geluidsoverlast voor de omgeving op voorhand te voorkomen. Dit heeft zijn uitwerking gehad. Alleen bij deze vier verenigingen lopen trajecten om te bewerkstelligen dat wordt voldaan aan de geldende geluidsnormen.

6.13 Circuit Zandvoort

Evenals in 2021 en 2022 vond wederom de Formule 1 op het Circuitpark Zandvoort plaats. De organisatie van dit evenement vraagt onze inzet vanuit vergunningverlening, toezicht & handhaving, advisering en klachtafhandeling. In aanloop van het evenement behandelen wij vergunningaanvragen, informatieverzoeken en handelen wij meldingen af vanuit de omgeving. Daarnaast houden wij toezicht of de voorschriften uit de vergunningen worden nageleefd. Ter voorbereiding op dit evenement nemen wij deel aan diverse interne en externe overleggen.

Niet alleen rondom het de Formule 1, maar jaarrond houden wij toezicht op activiteiten op het terrein en de geluidsvoorschriften uit de vergunningen. Afgelopen jaren ontvingen wij veel geluidsklachten van het circuit. Het circuit kent een vast meetpunt op het circuit dat de gehele dag het geluid meet. Via deze metingen en het meetnet in de omgeving van het circuit houden wij vinger aan de pols. Na 1.581 klachten in 2021 en 1.380 klachten in 2022 ontvingen wij in 2023 1.413 klachten over het circuit. De 1.413 meldingen kwamen van 357 unieke adressen. Van alle meldingen zijn er 523 ingediend over een UBO-dag.

Gemeente	Aantal meldingen
Bloemendaal	376
Haarlem	520
Heemstede	20
Velsen	52
Zandvoort	428
Overig	17
Totaal	**1.413**

6.14 24-uurs bereikbaarheid incidenten, calamiteiten en rampenbestrijding

In 2023 zijn wij 21 keer geïnformeerd over incidenten en 24 keer over ongewone voorvallen. Incidenten en ongewone voorvallen hebben betrekking op bijvoorbeeld branden waarbij mogelijk milieuschade kan ontstaan of is ontstaan bijvoorbeeld doordat er asbest in het pand aanwezig is. Andere voorbeelden zijn lekkage van bodemverontreinigende stoffen, lozen van onbehandeld afvalwater of ernstige bedrijfsstoringen die mogelijk milieuschade veroorzaakten of konden veroorzaken, maar ook dumpingen van chemisch drugsafval of van asbest.
Ook zijn er 9 gevallen geweest waarbij wij pas achteraf kennis namen van een ongewoon voorval, zonder dat deze gemeld was. Dat ging om bedrijven in de gemeenten Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Purmerend en Velsen. Omdat dit een verplichting is voor bedrijven schreven wij de bedrijven aan via een waarschuwingsbrief en verzochten ze de melding alsnog in te dienen en ons te informeren over het ongewoon voorval dat zich heeft voorgedaan. Bij recidive volgt een bestuurlijke strafbeschikking milieu.

Waar nodig zien wij erop toe dat de calamiteit of het ongeval zo snel als mogelijk wordt opgelost en de daarvoor gespecialiseerde bedrijven worden ingeschakeld. In de afhandeling van deze gevallen werken wij nauw samen met onze (keten)partners.

6.15 Cijfers toezicht en handhaving milieu

Gemeente	Onderwerp	Afgerond in 2023
Beverwijk		
	milieu	162
	calamiteiten	3
	evenementen advies	24
	evenementen bezoek	30
	meldingen asbest	125
	bezoeken asbest	28
	meldingen Bbk	12
	bezoeken Bbk	7
	meldingen Wbb	41
	bezoeken Wbb	33
	vrijstellingen geluid	64
	klachten	114
	strafrechtelijk	3
	dwangsom bestuurlijk	3
Bloemendaal		
	milieu	43
	calamiteiten	1
	evenementen advies	4
	evenementen bezoek	2
	alcohol	28
	meldingen asbest	119
	bezoeken asbest	31
	meldingen Bbk	1
	bezoeken Bbk	0
	meldingen Wbb	5
	bezoeken Wbb	3
	klachten	49
	DOR	5
	evenementen bezoek	1
	strafrechtelijk	2
Edam/Volendam		
	milieu	82
	calamiteiten	1
	evenementen bezoek	1
	alcohol	4

	meldingen asbest	78
	bezoeken asbest	25
	meldingen Wbb	82
	bezoeken Wbb	33
	meldingen Bbk	56
	bezoeken Bbk	13
	dwangsom bestuurlijk	1
	klachten	28
Haarlem		
	milieu	566
	calamiteiten	7
	evenementen advies	2
	evenementen bezoek	4
	meldingen asbest	652
	bezoeken asbest	86
	brandveiligheid	108
	meldingen Wbb	115
	bezoeken Wbb	94
	meldingen Bbk	22
	bezoeken Bbk	2
	klachten	234
	strafrechtelijk	3
	dwangsom bestuurlijk	7
Heemskerk		
	milieu	148
	calamiteiten	2
	evenementen advies	15
	evenementen bezoek	21
	alcohol	14
	meldingen asbest	187
	bezoeken asbest	12
	meldingen Bbk	16
	bezoeken Bbk	6
	meldingen Wbb	5
	bezoeken Wbb	5
	vrijstellingen geluid	13
	klachten	24
	strafrechtelijk	0

	dwangsom bestuurlijk	0
Heemstede		
	milieu	54
	alcohol	9
	evenementen advies	1
	evenementen bezoek	1
	meldingen asbest	81
	bezoeken asbest	25
	meldingen Wbb	18
	bezoeken Wbb	8
	meldingen Bbk	94
	bezoeken Bbk	25
	klachten	38
	strafrechtelijk	3
	DOR	13
Landsmeer		
	milieu	44
	calamiteiten	
	evenementen advies	14
	evenementen bezoek	0
	brand	4
	alcohol	5
	meldingen asbest	42
	bezoeken asbest	11
	meldingen Wbb	57
	bezoeken Wbb	21
	meldingen Bbk	9
	bezoeken Bbk	1
	strafrechtelijk	1
	klachten	16
Oostzaan		
	milieu	47
	evenementen bezoek	1
	evenementen advies	17
	brand	9
	alcohol	3
	meldingen asbest	38
	bezoeken asbest	14

	meldingen Bbk	17
	bezoeken Bbk	5
	meldingen Wbb	40
	bezoeken Wbb	28
	klachten	26
Purmerend		
	milieu	188
	calamiteiten	3
	meldingen asbest	314
	bezoeken asbest	49
	meldingen Wbb	70
	bezoeken Wbb	29
	meldingen Bbk	80
	bezoeken Bbk	17
	klachten	21
	dwangsom bestuurlijk	2
Uitgeest		
	milieu	66
	calamiteiten	0
	evenementen advies	16
	evenementen bezoek	20
	brand	28
	alcohol	9
	meldingen asbest	35
	bezoeken asbest	17
	meldingen Bbk	5
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	23
	bezoeken Wbb	20
	vrijstellingen geluid	10
	klachten	41
	strafrechtelijk	0
	dwangsom bestuurlijk	5
Velsen		
	milieu	338
	calamiteiten	3
	evenementen advies	78
	evenementen bezoek	103

	meldingen asbest	265
	bezoeken asbest	22
	meldingen Wbb	34
	bezoeken Wbb	13
	meldingen Bbk	12
	bezoeken Bbk	6
	havenverordening	55
	vrijstellingen geluid	41
	klachten	154
	strafrechtelijk	2
	dwangsom bestuurlijk	3
Waterland		
	milieu	104
	calamiteiten	1
	evenementen advies	1
	evenementen bezoek	1
	meldingen asbest	84
	bezoeken asbest	17
	meldingen Wbb	76
	bezoeken Wbb	29
	meldingen Bbk	39
	bezoeken Bbk	5
	klachten	24
	strafrechtelijk	1
Wormerland		
	milieu	135
	calamiteiten	9
	evenementen advies	28
	alcohol	9
	brand	30
	meldingen asbest	41
	bezoeken asbest	6
	meldingen Bbk	13
	bezoeken Bbk	5
	meldingen Wbb	44
	bezoeken Wbb	30
	klachten	48
	dwangsom bestuurlijk	1

	strafrechtelijk	1
Zandvoort		
	milieu	65
	calamiteiten	2
	evenementen advies	11
	evenementen bezoek	19
	dwangsom bestuurlijk	1
	strafrechtelijk	1
	HH toeristische verhuur	6
	meldingen asbest	90
	bezoeken asbest	9
	meldingen Bbk	6
	bezoeken Bbk	2
	meldingen Wbb	7
	bezoeken Wbb	3
	klachten	117
	RBB (toeristische verhuur)	292

6.16 Vergunningverlening, toezicht & handhaving Bouw

Voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Landsmeer, Oostzaan, Uitgeest, Wormerland en Zandvoort houden we bouwtoezicht. Voor gemeente Haarlem voeren we signaaltoezicht uit voor brandveiligheid. Voor de gemeenten Landsmeer en Uitgeest controleren we op brandveiligheid. Ook adviseren we op vraagstukken Ruimtelijke Ordening (RO) en bouw- en woningtoezicht en zijn we het secretariaat van de welstandscommissie in gemeente Zandvoort. Het aantal bouwprojecten en de verleende bouwvergunningen vormt de basis voor het aantal toezichtmomenten. Naast de toezichtcontroles op de verleende bouwvergunningen vinden jaarlijks gebiedscontroles plaats. Tijdens deze controles vergelijken wij de huidige situatie met de wettelijk toegestane situatie.

Brandveiligheid

In januari constateerden wij ernstige tekortkomingen op het gebied van brandveiligheid bij een sporthal in de gemeente. Op ons advies is de sporthal enige tijd gesloten geweest. Na het aanbrengen van de nodige brandwerende voorzieningen is de sporthal, zij het met beperking, weer opengesteld voor het publiek. Naar aanleiding hiervan controleerden wij alle overige openbare gemeentelijke gebouwen, kinderdagverblijven en basisscholen op brandveiligheid. Wij constateerden geen ernstige tekortkomingen.

Pilot bouwtoezicht Waterland

Voor de gemeente Waterland voerden wij een pilot bouwtoezicht uit. Voor de pilot namen wij een aantal taken op het gebied bouw- en woningtoezicht over van de gemeente. Naast nieuwe en lopende zaken pakten wij ook een aantal oude dossiers op. Ook zochten wij uit welke dossiers vanaf 2020 binnen ons werkgebied vallen. Dit is versneld afgehandeld vanwege het afsluiten van zaaksysteem van de gemeente.

We voerden diverse controles uit in het kader van handhavingsverzoeken en meldingen, een aantal keer in samenwerking met onze juristen. Ook zijn we tweemaal mee geweest met een integrale controle van buitengebieden. De controles leidden niet tot noemenswaardige overtredingen.
Daarnaast worden we regelmatig om advies gevraagd aangaande bouwtechnische zaken.

De pilot wordt in 2024 voortgezet.

Toeristische verhuur

Wij voeren voor de gemeente Zandvoort toezicht uit op het verhuren van woningen aan toeristen. Deze regels zijn vastgelegd in de huisvestingsverordening van Zandvoort. Wij voerden afgelopen jaar circa 400 controles uit. Enkele controles leidden tot handhavingszaken. Onze controles hebben veel raakvlakken met woonfraude. Deze taak ligt bij de gemeente Zandvoort. Bij vermoedens van overtredingen is er direct contact met de gemeente.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

7 Advisering

Werken, wonen en recreëren. Binnen ons werkgebied gebeurt dit zij aan zij. Zware industrie, weg, rail- en vliegverkeer en scheepvaart leggen een druk op het milieu in onze regio. Tegelijk biedt ons werkgebied ook tal van recreatiemogelijkheden. Dit alles vindt plaats dichtbij woonkernen. Om de kwaliteit van de leefomgeving te beschermen en verbeteren ligt er de uitdaging om de balans te bewaren tussen de noodzakelijke economische groei en verbetering van het milieu. Diverse milieuthema's spelen daarin een belangrijke rol, zoals lucht, geluid, geur, externe veiligheid en bodem. In dit hoofdstuk leest u over deze thema's.

7.1 Ruimtelijke advisering

Onder de Omgevingswet veranderde er veel zaken voor milieuadvisering. Dit vereiste afgelopen jaar een goede voorbereiding. Voor elk milieuthema werkten wij uit welke zaken er zouden gaan veranderen en waar de bestuurlijke afwegingsruimte zit. Ook zijn wij gestart met het ontwikkelen van een dynamische kaart die de milieukwaliteit van de leefomgeving visualiseert. Deze kaart gaat een grote bijdrage leveren aan het meenemen van de gezondheidseffecten (vanwege milieu) in de advisering. We zullen de kaart ook inzetten in de advisering op de diverse omgevingsvisie. Daarnaast maakten wij afgelopen jaar een start om in de milieuadviezen ook in te gaan op de situatie na 1 januari 2024. Wat betekende dat wij zowel adviseerden op grond van de toen geldende wetgeving, maar ook al een doorkijkje gaf hoe het advies eruitziet na invoering van de Omgevingswet.

7.1.1 Woonruimte asielzoekers

De gemeenten in ons werkgebied stonden in 2023 voor een grote opgave om woonruimte voor asielzoekers te realiseren. Vanuit onze expertise adviseerden wij hen hierbinnen over de ruimtelijke beperkingen en mogelijkheden. In onze adviezen gingen wij in op milieuthema's als geluid, geur, omgevingsveiligheid.

De locaties waarop wij adviseerden typeerden zich niet direct als locaties, geschikt voor wonen. Dat vroeg ons om die hierboven beschreven ruimtelijke beperkingen, maar vooral ook mogelijkheden goed te onderzoeken. In ons werkgebied betroffen de locaties onder meer een cruiseschip in een haven, een locatie nabij een aardgastransportleiding, een locatie op een industrieterrein, een locatie op een oude stortplaats en een locatie in een recreatiegebied

Het vinden van woonruimte voor asielzoekers gold binnen een aantal gemeenten als prioriteit. Wij hebben daar afgelopen jaar veel inzet voor gereserveerd.

7.2 Wet natuurbescherming

Het stikstofdossier is onderdeel van de advisering op Wet natuurbescherming. Hoewel wij hierover geen bevoegd gezag zijn voor het verlenen van vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming, is het bij het verlenen van milieu en Wabo-vergunningen verplicht om te beoordelen of er een Wet natuurbeschermingsvergunning nodig is. Bij die vragen, waarbij dat nodig is, verwijzen wij partijen door naar onze collega's bij Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord (OD NHNH) voor een vergunning, ontheffing of verklaring van geen bedenkingen.

7.2.1 Vervallen bouwvrijstelling gevolgen voor uitvoering

Het stikstofdossier is voortdurend in beweging. Wij zorgen er dan ook voor dat wij het dossier op de voet volgen en de onze uitvoering kunnen aanpassen als dat nodig is. Het vervallen van de bouwvrijstelling is één van de recentste ontwikkelingen met grote gevolgen voor de uitvoering. Door het vervallen van de bouwvrijstelling komen er bijna twee keer zoveel te beoordelen stikstofberekeningen binnen. Dit komt omdat er voor een Wabo-vergunning nu zowel voor de bouwfase als voor de gebruiksfase een stikstofberekening nodig is. Eerder gold dit alleen voor de gebruiksfase.

7.2.2 Proefberekeningen kleinschalige bouwprojecten

Afgelopen jaar startten wij met het maken van voorbeeldberekeningen (stikstof) voor kleinschalige bouwprojecten, zoals dakkapellen, opbouwen en aanbouwen. Er zijn voor al onze gemeentes op voorhand worst-case Aerius -stikstofberekeningen gemaakt op locaties 500 meter van Natura2000-gebied. Met deze berekeningen zijn wij in staat te bepalen of een aanvrager zelf nog een stikstofberekening van de aanlegfase aan moet leveren of niet. Via een kaartlaag in onze GIS-viewer zijn alle gebruikte locaties voor de berekeningen zichtbaar en is zichtbaar hoe ze liggen ten opzichte van de Natura2000-gebieden.

7.2.3 Meer ecologische adviesaanvragen door spouwmuurisolatie

Op 2 augustus 2023 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat een spouwmuur mag pas worden geïsoleerd nadat er ecologisch onderzoek is gedaan naar beschermde diersoorten. Daarnaast blijkt endoscopisch onderzoek niet voldoende om de afwezigheid van vleermuizen vast te stellen. Dit betekent dat enkel endoscopisch onderzoek niet voldoende is om negatief effect uit te sluiten en er eerder naar een aanvullend onderzoek gevraagd zal worden. De provincie is belast met het toezicht hierop. Zij heeft OD NHN gemandateerd om hierop toe te zien. Wij geven hier advies over. Deze uitspraak heeft invloed op een aantal isolatieprojecten die wij voor onze gemeenten uitvoeren, zoals het Nationaal Isolatie Programma (NIP), lokale aanpak. Het is in dit programma nu niet toegestaan om isolatiemaatregelen aan te bieden die mogelijk de beschermde diersoorten, zoals de gierzwaluw en dwergvleermuis, verstoren. Dan gaat het om maatregelen zoals spouwmuurisolatie en dakisolatie. De oplossing hiervoor ligt bijvoorbeeld in het laten opstellen van een Soorten Management Plan (SMP) per gemeente of zelfs per wijk. Per gebied kan je dan een ontheffing krijgen, waardoor isoleren wel mogelijk is. Dan kost het de consument niet (veel) meer geld. Als de gemeente geen SMP heeft, dan moet de inwoner een ecologisch onderzoek laten uitvoeren voordat zij overgaan tot isoleren. Dat kost al snel 2.000 euro.
Gemeente Heemskerk is bezig met het laten opstellen van een pré SMP, zij doen mee aan een pilot vanuit de provincie Noord-Holland. Zie paragraaf hieronder. Tenslotte zijn er twee brandbrieven verstuurd naar de provincie over dit onderwerp, waarvan een vanuit de IJmond en Zuid-Kennemerland gemeenten (door gemeente Bloemendaal). Wij hebben hierin geadviseerd vanuit het portefeuillehouders overleg IJmond en Zuid-Kennemerland. De verwachting met deze uitspraak is dat wij meer adviesvragen krijgen.

7.2.4 Soorten management plan (SMP)

Het onderzoek voor het SMP dat gemeente Heemskerk met Woon-op-maat heeft laten uitvoeren is afgerond. Wij ondersteunen de gemeente Heemskerk bij het project waar nodig. Andere

gemeentes hebben ook interesse getoond in het SMP. Binnenkort volgt een memo hierover voor onze andere deelnemers met meer informatie.

7.2.5 Natuur inclusief bouwen

Al een enige tijd adviseren wij gemeente Heemskerk op natuur inclusief bouwen. Hierbij wordt voornamelijk gekeken naar de mogelijkheden en worden de plannen beoordeeld op de omgevings- en verblijfseisen van beschermde soorten. Op dit moment staat op de planning om in gesprek te gaan met gemeente Heemskerk om een beleid natuur inclusief bouwen op te stellen.

7.3 Bodem

7.3.1 Vaststelling Nota Bodembeheer

In voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet actualiseerden wij eind 2022 de Nota Bodembeheer. Voor de nieuwe Nota Bodembeheer zijn de huidige regels zoveel mogelijk beleidsneutraal vertaald naar de nieuwe regels onder de Omgevingswet. Met de nieuwe nota gaven wij ook een plek aan de beleidstaak die met de overdracht van de bodemtaak overkomt van de provincie naar gemeenten. Gedurende 2023 is de nota binnen alle gemeenten in ons werkgebied vastgesteld door de gemeenteraden.

7.3.2 Vaststelling Bodemkwaliteitskaart Zaanstreek-Waterland

In 2023 actualiseren wij de bodemkwaliteitskaart van de regio Waterland. De bodemkwaliteitskaart dient periodiek (eens per vijf jaar) opnieuw te worden opgesteld. Het doel hiervan is om deze te actualiseren en de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Purmerend in de regionale kaart te integreren.

7.3.3 PFAS

De provincie is bezig met onderzoek naar het identificeren van spoedlocaties met betrekking tot PFAS. Hiervoor is een extern adviesbureau bezig middels een vooronderzoek (archiefonderzoek) en zo nodig bodemonderzoek. Afgelopen jaar hebben wij hiervoor overleggen gevoerd en informatie aangeleverd. Ook is in opdracht van de provincie onderzoek uitgevoerd, vanwege hogere gehaltes PFAS in de duinen vanwege het sea spray effect. Dit onderzoek is uitgevoerd bij diverse moestuinen in de duinen van Zandvoort. Ook bij dit onderzoek zijn wij betrokken bij de uitvoering.

Binnen de gemeente Velsen onderzocht de Provincie Noord-Holland op ons verzoek de bodem van het voormalige oefenterrein van de brandweer in Velsen-Zuid op PFAS. De brandweerkazerne heeft plaatsgemaakt voor een appartementencomplex. Om inwoners te informeren organiseerden wij, samen met de gemeente, de GGD Kennemerland en Provincie Noord-Holland een informatieavond. Eind 2023 vindt het onderzoek plaats. Begin 2024 worden de resultaten verwacht. Dan ook wordt bepaald of er vervolgstappen of maatregelen nodig zijn.

7.3.4 Bodeminformatiesysteem en verstrekken bodeminformatie

Om goed zicht te houden op activiteiten in de bodem maken wij gebruik van een bodeminformatiesysteem. Met die systeem is niet alleen voor ons alle bodeminformatie van een locatie beschikbaar, maar kunnen makelaars en adviesbureaus gebruik maken van een module om

bodeminformatie van een specifiek adres op te vragen. Sinds een aantal jaar maken wij gebruik van Nazca. Een aantal gemeenten in ons werkgebied maakte gebruik van Squit iBis (Roxit). In 2023 besloten Roxit en Nazca over te gaan op één bodeminformatiesysteem, namelijk Nazca. Daarmee komt nu ook alle bodeminformatie binnen ons gehele werkgebied samen in één systeem wat moet bijdragen aan een betere dienstverlening naar initiatiefnemers, maar ook het delen van informatie tussen ons en de gemeenten die voorheen werkten met Squit iBis.

7.3.5 CAIJ-Aagtenbelt monitoring

Het Aagtenpark in Beverwijk is een voormalige stortlocatie. Enkele jaren geleden is deze locatie herontwikkeld tot park. Hiertoe is de locatie afgedekt met staalslakken met daarbovenop een leeflaag. Sinds de toepassing van de staalslakken op deze locatie is er veel aandacht om mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu te voorkomen. Dit jaar is aanvullend onderzoek uitgevoerd en informeerden wij college en raad. Daarnaast vindt jaarlijks een monitoring plaats van de aanwezige benzeenverontreiniging in de het grondwater.

Staalslakken zijn een steenachtig product dat overblijft bij de productie van staal. Deze staalslakken worden vervolgens bewerkt, zodat ze onder voorwaarden als bouwstof kunnen worden toegepast. Om grip te houden op de toepassing van staalslakken, hebben wij een meldplicht opgenomen in de Nota Bodembeheer voor onze deelnemende gemeenten. Een meldplicht betekent dat wij er vanaf de start op kunnen toezien dat de toepassing wordt uitgevoerd volgens de geldende voorschriften. Met deze regel in onze Nota Bodembeheer houden wij scherper toezicht dan nu landelijk wordt gevraagd.

7.4 Luchtkwaliteit

In de IJmond zijn de metingen van het meetnet IJmond in 2022 in overeenstemming met de wettelijke (Europese) normen. De concentraties fijn stof en stikstofdioxide in de lucht blijven binnen de toegestane limieten. Ondanks dit feit is de luchtkwaliteit nog steeds een aandachtspunt, omdat de gemeten waarden hoger zijn dan de gezondheidsadvieswaarden van de World Health Organization (WHO). Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee.

In het kader van het programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmondgemeenten 2021-2025 werken we in de regio IJmond aan het verbeteren van de luchtkwaliteit. In dit programma richten wij ons binnen vier thema’s op die maatregelen waar gemeenten invloed op hebben.

7.4.1 Industrie en bedrijven

We identificeerden bedrijven met (potentiële) luchtemissies en versterkten ons toezicht en handhaving hierop. Via een gespecialiseerde (FLIR)-camera zijn wij nu in staat om onzichtbare vluchtige dampen zichtbaar te maken en zo bijvoorbeeld lekkages op te sporen. Hiervoor vroegen wij met succes een SPUK-subsidie aan. Ook startten we afgelopen jaar een opleidings- en kennisprogramma om emissiegegevens te verzamelen en te beoordelen.
Onze lobby voor gezondheid in Europees bronbeleid leidde tot voorstellen van de Europese Commissie aan de Europese Milieuraad.

7.4.2 Woon- en leefomgeving

We onderzochten afgelopen jaar hoe gezondheid kan worden meegewogen bij ruimtelijke projecten en voerden hiervoor o.a. een pilot uit waarbij we de milieukwaliteit in kaart brachten en de data over de milieukwaliteit vertaalden in een gezondheidsscore. Daarnaast organiseerden wij een raadsessie over de impact van houtstook op de gezondheid en startten we een bewustwordingscampagne via uitingen in lokale kranten en sociale media van de gemeenten, alsook een billboardcampagne. Ook startten we, in samenwerking met TNO en Hollandse Luchten, een pilot voor het meten van roet als indicator voor houtrook.

7.4.3 Mobiliteit

Mobiliteit en dan specifiek weg- en vrachtverkeer heeft een impact op de luchtkwaliteit. Afgelopen jaar voerden we verkenningen uit voor de verduurzaming van mobiliteit. In december 2023 rondden we de verkenning voor schone stadslogistiek af en brachten wij kansrijke scenario's in beeld. We brachten de (staat van de) doorfietsroutes in kaart om na te gaan waar nog aanpassingen nodig zijn om gebruik hiervan te optimaliseren.
Sinds eind 2022 meten wij de NO2-concentratie langs enkele drukke verkeerspunten als input voor (actualisatie van) beleid.
Vanuit het programma IJmond Bereikbaar voerden wij mobiliteitsscans uit om verduurzaming van woon-werkverkeer te stimuleren. De mobiliteitsscans maakten ook inzichtelijk welke reductie van de uitstoot van NOx en fijn stof mogelijk is bij de verdere verduurzaming van woon-werkverkeer.

7.4.4 Scheepvaart

Afgelopen periode onderzochten wij de mogelijkheden om via geldende algemene regelgeving (het Activiteitenbesluit) walstroom op te leggen aan bedrijven die schepen ontvangen. Dit was alleen mogelijk voor vergunningplichtige bedrijven. Daartoe startten met de uitwerking van walstroom in de ferry (DFDS) in de – van rechtswege- te actualiseren vergunning uit 2007. Ook startten we een casestudie voor walstroom bij cruiseschepen. In september 2023 dienden wij een subsidieaanvraag “Tijdelijke subsidieregeling walstroom zeeschepen” in (voor walstroom voor de schepen van DFDS).

7.4.5 Wettelijk adviseurschap vergunningaanvragen Tata Steel

Wij zijn wettelijk adviseur ten aanzien van de vergunningen die worden verleend aan Tata Steel. Het uitvoeren van het wettelijk adviseurschap Vergunningen Tata Steel vraagt continu aandacht omdat het verkrijgen van inzicht in relevante emissies proceskennis vergt. Tevens spelen er meerdere procedures rond het wel/niet treffen maatregelen om emissies te beperken.
De plannen van Tata Steel met betrekking tot de route groen staal ondervinden nog veel veranderingen en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is uitgesteld naar begin 2024. Hiernaast vinden er veel ontwikkelingen plaats bij de huidige installaties waaronder het groot onderhoud aan Hoogoven 7, plaatsingen van de tertiaire afzuiging en Denox-installatie en het windscherm bij de kolenopslagen. Vanuit ons wettelijk adviseurschap adviseerden wij richting het bevoegd gezag op inzet van scherp vergunnen bij deze ontwikkelingen of het opleggen van onderzoek verplichtingen aan Tata Steel om verbeteringen in kaart te brengen. Het uitstel op de route groen staal maakt het

moeilijk om een lange termijnplanning te maken om te borgen dat de afstemming tijdig plaatsvindt om tot een goed gedragen advies/zienswijze te komen op de plannen van Tata Steel.

7.5 Geluid

Gemeenten kunnen via diverse maatregelen bijdragen aan het verminderen van overlast van omgevingsgeluid. Zij hebben daarmee dus ook een rol in het beheersen of te verlagen om negatieve effecten als gevolg van geluid uit de omgeving. Gemeenten beschrijven deze maatregelen in een Actieplan Geluid. Het opstellen van dit actieplan is een Europese verplichting. Elke vijf jaar moet een gemeente dit plan actualiseren.

In 2023 startten wij met de actualisatie van het Actieplan geluid voor zes gemeenten in ons werkgebied, te weten; Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk, Heemstede, Velsen en Zandvoort. Wij maken hiervoor gebruik van de expertise van DGMR. Dit adviesbureau begeleidt diverse gemeenten en OD's bij het maken van geluidsplannen.
Het actieplan focust zich op wegverkeer. De basis van de actieplannen zijn de geluidbelastingkaarten. Afgelopen jaar evalueerden wij de huidige actieplannen, inventariseerden wij hotspots en knelpunten binnen de gemeenten waar geluidgevoelige gebouwen onder druk staan en werkten wij mogelijke scenario's uit voor de plandrempel die gemeenten opnemen in het actieplan. De hoogte van de plandrempel is een keuze en geen wettelijk vastgestelde waarde. Hoe lager de plandrempel (hoge ambitie), hoe hoger de kosten voor maatregelen. Het is daarom van belang om al in een vroeg stadium de effecten van een plandrempel in beeld te brengen. In voorbereiding op de actualisatie van de actieplannen brengen wij effecten van drie verschillende plandrempels in beeld, om een bijdrage te leveren in het bepalen van het uiteindelijke ambitieniveau.
Gedurende de actualisatie werken wij veel samen met collega's van afdelingen als Openbare/Civiele Werken, Stedenbouw/Stedelijke Ontwikkeling en Verkeer & Vervoer en Beheer & Onderhoud om tot een zo integraal pakket aan maatregelen te komen.

7.6 Schiphol

Voor negen gemeenten voeren wij de beleidsondersteuning uit voor het dossier Vliegverkeer Schiphol. Het gaat om de gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Castricum, Haarlem, Heemskerk, Heiloo, Uitgeest en Velsen. Wij bereiden de bestuurlijke overleggen voor en ondersteunen de portefeuillehouders Schiphol in het agenderen van de belangen van onze regio binnen de interbestuurlijke samenwerking. Dit jaar maakten wij een start met de actualisatie van de Bestuurlijke Agenda Vliegverkeer Schiphol. Hierin staan de gemeenschappelijke belangen van de negen gemeenten beschreven. De belangen waarmee de negen gemeenten elkaar ook vinden en versterken in de overleggen met andere gemeenten, provincies en het ministerie binnen de Schipholregio. In juni organiseerden wij een informatieavond voor de gemeenteraden van de negen gemeenten om hen te informeren over de actualisatie. Circa 50 raadsleden waren hierbij aanwezig. De Bestuurlijke Agenda wordt einde van dit jaar in aan de gemeenteraden aangeboden ter vaststelling.

Acht van de negen gemeenten maken ook deel uit van de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS). Wij bereidden deze overleggen voor. De BRS werkt sinds 1 januari 2022 interbestuurlijk samen met gemeenten en provincies binnen de Schipholregio en het Ministerie. Vertrekpunt van de interbestuurlijke samenwerking is het herstellen van de balans tussen een gezonde leefomgeving en het belang van een internationale luchthaven. Onder meer het krimpbesluit dat de Minister in juni 2022 aankondigde staat hierin centraal. Resultaat van de interbestuurlijke samenwerking is het Ontwikkelperspectief NOVEX Schipholregio en de Uitvoeringsagenda die daarbij hoort. Met de Uitvoeringsagenda zijn de standpunten uit de regionale Bestuurlijke Agenda nu ook geagendeerd binnen de interbestuurlijke samenwerking, waaronder een gedeeltelijke nachtsluiting, aandacht voor reductie van hinder ook in de gebieden op grotere afstand van Schiphol en het vastleggen van normen voor alle emissies (waaronder geluid en luchtkwaliteit).

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

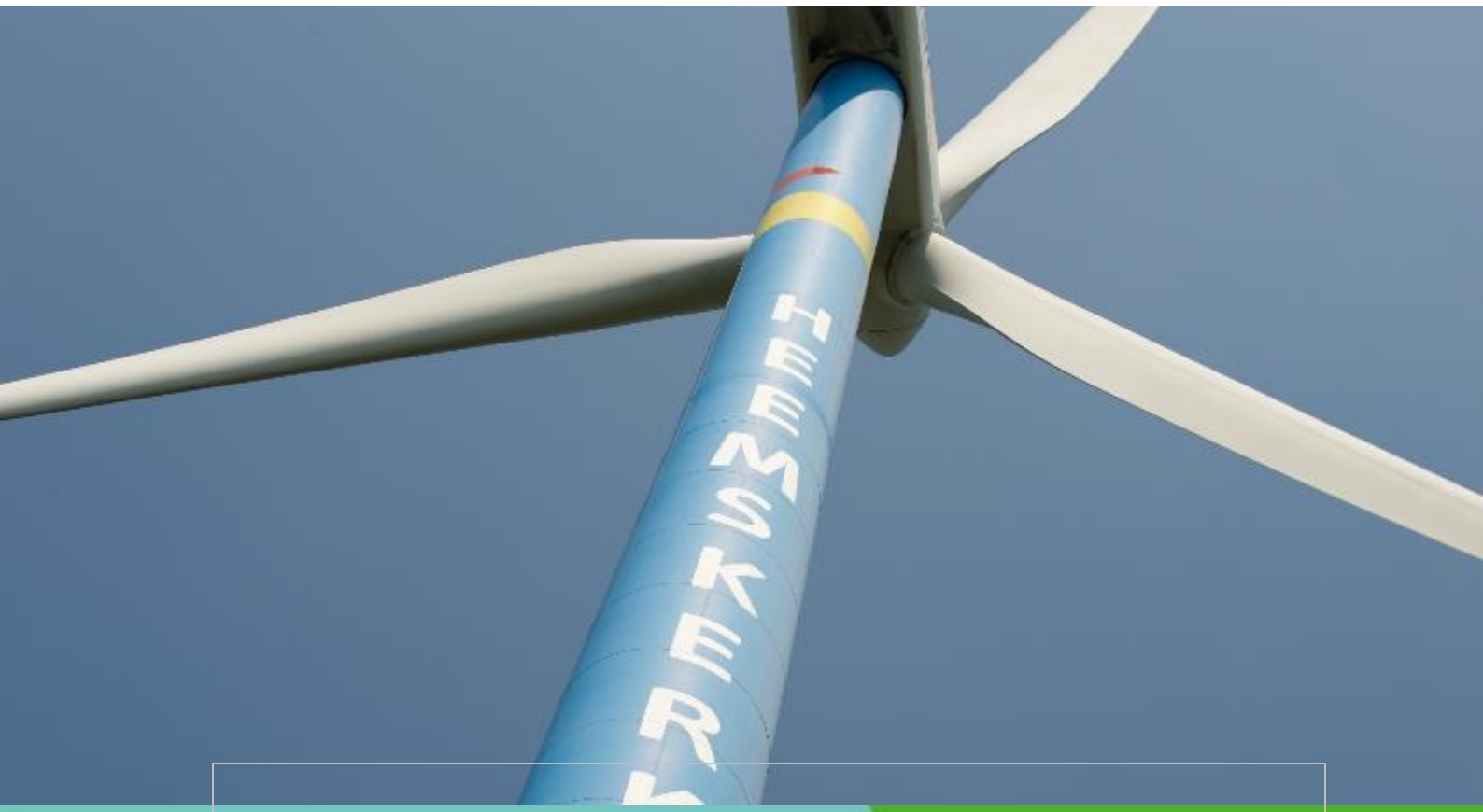

8 Duurzame leefomgeving

8.1 Energiebesparingsplicht bedrijven

De maatschappelijke opgave op het gebied van energiebesparing is groot. Inmiddels is al veel in beweging en zijn ondernemers hard aan de slag om te verduurzamen. Om de opgave in goede banen te geleiden heeft de overheid niet alleen een stimulerende taak, maar ook een belangrijke toezichthoudende taak. Deze taak voeren wij uit namens onze deelnemers. In 2022 zijn vanuit de provincie financiële middelen beschikbaar gekomen om de uitvoering van deze taak te versterken. Omgevingsdienst IJmond heeft aanvullend daarop een specifieke uitkering toezicht en handhaving energie (SPUK-THE) aangevraagd en toegekend gekregen om de organisatie te versterken ten behoeve van deze taak.

Belangrijke taak, grote opgave

Energiecontroles zijn voor omgevingsdiensten geen nieuwe taak, maar wel een taak die steeds belangrijker wordt. We bereidden ons hier afgelopen jaar en afgelopen jaren op voor via het opleiden van onze toezichthouders. Dit bestond uit zowel *in-company* trainingen als *training-on-the-job*. Het houden van toezicht op aspecten van energiebesparing vraagt om nieuwe kennis bij onze toezichthouders. Ook voor de ondernemers verandert er wat. Controles, waarbij wij ook energiebesparingsaspecten meenemen, vragen van ons én van de ondernemer vaak meer voorbereiding en toelichting. In 2023 kozen wij voor toezicht met een stimulerend karakter, waarbij er aandacht was voor de veranderopgave van de ondernemer.
Vanuit stimulerend toezicht lieten we bij 92 ondernemers energiescans uitvoeren. Na de scan werden ondernemer tot maximaal een jaar lang gecoacht door een externe partij om de verplichte maatregelen toe te passen. In 2023 volgden zeven nieuwe toezichthouders de energietraining. Zo zijn zij straks, na de afronding van hun basisopleiding tot toezichthouder milieu, ook direct inzetbaar voor energiecontroles. Bovendien is op managementniveau prioriteit op het thema gezet door een e-team in te richten en de daarbij horende toezichthouders geheel of deels vrij te maken voor het uitvoeren van de taken.
In 2023 voerden wij in totaal 483 energiecontroles uit, waarvan 91 met een stimulerend toezicht karakter en 64 met behulp van een datalogger. We voerden 153 hercontroles uit naar aanleiding van een eerste toezichtcontrole energie.

8.2 Energielabel C bij kantoorgebouwen

Sinds 1 januari 2023 is de energielabel C verplichting van kracht voor een groot deel van de kantoorpanden in ons werkgebied. Gemeenten hebben hierin een toezichthoudende taak. Om een goed beeld te krijgen van de toezichtopgave voerden wij in 2023 een inventarisatie uit voor ons gehele werkgebied. Hieruit kwam naar voren dat van de 1.990 kantoorpanden die mogelijk moeten voldoen, 795 kantoorpanden al voldoen en 862 niet hoeven te voldoen (eerste inventarisatie 2023: 333 panden voldoend nog niet). Op het moment van schrijven beschikken 219 kantoorpanden nog niet over het vereiste label. De verwachting is dat een aantal kantoorpanden, die inmiddels een energielabel Label-C hebben, niet hoeven te voldoen. De reden is dat ze of onder de uitzonderingsregel vallen, of de eigenaar een plan van aanpak aanbood waaruit blijkt dat het pand binnenkort wel voldoet. Kortom, de lijst van ‘aandachtspanden’ wordt kleiner. Een punt van aandacht blijven panden met een label met een geldigheid van tien jaar. Zij moeten na die tien jaar opnieuw een label aanvragen. Vergelijkbaar met wasmachines en koelkasten worden de eisen

van het Label-C steeds strenger. Toezicht en handhaving op Label-C is daarmee dus een doorlopende opgave.

8.3 Just Transition Fund

De Europese Unie richtte in januari 2021 het Just Transition Fund (JTF) op om regionale clusters in Europa, die nog sterk leunen op fossiele brandstoffen, te ondersteunen bij een rechtvaardige transitie naar een duurzame industrie. Sinds januari 2023 is de JTF-subsidie ook voor de IJmond beschikbaar. Vijf gemeente (Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Velsen) hebben € 58,5 miljoen euro te verdelen. Inmiddels zijn er een dertigtal projecten ingediend voor JTF met een totale subsidieaanvraag van 30 miljoen euro. De verwachting is dat de overige middelen voor het grootste deel in 2024 wordt aangevraagd. Het doel daarbij is om de gevolgen van de energietransitie op te vangen, een duurzamere (staal)industrie in de IJmondregio te realiseren, onze economie te verbreden en een betere aansluiting te maken tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De energietransitie geeft kansen om van werk naar werk te komen, voor omscholing, bijscholing en verandering van werkzaamheden.

8.4 GreenBiz IJmond

Energy

De energiemarkt is volop in beweging met de toename van hernieuwbare energie. Ons product GreenBiz Energy en de voordelen van dynamische prijzen krijgt steeds meer erkenning in de markt en is nu ook beschikbaar bij de grotere commerciële partijen. De focus bij GreenBiz Energy verschoof afgelopen jaar van nieuwe werving op dynamische tarieven richting het tot stand brengen van en onderzoek doen naar groepscontracten.

Circulair

Het project 'Upcycle Your Waste' is in kwartaal een met succes afgerond. Deze prestatie markeert een sterke start in het bevorderen van circulaire projecten. Tijdens dit project zette een werkgroep actief circulaire initiatieven op. Komende periode blijft de werkgroep deze initiatieven ontwikkelen. Een belangrijke mijlpaal was de inventarisatie van afvalstromen bij meer dan 200 bedrijven. Verder startten we met het oprichten van een reststoffen-hub op bedrijventerrein de Trompet in Heemskerk. Een ander hoogtepunt was de organisatie van een grote Hackaton in het BUKO Telstar stadion in Velsen. Ten slotte zijn bij 35 bedrijven maatwerkadviezen afgeven met aanzienlijke circulaire resultaten.
De werkgroep circulair speelde een cruciale rol bij het ontwikkelen van een nieuw project; 'IJmond Circulair'. We startten dit project in samenwerking met het Nova College. Eind 2023 dienden wij voor dit initiatief een JTF-subsidieaanvraag in. Dit project is enerzijds gericht op het voorbereiden van de arbeidsmarkt; het opleiden en trainen van mensen voor de veranderende arbeidsmarkt gericht op duurzaamheid en de circulaire economie. Anderzijds willen wij MKB-ondernemers ondersteunen en stimuleren om stappen te zetten richting een circulaire bedrijfsvoering. Door deze aanpak hopen wij de circulaire economie in de regio te bevorderen én lokale bedrijven en de arbeidsmarkt versterken.

Energiescan winkels en horeca- en kleinverbruikers

In de context van stijgende energieprijzen en versnelde klimaatdoelstellingen ontstond een nieuwe urgentie voor energiebesparende en duurzame maatregelen onder MKB-ondernemers. Om hierop in te spelen voerden wij, met de steun van gemeenten, 132 energiescans uit binnen de horeca en detailhandel. In totaal 42% van de bezochte bedrijven zette in 2023 al stappen door de adviezen om te zetten in het daadwerkelijk implementeren van maatregelen. Het resultaat is dat in onze regio 121 maatregelen zijn getroffen, zoals het vervangen van verlichting, het isoleren van het pand, energiezuinig verwarmen of het plaatsen van zonnepanelen.

Begeleiding aanvragen subsidies IJmond

In 2023 ondersteunden we 22 ondernemers bij het aanvragen van een HIRB+ Duurzaamheidssubsidie, met een totaal subsidiebedrag van 235.000 euro. Dit bedrag gaat naar duurzame investeringen, zoals het plaatsen van zonnepanelen, het isoleren van het pand of het realiseren van laadpalen.

8.5 Duurzame mobiliteit

Het programma IJmond Bereikbaar kent twee pijlers. De gemeentelijke samenwerking en de werkgeversaanpak. Binnen de werkgeversaanpak voerden wij in 2023 mobiliteitsscans uit. Via deze route binden wij werkgevers aan het programma en adviseren wij hen over de mogelijkheden om mobiliteit te verduurzamen. Via de werkgeversaanpak groeide de fietscommunity in de IJmond tot 3.100 gebruikers. Deze gebruikers samen dragen bij aan 224.000 spitsmijdingen en een besparing van 921 ton CO_2. De samenrij community groeide tot 1.100 dagelijkse gebruikers. Zij droegen samen bij aan 1.200 spitsmijdingen en bespaarden 32 ton CO_2. Vanuit IJmond Bereikbaar richten wij ons ook op fietsstimulering via de doorfietsroutecampagne. Met de fietsactie 'IJmond fietst door' willen we meer mensen in de IJmond aan het fietsen krijgen. Zo blijft de auto vaker staan. De doorfietsroutecampagne is uitgebreid in verband met de sluiting van de Velsertraverse in 2023. Via deze campagne kozen 665 mensen voor de fiets. Hiermee realiseerden zij samen 7.293 spitsmijdingen en bespaarden zij 22 ton CO_2.

Herijking mobiliteitsfonds

Binnen de gemeentelijke samenwerking gaven we het Platform IJmond Bereikbaar een nieuwe impuls. Daarnaast werkten we aan het programma mobiliteit voor de IJmond. Wij begeleidden het proces om, samen met de IJmondgemeenten, tot een gezamenlijk plan te komen op het gebied van (duurzame) mobiliteit. Het gaat hier om de regionale onderwerpen. Onderdeel hiervan is een herijking van het mobiliteitsfonds.

8.6 Energiesystemen, taskforce e-infra, CES en pMIEK en regionale structuur warmte

Het industriecluster Noordzeekanaalgebied (NZKG) geeft via de Cluster Energie Strategie (CES)[5] inzicht in de (ontwikkeling van) energie- en grondstoffenvraag en wat de knelpunten in de infrastructuur zijn. Wij adviseren de IJmondgemeenten bij de opstelling van de CES.

[5] https://www.klimaatakkoord.nl/actueel/nieuws/2020/10/22/industriele-clusters-publiceren-plannen-2030-2050 > klik op Energiecluster Noordzeekanaalgebied om het plan uit 2020 in te zien

In de CES NZKG is beschreven wat industrie nodig heeft om te verduurzamen en hoe de samenwerkende partijen dit vorm gaan geven. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van de waterstofketen, de realisatie van verdergaande elektrificatie, de inzet van duurzame brandstoffen en het doorontwikkelen van afvang en gebruik van warmte/stoom en CO_2-afvang. De zes CES-clusters bieden het plan voor juni 2024 aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Wij nemen namens de IJmondgemeenten deel aan de verschillende werkgroepen.

Waterstof

Op grond van de MilieuEffectRapportage (MER), in opdracht van de Gasunie in het kader van de Rijkscoördinatieregeling, is een voorkeursalternatief gekozen voor deze regio, voor de aanleg van het Waterstofnetwerk. Wij adviseren de IJmondgemeenten op ruimtelijk advies (inpassing), vergunningverlening en algemeen advies in het kader van de energietransitie.

(Net) aanlanding wind op zee

Om een verantwoorde inpassing van de bijbehorende infrastructuur van het net op zee mogelijk te maken, stelde het kabinet 500 miljoen euro beschikbaar voor gebiedsinvesteringen in de omgeving van de vijf aanlandlocaties van de netaansluitingen. In de eerste tranche is voor de regio Noordzeekanaalgebied (gebied vanaf IJmuiden tot aan Amsterdam) 50 miljoen gereserveerd: voor onder andere energie-infrastructuur en mobiliteit. In de tweede tranche komt in totaal nog een bedrag van 280 miljoen beschikbaar. Zo is in Velsen bijvoorbeeld de tweede pont op één gezet. Wij adviseren de gemeente Heemskerk bij besteding van de gelden van dit gebiedsfonds.

PMIEK

Projecten uit de CES zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (MIEK) van het Ministerie van Economische zaken en Klimaat (EZK) of het provinciaal MIEK van provincie Noord-Holland. Het pMIek maakt onderdeel uit van het zgn. Integraal programmeren vanuit Provincie Noord-Holland. Dat bestaat uit twee delen, het pMIEK en de Energievisie. In het pMIEK staat welke investeringen nodig zijn voor de uitbreiding van de regionale energie-infrastructuur, inclusief warmte. Het beschrijft ook hoe deze investeringskeuzes worden geïntegreerd in de plannen van netbeheerders en het ruimtelijk beleid van provincies en gemeenten. Het pMIEK is voor het eerst vastgesteld in 2023. Voor 2025 wordt gewerkt aan een nieuwe versie. Deze ontwikkelingen zijn verbonden met de energievisie waarvan ook een nieuwe versie wordt opgesteld voor 2025 en de resulterende taskforce e-infra. Wij nemen namens gemeenten in de IJmondgemeenten Zuid-Kennemerland deel aan de verschillende werkgroepen.

In 2023 is de Energievisie Noord-Holland vastgesteld, in hetzelfde proces van de pMIEK. Wij nemen deel aan werkgroepen vanuit het thema netcongestie. In 2023 is gestart met de taskforce Energie-Infrastructuur vanuit provincie Noord-Holland en nutsbedrijven. Deze is gerelateerd aan de Energievisie Noord Holland en het thema netcongestie. Gezamenlijk wordt gekeken waar de knelpunten in de energie infra aangepakt kunnen worden. In de taskforce wordt gesproken over en actie genomen op de versnelling van de huidige aanpak, over inzet en toepassing van slimme energiesystemen en prioritering daarvan.

8.7 Warmtenet IJmond (Beverwijk en Heemskerk)

- De uitvoering van Pont tot Park is in 2023 niet verder uitgewerkt voor Duurzaamheid, ook het warmtenet niet. Focus voor het warmtenet lag in 2023 op Zee- en Duinwijk.
- In 2023 is de businesscase warmtenet voor Zee- en Duinwijk opgesteld. Omdat dit nog niet tot een betaalbaar tarief leidde is besloten in 2024 verder te kijken naar de mogelijkheden van een warmtenet en met name de externe financieringsmogelijkheden.
- HVC heeft geothermie als mogelijke extra bron meegenomen als onderzoeklocatie. Om dit verder uit te kunnen werken moeten er eerst concrete plannen zijn voor uitvoering warmtenet.
- Voor Spoorzone moet nog een warmtealternatief worden uitgewerkt. Een warmtenet zou hierin een oplossing kunnen bieden. Dit is momenteel nog niet verder uitgewerkt. Een en ander wordt wel belangrijker in het kader van netcongestie.

8.8 Wijk Uitvoeringsplan Uitgeest

Voor Uitgeest zijn we volop bezig met de uitvoering van het Wijk Uitvoeringsplan (WUP). De WUP van Uitgeest stelt echter niet dat een wijk of buurt volledig van het gas afgaat, maar dat - verspreid over de gehele gemeente - woningen aardgasloos worden. De businesscase stelde namelijk dat een warmtenet financieel niet haalbaar is. Daardoor richten we ons in Uitgeest op individuele oplossingen. Om netcongestie te voorkomen gaan we voor een decentrale aanpak. Dit doen we door projecten als Groen thuis, maar ook via ‘energieadviezen aan de keukentafel’. Ook organiseerden we meerdere informatieavonden over energiethema’s als warmtepompen.

8.9 Groen Thuis

Groen Thuis is dit jaar met 36 eigenaar-bewoners de tweede ronde begonnen. Alle deelnemers ontvingen ons adviesrapport van Duurzaam Bouwloket of de Huizendokter. Zeventien deelnemers ontvingen inmiddels ook een warmteverliesberekening. Deze berekening is nodig om het vermogen van een warmtepomp of een ander alternatief daarvoor te bepalen. Op basis van de adviesrapporten en warmteverliesberekeningen zijn de deelnemers goed uitgerust om stappen te zetten in het verduurzamen van hun woning. Een aantal bewoners is op basis van de uitkomst van dit advies nu aan de slag met het isoleren van de woning. Ook is er al een aantal deelnemers die ‘warmtepomp-ready’ zijn. Zij voegen inmiddels al offertes aan om binnenkort een warmtepomp te laten installeren in de woning. Bij één deelnemer wordt de warmtepomp zeer binnenkort geïnstalleerd. Er zijn ook deelnemers die wachten op een natuurlijk moment: zij hebben plannen om te verbouwen of hun woning uit te bouwen. Met het advies dat ze ontvingen kunnen zij hun verbouwing goed voorbereiden. Onze adviseurs blijven in contact met deze deelnemers om, waar nog nodig, te adviseren.

8.10 Zon-op-daken

De Regionale Energie Strategie (RES) benadrukt het belang om lege daken, als dat mogelijk is, te voorzien van zonnepanelen. Dit was voor de gemeenten Landsmeer en Oostzaan aanleiding om onderzoek te doen naar welke daken in de regio al over zonnepanelen beschikken en op welke daken nog geen zonnepanelen liggen, maar wel geschikt zijn voor de toepassing van zonnepanelen. De focus lag op daken met een oppervlakte groter dan 1.000m2. Voor de daken waar nog geen zonnepanelen lagen keken we naar welke bedrijven of instellingen zich daar

bevinden, waarna we contact opnamen om te achterhalen waarom er (nog) geen zonnepanelen zijn geïnstalleerd. Van de 41 daken in Oostzaan met een oppervlakte groter dan 1.000m2 hebben er vijftien al zonnepanelen. Er zijn zestien daken niet benaderd om verschillende redenen en is er contact geweest met elf locaties. Van deze negen locaties kunnen er drie geen zonnepanelen installeren, terwijl de overige zes momenteel de mogelijkheden voor zonnepanelen onderzoeken, nu of in de toekomst. Van de 40 daken in Landsmeer met een oppervlakte groter dan 1.000m2 hebben elf daken al zonnepanelen, zijn er negen niet benaderd om verschillende redenen en is er contact geweest met elf panden. Van deze twintig locaties kunnen er vijf geen zonnepanelen plaatsen, terwijl de overige vijftien ofwel geen haalbare zakelijke redenen hebben ofwel al bezig zijn met het proces om zonnepanelen te realiseren.

8.11 Zonnepanelen appartementencomplexen

We onderzochten binnen de gemeente de mogelijkheden van zonnepanelen op appartementencomplexen die beschikken over een dakoppervlakte groter dan 1.000m2. We voerden deze scan uit voor de gemeenten Oostzaan en Wormerland. Er waren in totaal negen verschillende eigenaren/beheerders van deze panden. Wij namen met zeven van hen contact op. In deze gesprekken kwamen concrete hulpvragen naar voren waar de gemeente dit jaar mee aan de slag gaat. Deze vragen varieerden van isolatieadvies tot voorbeelden van andere VvE's die al verduurzaamd hebben, en van advies over het aantal zonnepanelen tot geschikte constructies en verdelingen binnen de VvE. De overige eigenaren/beheerders hadden geen specifieke hulpvraag en waren binnen de technische en financiële mogelijkheden van nu al goed op weg naar duurzaamheid.

8.12 Duurzaamheidslening Beverwijk & Heemskerk

Sinds 2019 geven wij uitvoering aan de duurzaamheidslening Beverwijk. In 2021 volgde de gemeente Heemskerk. De lening was ook beschikbaar in 2023. Voor beide gemeenten was een budget van €1.000.000,-. Op 31 december 2023 was in Beverwijk nog in totaal €340.000,- beschikbaar van het totale budget. Het resultaat van de duurzaamheidslening over het jaar 2023 is voor €494.634,- aan leningen is verstrekt. In het eerste kwartaal van 2024 zullen wij op verzoek van de gemeenteraad een verzoek indienen voor aanvullend budget. Met 46 leningen zijn 58 maatregelen gerealiseerd. Zonnepanelen maken 55% van de maatregelen uit, isolatiemaatregelen 26%, overige maatregelen 19%. Het resultaat van de duurzaamheidslening in Heemskerk is dat over het jaar 2023 voor €784.122,- is verstrekt. Met 70 leningen zijn 120 maatregelen gerealiseerd. Zonnepanelen maken 42% van de maatregelen uit, isolatiemaatregelen 43%, overige maatregelen 15%.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

9 Natuur- en Milieueducatie

9.1 Natuur- en milieueducatie

Onze doelstellingen zijn het aanbieden van:

- Educatieve activiteiten over natuur- en milieu voor het primaire onderwijs (PO), kinderopvang, naschoolse (NSO) en buitenschoolse opvang (BSO).
- Educatieve materialen over natuur- en milieu voor onderwijs, BSO, NSO en kinderopvang.
- Educatieve excursies en workshops over natuur- en milieueducatie voor volwassenen.

In 2023 leerden kinderen uit Beverwijk en Heemskerk op een educatieve manier over natuur, milieu en duurzaamheid.

Woensdagmiddagactiviteiten

Twee keer per maand organiseerden wij woensdagmiddagactiviteiten op kinderboerderij De Baak in Beverwijk en op kinderboerderij Dierendorp of het Koetshuijs in Heemskerk. Elke middag had een ander thema bijvoorbeeld dinosaurussen, hout of herfst. Voor elke middag geldt een apart programma. Wij maakten bijvoorbeeld een zoekkaart of speurtocht. Daarnaast is er voor iedere knutselopdracht een bijpassend thema. Iedere middag probeerden wij alle zintuigen van de kinderen te stimuleren. NME zorgt dat kinderen een leuke middag hebben én dat zij kennis opdoen over een specifiek onderwerp. Het jaarprogramma wordt afgedrukt in een folder.

Leskisten

Leerkrachten leenden bij ons leskisten waardoor zij weinig tijd kwijt waren aan de voorbereiding van een les over milieu of natuur. Na een aanvraag via ons boekingssysteem zetten wij de leskist klaar. NME bezit ruim 25 leskisten. In 2023 werden er door ons ook nieuwe leskisten ontworpen zoals een leskist over kikkers en een leskist over het menselijk lichaam.

Lesmaterialen

Scholen vroegen via onze website diverse materialen aan die wij dan voor hen bestelden. Populaire materialen in 2023 waren bijvoorbeeld paddenstoelenkweeksets, kweekkasten voor in de klas en afvalprikkers. Wij regelden dat dit op tijd bij de leerkrachten was.

Lessen en excursies

Leerkrachten en NSO/BSO-begeleiders konden ook in 2023 weer uit ruim 25 (gast-) lessen of excursies kiezen bijvoorbeeld “de klimaatshow”. Na aanvraag plande NME de les in. Een deel van de gastlessen gaven wij zelf zoals “jutten en de plasticsoep”, “boer zoekt hulp“, “van graan tot pannenkoek” en de “waterbeestjeslessen”. Scholen ontvangen het NME-aanbod via een A3 folder.

En verder

Voor volwassenen organiseerde NME-lezingen en excursies. Deze werden gegeven door professionals zoals boswachters en ecologen met specifieke kennis over vleermuizen, wolven, vogels of nachtdieren. Wij regelden de sprekers, inschrijvingen, persberichtgeving, locaties en alle organisatie eromheen. Al deze excursies werden in 2023 volgeboekt. Om natuur- en milieueducatie voor iedereen toegankelijk te houden is dit gratis, wij regelen dit vanuit het beschikbaar gestelde NME-budget. Al ons aanbod wordt o.a. bekendgemaakt via onze website die wij actueel houden. Verder zijn wij voorzitter van het NME-overleg in de regio IJmond en Zuid-Kennemerland en brengen twee keer per jaar een regionale nieuwsbrief uit. Uitgebreidere informatie over onze werkzaamheden is te vinden in onze jaarverslagen en werkprogramma’s op www.nmebeverwijkheemskerk.nl/jaarverslag.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

10 Rapportage Uitvoeringskader ODIJmond

10.1 Uitvoering en handhaving

Artikel 10.6 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht vereist dat wij jaarlijks inzicht geven in een aantal aspecten te behoeve van onze uitvoering en handhaving. Deze aspecten beschrijven wij in onderstaande tabel.

	Controles (milieu)	Inspecties niet in orde	Bestuurlijke sancties	Processen verbaal/BSBm	Klachten
Beverwijk	162	74	3	3	114
Bloemendaal	43	16	0	2	49
Edam-Volendam	82	28	1	0	28
Haarlem	566	158	6	3	234
Heemskerk	148	54	0	0	24
Heemstede	54	14	0	3	38
Landsmeer	44	13	0	1	16
Oostzaan	47	8	0	0	26
Purmerend	188	41	2	0	21
Uitgeest	66	29	5	0	41
Velsen	338	115	3	1	154
Waterland	104	17	0	1	24
Wormerland	135	33	1	1	48
Zandvoort	65	16	1	1	117
PNH	6	1	0	0	0

10.2 Kwaliteitscriteria

Wij moeten voldoen aan kwaliteitscriteria. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op alle opgedragen en overgedragen taken op alle deskkundigheidsgebieden die daarvoor vereist zijn. Dit geldt voor de uitvoering van het basistakenpakket, het overige inrichting gebonden milieutakenpakket en het plustakenpakket, waaronder bouw- en woningtoezicht en brandveiligheid.

Om te toetsen of wij voldoen aan de kwaliteitscriteria voerden wij een zelfevaluatie uit. De uitkomsten van deze zelfevaluatie beschrijven wij via de volgende tabel. Meer informatie over kwaliteitscriteria beschrijven wij in hoofdstuk 6, Vergunningverlening, toezicht & handhaving.

10.2.1 Generieke deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal		Gemiddelde
1.	**Casemanager** Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.							
2.	**Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening** Deze activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I en eenvoudig II** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse II** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III algemeen** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							

3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector procesindustrie** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector agrarisch** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - klasse I, II en III binnen de sector afval** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
3.	**Vergunningverlening milieu (Bal + omgevingsplan) - alleen klasse I, II en III** De activiteiten 1 t/m 7 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse 1, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III. Activiteit 8 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestenede organisatie beschikt over minimaal één medewerker die de deskundigheid heeft die nodig is voor activiteit 7.							
4.	**Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - alleen eenvoudige situaties** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.							
4.	**Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening - een of meerdere complexe situaties** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het							

	bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse I en eenvoudige klasse II** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse I, II en III algemeen** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III procesindustrie** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III agrarisch** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse I & II & III afval** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							
5.	**Toezicht en handhaving milieu - klasse III Seveso-inrichtingen** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Het is aan het bevoegd gezag om de portefeuille aan milieubelastende activiteiten te beoordelen (probleemanalyse) en te bepalen welke milieubelastende activiteiten vallen onder klasse I, klasse II eenvoudig, klasse II complex en klasse III.							

6.	**Toezicht en handhaving bodem - eenvoudige saneringen** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
6.	**Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
6.	**Toezicht en handhaving bodem - complexe saneringen** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving. Bij eenvoudige saneringen.						
7.	**Toezicht en handhaving groene wetgeving** De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de toezicht en handhaving.						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.2 Juridische deskundigheidsgebieden

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
8.	**Behandelen juridische aspecten vergunningverlening** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						
9.	**Behandelen juridische aspecten handhaving** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						
10.	**Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.*						
11.	**Ketentoezicht** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						
11.	**Ketentoezicht** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						

11.	**Ketentoezicht** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						
12.	**Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving** *De activiteiten moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten van de Omgevingswet die bij het bevoegd gezag thuishoren.*						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.3 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent bouwen

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
13.	**Bouwfysica - alleen eenvoudige situaties** *De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.*						
13.	**Bouwfysica - een of meerdere complexe situatie** *De activiteiten 1 t/m 10 kunnen worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende organisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '2. Vergunningverlening bouwen en ruimte ordening' of '4. toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.*						
13.	**Bouwfysica**						
14.	**Brandveiligheid** *De activiteiten 1 t/m 11 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Een medewerker op Hbo-niveau beoordeelt bij de intake per geval of er sprake is van een complexe of eenvoudige situatie.*						
14.	**Brandveiligheid**						
15.	**Constructieve veiligheid** *De activiteiten 1 t/m 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied*						
16.	**Bouwakoestiek** *Vervallen, deels opgegaan in deskundigheidsgebied 21 Geluid.*						
17.	**Sloop en asbest** *De activiteiten kunnen ook uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over het deskundigheidsgebied '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening'.*						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.4 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent milieu

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal	Gemiddelde
18.	**Afvalwater (indirecte lozingen)** *Activiteiten kunnen uitbesteed worden mits overheid over het deskundigheidsgebied toezicht en handhaven milieu beschikt en minimaal één medewerker met de deskundigheid voor afvalwater.*						
19.	**Bodem, bouwstoffen en water** *Activiteiten 2 en 3 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over de deskundigheidsgebieden '2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening', '4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening, '6. Toezicht en handhaving bodem' en '11. Ketentoezicht'.* 1. Onderhouden, gebruiken en toegankelijk maken van informatie uit een Bodeminformatiesysteem (BIS).						
19.	**Bodem, bouwstoffen en water** 2. Ondersteunen en adviseren in het kader van vergunningverlening en toezicht en handhaving, waaronder: a. laten uitvoeren, begeleiden bij en toetsen/controleren van bodemonderzoek/lozingsonderzoek; b. beoordelen bodem beschermende voorzieningen (indien van toepassing: m.b.t. lozingenonderzoek); c. uitvoeren van het grondstromenbeheer in het kader van de betreffende bodemregelgeving in het Ow-stelsel; d. beoordelen (aanvragen) grondwateronttrekking, verlenen van de vergunning; e. beoordelen (aanvragen) bodemenergiesystemen; f. beoordelen bodemsanering (noodzaak en plan), bodemonderzoek laten uitvoeren. 3. Adviseren in het kader van een eenvoudig 'afwijkingsbesluit'; beoordelen bodemkwaliteit vanuit een oogpunt van volksgezondheid.						
19.	**Bodem, bouwstoffen en water** 4. Adviseren in het kader van een complex 'afwijkingsbesluit'; beoordelen geohydrologische situatie in relatie tot beoogde functie, beoordelen effecten van beoogde functies op waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid.						
20.	*De activiteiten voor externe veiligheid moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteit 5 wordt bij voorkeur door bovenregionale samenwerkingsverbanden en/of gespecialiseerde bureaus uitgevoerd. Dit geldt ook voor activiteit 6, omdat een relatief groot en ruimtelijk complex grondgebied nodig is om met voldoende frequentie het grote* aantal verschillende typen situaties te kunnen beoordelen: **Externe veiligheid** 1.Vaststellen EV-situatie op basis van de EV-regelgeving in het Ow-stelsel en Basinet (relatie kunnen leggen tussen risicobronnen en ruimtelijke situatie en ontwikkelingen en vice versa).						

20.	**Externe veiligheid** 2.Inbrengen aspecten externe veiligheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving en Ruimtelijke Ordening 3. Het bijhouden van de EV-situatie (risicokaart, Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)).						
20.	**Externe veiligheid** 4.Toetsen ontvankelijkheid QRA en het beoordelen van het resultaat van een QRA.						
20.	**Externe veiligheid** 5.Uitvoeren van risicoberekening in het kader van EV-regelgeving in het Ow-stelsel (Safeti-NL, RBM-II, LPG-rekentool, CAROLA), bepalen aandachtsgebieden en groepsrisico's.						
20.	**Externe veiligheid** 6.Advisering ten aanzien van aandachtsgebieden en voorschriftengebieden.						
21.	**Geluid (milieu- en bouw)** *De activiteit 7 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Activiteiten 1 t/m 6 en 10 en 11 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid nodig voor activiteiten 8 en 9.*						
22.	**Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven)** *De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over deskundigheid voor activiteiten 1 en 2.* 1. Beoordelen of er sprake is van een bijzondere omstandigheid "groen en ecologie" in het kader van aanvragen, meldingen of informatieverstrekkingen voor initiatieven.						
22.	**Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven)** 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek. 3. Uitvoeren van ecologisch onderzoek.						
23.	**Groen en ecologie (vergunningverlening natuur)** De activiteiten 1 en 2 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. Het betreffen kernactiviteiten die bij het bevoegd gezag thuishoren. Activiteit 3 kan worden uitbesteed aan een marktpartij, mits de uitbestedende overheidsorganisatie beschikt over minimaal één medewerker die beschikt over de deskundigheid voor activiteit 2. 1. Beoordelen aanvragen voor omgevingsvergunningen voor Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten (al dan niet in de vorm van "advies met instemming").						
23.	**Groen en ecologie (Vergunningverlening natuur)** 2. Uitzetten en beoordelen van ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur. 3. Uitvoeren ecologisch onderzoek in het kader van vergunningverlening natuur.						

24.	**Luchtkwaliteit & geur** *De activiteit 4 moet binnen de overheid uitgevoerd worden. Zonder de benodigde deskundigheid voor deze activiteit is het niet goed mogelijk om werkprocessen op een juiste manier uit te voeren en het werk van externen te beoordelen. Activiteiten 1 t/m 3, 5 en 6 kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.* 1. Bepalen of een onderzoek verplicht of noodzakelijk is (o.a. p basis van de luchtkwaliteitsregelgeving in het Ow-stelsel), en zo ja het kunnen bepalen welk rekenmodel van toepassing is. 2. (Laten) uitvoeren van luchtonderzoeken met toepassing van het NNM a. inventariseren en controleren van invoergegevens; b. bewerken van gegevens en databestanden; c. bewerken van de berekeningsresultaten.						
24.	**Luchtkwaliteit & geur** 3. Het uitvoeren van luchtonderzoeken met behulp van complexe rekenmodellen (juiste input leveren en output genereren). 4. Het beoordelen en interpreteren van rapportages (van interne of externe adviseurs) en daarover adviseren in het kader van de vergunningverlening, handhaving en het nemen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. 5. Het beoordelen van geurrapportage.						
24.	**Luchtkwaliteit & geur** 6. Het uitvoeren van emissiemetingen en geuronderzoeken.						

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.5 Specialistische deskundigheidsgebieden: accent ruimtelijke ordening en duurzaamheid

		Opleiding	Ervaring	Kennis	Frequentie	Aantal		Gemiddelde
25.	**Stedenbouw en inrichting openbare ruimte** De activiteiten 2 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. 1. Opstellen stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.							
25.	**Stedenbouw en inrichting openbare ruimte** 2. Adviseren over bouwvoornemens die afwijken van het vigerende beleid.							
25.	**Stedenbouw en inrichting openbare ruimte** 3. Opstellen van richtlijnen en kaders voor stedenbouwkundige en inrichtingsplannen. 4. Beoordeling extern gemaakte stedenbouwkundige en inrichtingsplannen.							
26.	**Kostenverhaal gebiedsontwikkeling en planeconomie** *De activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij.* 1. Opstellen, adviseren over de besluitvoering en het uitvoeren van plannen m.b.t. grondexploitaties. 2. Opstellen van haalbaarheidsanalyses, exploitatiebegrotingen, varianten afwegingen, rendementsberekeningen, begrotingen voor projectontwikkeling etc. 3. Beoordelen van de effecten van de -kostenverhaal-regelgeving in het Ow-stelsel en opstellen effectrapportages.							
27.	**Cultuurhistorie** De activiteiten 1 t/m 5 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. De overige activiteiten kunnen uitbesteed worden aan een marktpartij. 1.Adviseren t.a.v. cultuurhistorische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving op het gebied van monumenten, cultuurhistorie in omgevingsplannen, beschermde stads- en dorpsgezichten en archeologie. 2. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische, monumentale en archeologische waarde 3. Toetsen aan de cultuurhistorische waarde uit het omgevingsplan, en de RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 4. Opstellen van voorschriften voor omgevingsvergunning. 5. Inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.							
27.	**Cultuurhistorie** 6. Adviseren ten aanzien van omgevingsvergunningaanvragen (activiteit wijzigen monument, slopen beschermd stads- en dorpsgezicht), cultuurhistorische aspecten in het kader van de omgevingsvergunning (activiteit bouwen, aanleggen en afwijken omgevingsplan), cultuurlandschappelijke aspecten in het kader van de omgevingsvergunning en handhaving. 7. Beoordelen van de aanvraag aan cultuurhistorische waarden en cultuurhistorisch onderzoek, ruimtelijke analyse, bouwhistorisch onderzoek en waardenstellingen: interpreteren van waarden. 8.							

	Toetsen van de aanvraag aan de erfgoed-regelgeving in het Ow-stelsel, cultuurhistorische aspecten uit het omgevingsplan (niet zijnde archeologisch), technische uitvoeringsvoorschriften voor monumenten en aan de doelstelling van het instrument bescherm gezicht en het ter bescherming strekkend omgevingsplan en ruimtelijk kwaliteitsbeleid. 9. Maken van cultuurhistorische analyses en waardenstellingen ten aanzien van monumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en cultuurhistorische aspecten (landschap en bebouwing) in het omgevingsplan en vertalen naar ruimtelijke uitgangspunten. 10. Opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep.							
27.	**Cultuurhistorie** 11. Adviseren ten aanzien van archeologische aspecten in het kader van omgevingsvergunningen, toezicht en handhaving. 12. Beoordelen van archeologisch onderzoek en waardenstelling in het kader van de omgevingsvergunning. 13. Toetsen van aanvraag omgevingsvergunning aan de hand van vastgelegde archeologische verwachtingswaarden in het omgevingsplan, en overige RO-regelgeving in het Ow-stelsel. 14. opstellen van voorschriften voor de omgevingsvergunning en inhoudelijk adviseren bij bezwaar en beroep. 15. Maken van archeologische analyses en waardenstellingen en het vertalen van archeologische (verwachtings)waarden naar ruimtelijke uitgangspunten.							
28.	**Energiebesparing en duurzaamheid** De activiteiten 1 t/m 4 moeten binnen de overheid uitgevoerd worden. 1. Inbrengen (specialistische) aspecten energie en duurzaamheid in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving							
28.	**Energiebesparing en duurzaamheid** 2. Beoordelen van energiebesparingsplannen en energieaudits. a. Beoordelen van alternatieven voor erkende maatregelen energiebesparing b. Beoordelen plan van aanpak uitvoeren (erkende) maatregelen 3. Onderzoek naar en advisering over terugverdientijd van maatregelen die niet als erkende maatregelen zijn aangemerkt.							
28.	**Energiebesparing en duurzaamheid** 4. Opstellen (branchegericht) toezichtprogramma energie en projectmatige aanpak energiecontroles.							

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.2.6 Procescriteria: vergunningverlening

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijk ordening		Gemiddeld
Rapportage en evaluatie					
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen					
Probleemanalyse voor vergunningverlening (inclusief het afhandelen van meldingen)					
Vergelijking en auditing					
Strategisch beleidskader					
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor vergunningverlening					
Operationeel beleidskader					
Strategie en basiswerkwijze vergunningsverlening					
Beleid ruimtelijke ordening t.a.v. vergunningverlening					
Objectieve criteria voor beoordelen en beslissen over omgevingsvergunning					
Planning en control					
Borging personele en financiële middelen					
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving					
Organisatorische condities					
Kwaliteitsborging					
Voorbereiden					
Protocollen en werkinstructies voor vergunningverlening					
Interne en externe afstemming					
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling					
Uitvoeren					
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving					
Monitoren					
Monitoring					

10.2.7 Procescriteria: toezicht en handhaving

	Milieu	Bouwen	Ruimtelijke Ordening	Gemiddelde
Rapportage en evaluatie				
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen				
Probleemanalyse voor toezicht en handhaving				
Vergelijking en auditing				
Strategisch beleidskader				
Prioriteitenstelling en meetbare doelstellingen voor toezicht en handhaving				
Operationeel beleidskader				
Nalevingsstrategie (of interventiestrategie volgens Programmatisch handhaven) toezicht en handhaving				
Toezichtstrategie				
Sanctiestrategie				
Gedoogstrategie				
Planning en control				
Borging personele en financiële middelen				
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening en handhaving				
Organisatorische condities				
Kwaliteitsborging				
Voorbereiden				
Protocollen en werkinstructies voor toezicht en handhaving				
Interne en externe afstemming				
Protocollen voor communicatie, informatiebeheer en informatie-uitwisseling				
Uitvoeren				
Uitvoering ondersteunende voorzieningen voor vergunningverlening en toezicht & handhaving				
Monitoren				
Monitoring				

	Legenda
	voldoet
	voldoet deels/wordt aan gewerkt
	niet van toepassing
	Uitbesteed

10.3 Uitvoeringskader

Op 8 maart 2023 stemde ons algemeen bestuur in met het geactualiseerde Beleidskader VTH-milieu Omgevingsdienst IJmond 2023-2026, nadat deze eerst op 15 februari 2023 in het dagelijks bestuur was behandeld. Daarna is het Beleidskader en de Strategie vastgesteld door de colleges en door Gedeputeerde Staten binnen ons werkgebied. Met dit Beleidskader brachten wij een meerjarige prioritering aan in onze basistakenpakket en ons milieutakenpakket.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn geen doelen op zich, maar middelen tot een doel. Uiteindelijk gaat het er bij de uitvoering van wettelijke taken op dit gebied om wat het resultaat daarvan is in de buitenwereld (*outcome*). Dit betekent meer sturing op kwaliteit en effect. Om dit meetbaar te maken duiden wij jaarlijks onze concrete prestaties, die wij leveren om de gewenste resultaten te realiseren (outputcriteria). Hieronder leest u de stand van zaken ten aanzien van de doelen uit het beleidskader VTH-milieu Omgevingsdienst IJmond 2023-2026. Het gaat hier om de kwalitatieve stand van zaken. Deze volgt uit de wijze waarop de doelen zijn geformuleerd. Wij sturen jaarlijks bij op het behalen van deze doelen. Dit doen wij in samenspraak met onze opdrachtgevers.

10.4 Monitoring kritische prestatie indicatoren (KPI)

10.4.1 Zeer Zorgwekkende Stoffen

KPI	Toelichting	
De branches, soort en type bedrijf waar wij verwachten ZZS aan te treffen hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart.	Op basis van onze uitvragen in 2022 en 2023 bij individuele bedrijven, waar mogelijk sprake is van de aanwezigheid van ZZS, maakten wij in 2023 een start met het vertalen van de input naar branches. Op het moment dat de informatie m.b.t. de branches volledig is kunnen wij deze KPI monitoren.	n.v.t.
Aantal controles bij bedrijven waar ZZS een aspect van de controle is.	Naast de hierboven genoemde uitvraag registreerden wij in 2023 335 inspectietrajecten waar we ZZS tijdens onze controles als controleaspect meenamen.	
Aantal overtredingen met betrekking tot ZZS.	Tot op heden zijn er nog geen overtredingen voortgekomen uit de uitgevoerde controles. Gezien het belang van dit onderwerp heeft het komende jaar prioriteit om onze inzet op dit niveau vast te houden.	
Aantal aangepaste vergunningen of aantal maatwerkbesluiten waar ZZS onderdeel van is.	In 2023 verleenden wij vijf vergunningen waarbij voorschriften staan beschreven voor ZZS. We stelden geen maatwerkbesluiten op m.b.t. ZZS.	Cargill, Kras, Korthals, MSD 2*

10.4.2 Ondermijning

KPI	Toelichting	
Aantal keren dat ondermijning effectief bestreden is, in samenwerking met overheidspartners of door ons individueel.	In 2023 namen wij deel aan 23 actiedagen waar wij met handhavingspartners meerdere bedrijfspanden op één dag bezochten. Tijdens deze actiedagen bezochten wij 345 panden. Naast deze actiedagen, voerden wij regelmatig ad hoc, op basis van signalen van o.a. collega´s of partners, een gezamenlijke controle uit. In 2024 zullen wij inzichtelijk maken wat we qua aantallen willen en mogen verantwoorden op dit gebied en wat hiervoor de meest geschikte manier is.	Controles op ondermijning vraagt niet alleen onze inzet tijdens controles, we zien ook dat er veel inzet gevraagd is met het verzamelen en uitwisselen van informatie. Dit leidt niet altijd direct tot een controle.
Aantal keren dat tijdens zogenoemde ondermijningsacties ook milieu gerelateerde zaken aan het daglicht komen.	Tijdens elk van de hierboven genoemde actiedagen zijn er milieu gerelateerde zaken geconstateerd. Voor ons zijn de dagen vooral van belang om ons bedrijfsbestand te actualiseren en zicht te krijgen op wat er achter de voordeur gebeurt.	
Aantal keren dat wij strafrechtelijk optreden tegen ondermijnende criminaliteit.	Vanwege de aspecten van de overtredingen heeft de strafrechtelijke coördinatie van deze procedures bij politie gelegen.	

10.4.3 Afvalstoffen

KPI	Toelichting	
Aantal controles bij bedrijven waar afvalstoffen een aspect van de controle zijn.	In 2023 registreerden wij 744 inspectietrajecten waar we afval tijdens de controle als controleaspect meenamen.	Het gaat hier om afvalstoffen, afvalwater is hierin niet meegenomen.
Aantal overtredingen met betrekking tot afvalstoffen.	In 2023 constateerden wij 179 overtredingen met betrekking tot afvalstoffen. Van deze overtredingen hebben er een aantal betrekking op de categorie gevaarlijke stoffen en/of gevaarlijke afvalstoffen.	Het gaat hier om afvalstoffen, afvalwater is hierin niet meegenomen.
Aantal (geactualiseerde) vergunningen waar voor	17	standaard meegenomen,

afvalstoffen voorschriften zijn opgenomen.		alleen niet bij milieuneutraal

10.4.4 Afvalwater

KPI	Toelichting	
De bedrijven waar afvalwater een aspect is hebben wij geïnventariseerd en staan op de kaart.	296	In 38 gevallen ging het om bedrijven die we vanuit de pilot indirecte lozingen bezochten. We voerden 258 controles uit op de aspecten vetput of OBAS.
Aantal vergunningen op het gebied van afvalwater dat is geactualiseerd.	1	Vanuit de genoemde pilot actualiseerden wij één vergunning. Voorschriften tot lozen waren verouderd/niet toereikend.
Aantal maatwerkvoorschriften dat met betrekking tot afvalwater is opgesteld.	13	Dit betreft maatwerk voor het mogelijk lozen van vethoudend afvalwater zonder voorziening.

10.4.5 Energiebesparingsplicht

KPI	Toelichting	
Verbruiken van bedrijven binnen ons werkgebied zijn in beeld.	1669	Bij elk toezichtbezoek vragen wij om energiemeterstanden. Daarnaast slaan wij verbruikinformatie van uitgevoerde energiescans en aangeleverde informatie vanuit de informatieplicht op in ons systeem. Dit levert een beperkt beeld op van energierelevante bedrijven. Toekomstige aanpassing aan de energiewet maakt het op termijn mogelijk om direct van de netbeheerder verbruiksinformatie te ontvangen. Pas dan zal 100% zicht zijn.
Zicht op welke energiebesparende maatregelen zijn afgedwongen.	708	Afgelopen jaar schreven wij bedrijven aan voor 708 overtredingen, welke overtredingen dit zijn staat wel geregistreerd maar is op het moment van schrijven niet inzichtelijk. De ambitie is om dit wel inzichtelijk te gaan maken.

Aantal bedrijven dat op ons initiatief een plan van aanpak heeft opgesteld omdat het de energiebesparende maatregelen nog niet kon treffen, omdat het geen natuurlijk moment is of omdat bijvoorbeeld geen installatiebedrijf beschikbaar is.	Onbekend	Het is niet inzichtelijk hoeveel plannen van aanpak zijn opgeleverd naar aanleiding van een energiecontrole. De ambitie is om dit wel inzichtelijk te gaan maken.

10.4.6 Asbest

KPI	Toelichting	
Aantal controles dat wordt uitgevoerd naar aanleiding van een melding.	352	We toetsen alle sloopmeldingen. Daarna bepalen onze beoordelaars en toezichthouders of een toezichtcontrole nodig is.
Percentuele afname van illegale saneringen/dumpingen.	1	In 2023 constateerden wij één asbestdumping. Asbestdumpingen komen aan het licht door meldingen vanuit de omgeving, maar ook via onze vrije veld controles en de inzet van onze drone.

10.4.7 Luchtkwaliteit

KPI	Toelichting	
Aantal controles waar emissies naar de buitenlucht onderdeel van uitmaakt.		Tijdens alle controles die wij uitvoeren inventariseerden wij of er het vermoeden tot ZZS is. Indien dit vermoeden bestaat starten wij een nieuw controletraject. Wij borgden dit door aan elke checklist een checkvraag op te nemen. Aanleiding hiervoor was de KPI binnen ons VTH-beleidsplan.
Aantal aangescherpte vergunningen met maatregelen vanuit het SLA.	0	Wij actualiseerden geen vergunningen naar aanleiding van de wens om vergunningen aan te scherpen met maatregelen vanuit het SLA.
Aantal controles waarbij is toegezien op naleving van maatregelen uit het SLA.		Afgelopen jaar lag onze focus binnen het SLA op het toezicht op ZZS. In 2024 werken wij deze KPI nader uit.

10.4.8 Klachten

KPI	Toelichting	
Aantal keer dat wij handelen naar aanleiding van een klacht.	934	Met uitzondering van meldingen die wij ontvingen over het circuit Zandvoort. Deze klachten staan beschreven in het hoofdstuk Circuit Zandvoort.
Aantal klachten dat succesvol is afgerond.	Wij behandelen alle ingekomen klachten en meldingen. Wij handelen ook alle klachten af. Om deze KPI op een zorgvuldige manier te kunnen duiden werken wij in 2024 een definitie uit van 'succesvol afronden'. Wij doen dit op basis van de klachten van afgelopen jaar. Vanaf het jaarverslag 2024 rapporteren wij op deze KPI.	n.v.t.
Aantal keer dat een klacht ongegrond blijkt.	207	Niet onderzocht: 348, niet herleidbaar: 95, gegrond: 231

10.4.9 Calamiteiten en incidenten

KPI	Toelichting	
Aantal keren dat een ongewoon voorval is gemeld.	24	Hierbij opgemerkt dat er ook 9 ongewone voorvallen niet gemeld zijn. Deze worden bij ons bekend via de media en we hebben bij alle 9 voorvallen handhavend opgetreden.
Aantal keren dat wij een bijdrage hebben geleverd aan de afhandeling van calamiteiten en incidenten.	21	

10.4.10 Verontreinigde bodemlocaties

KPI	Toelichting	
Aantal gecontroleerde nazorglocaties.	3	n.v.t.

Aantal controles op bodembeschermende maatregelen bij bedrijven.	In 2023 besteedden we tijdens 524 controles aandacht aan bodembeschermende maatregelen.	Dit aantal is gebaseerd op de specifieke categorie bodembeschermende maatregelen. Er is een aantal categorieën die hieraan gerelateerd is. Als deze categorieën ook worden meegenomen gaat het over 859 controles in totaal.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

11 Sociaal jaarverslag

Op 31 december 2023 bestaat onze formatie uit 144 medewerkers met een fte van 132,43. Dit is zonder correctie voor de generatiepactregeling en exclusief externe inhuur en vacatures.

Er traden in 2023 dertien medewerkers uit dienst. Eén medewerker is met pensioen gegaan en twaalf medewerkers vonden elders een nieuwe uitdaging.

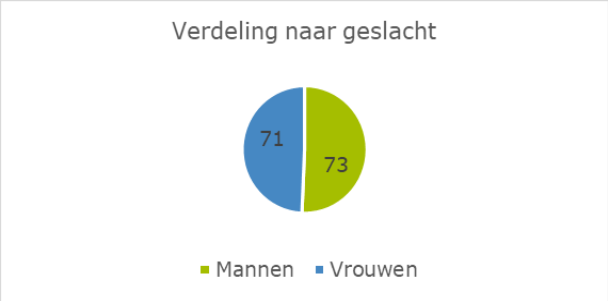

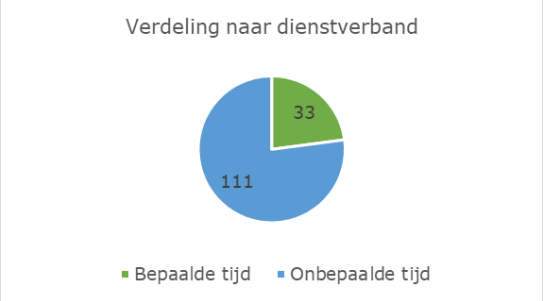

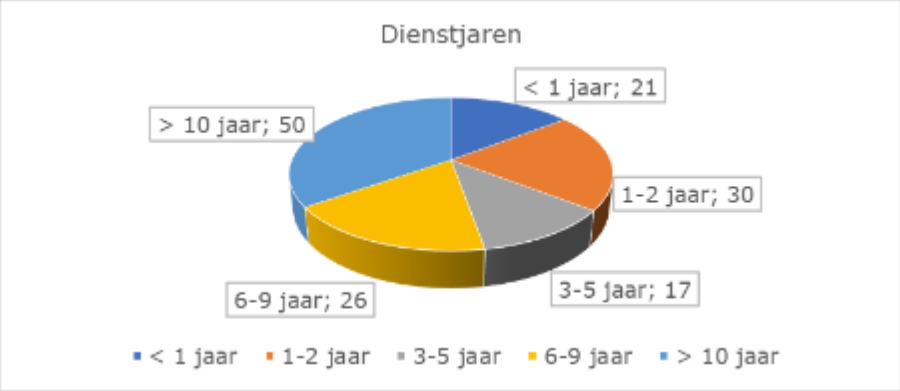

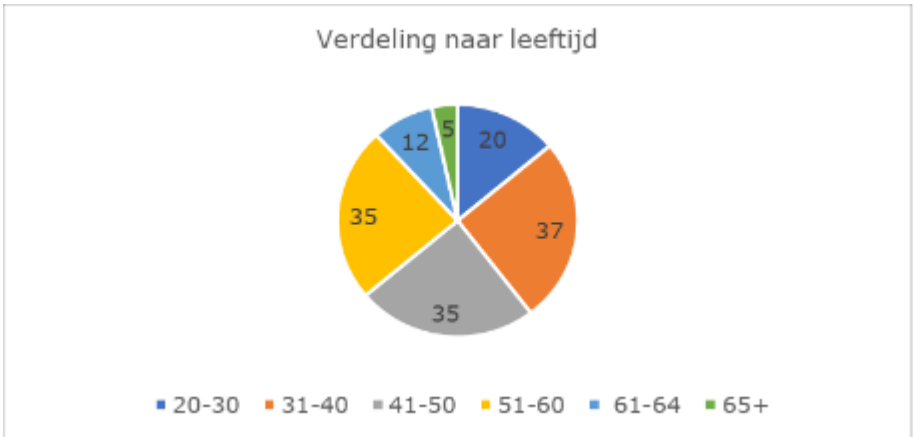

11.1 Formatieoverzicht 2023

Formatie	Oorspronkelijke Begroting	Gewijzigde Begroting	Realisatie
	2023	**2023**	**2023**
GR-formatie	61,8	62	62
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	29,5	40,1	45
Overheadformatie	21,3	27,9	23,11
Formatie Regeling Generatiepact	1,4	1,4	2,32
Totaal formatie	**114**	**131.4**	**132,43**

11.2 Opleiding en ontwikkeling

In 2023 zijn wij gestart met het opleiden van een groep van negen junior medewerkers omgevingsrecht.

Wij hebben gedurende 2023 drie stagiaires een stageplaats aangeboden.

Groeispurt

Na het succes van 2022, organiseerden wij ook in 2023 de Groeispurt. Gedurende de maand oktober kregen onze collega's de mogelijkheid om deel te nemen aan diverse inhoudelijke workshops, presentaties en (ontspannende) activiteiten. Gedurende deze periode geven wij aandacht aan de (zelf)organisatie, maar ook aan het vergroten van de kennis over werkinhoudelijke onderwerpen en de persoonlijke ontwikkeling. Voorbeelden daarvan zijn workshops Omgevingswet, WOB wordt WOO en trainingen als Word en Excel en B1-schrijven, Datamask (een tool om gegevens te anonimiseren) en onze inkoopprocedure.
We wisselden dit af met activiteiten zoals een gezamenlijke ontbijt, een natuurwandeling, fietstocht, bootcamp of stoelmassage.

11.3 Workshops een prettige en veilige werkomgeving

In 2023 organiseerden wij workshops over psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Aanleiding waren aanbevelingen uit de PMO-rapportage (Preventief Medisch Onderzoek), maar ook de maatschappelijke ontwikkelingen rondom dit thema. PSA zijn alle belastende factoren in het werk die tot stress kunnen leiden. Binnen het kader van de Arbowet worden de volgende onderwerpen als psychosociale arbeidsbelasting gezien:

- Agressie en geweld;
- Seksuele intimidatie;
- Pesten;
- Werkdruk;
- Discriminatie.

Via stellingen bespraken we tijdens de workshops hoe we met elkaar, binnen deze onderwerpen, omgaan. Ook gaven wij extra aandacht aan de mogelijkheden om contact op te nemen met onze externe vertrouwenspersoon. Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich prettig voelt en dat wanneer dit niet zo voelt, je dat bespreekbaar mag maken. Dit wordt onderdeel van het onboarding programma in 2024.

11.4 Externe ontwikkelingen

De cao SGO liep af op 31 december 2023 en er ligt een bekrachtigde cao SGO 2024-2025, welke een aantal belangrijke wijzigingen bevat.

Zo is de doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid gelijkgetrokken met de landelijke wet- en regelgeving (104 weken loondoorbetaling voor arbeidsongeschiktheid op of na 31-12-2023).
Is er een verplichte bijdrage (mits voldaan aan de voorwaarden) van de werkgever aan de arbeidsongeschiktheidsverzekering voor medewerkers. De opzegtermijn van medewerkers die minder dan 5 jaar in dienst zijn, is van een maand naar twee maanden gegaan. En moet er een beleidsplan vitaliteit worden opgesteld. Dit krijgt in 2024 verder vorm.

We zien dat door de korte looptijd van de cao de afgelopen jaren, regeldruk ontstaat om regelingen aan te passen. Ook als het gaat om de diverse verlofregelingen die in de cao aanvullend werken op de geldende wettelijke regelingen.

11.5 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage over 2023 is 5,17%. Het aantal meldingen is 190 met een ziekmeldfrequentie van 1,40. We zien stijging in het verzuim, met name het lange en extra lange verzuim is toegenomen. We zetten voor het komende jaar in op preventie en het opstellen van een vitaliteitsbeleid, waar ook de nieuwe cao-handvatten voor geeft.

Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2023 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 5,9% (*bron: CBS*). In onderstaande grafiek zetten we het verzuimpercentage van ODIJmond af tegen de cijfers van het CBS.

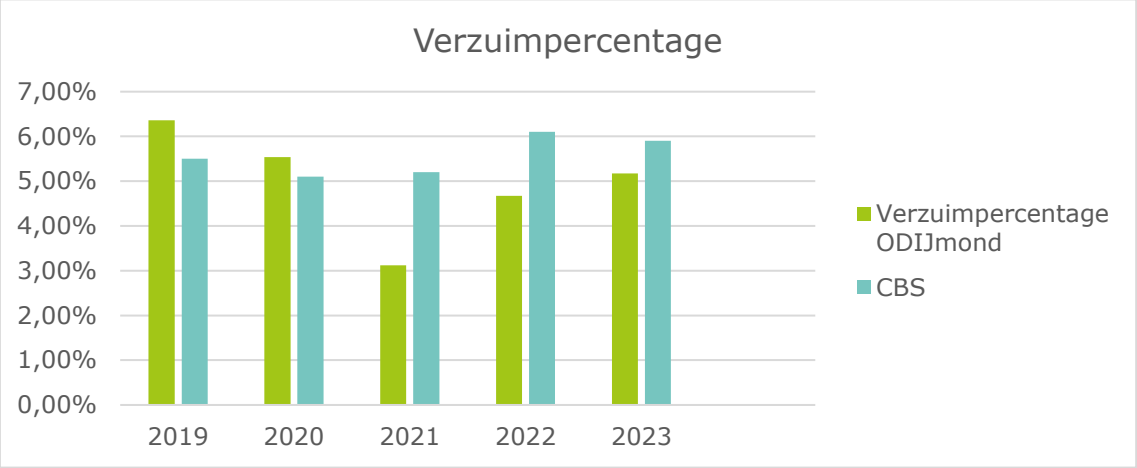

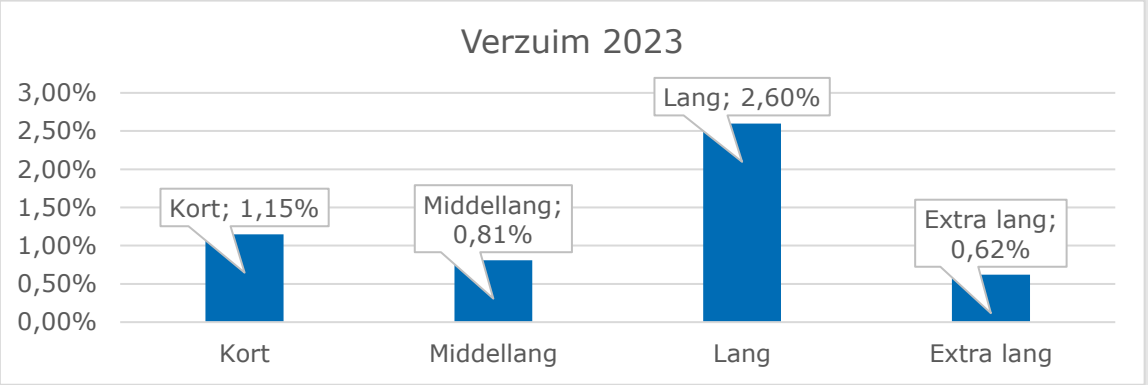

Kort verzuim betreft verzuimmeldingen korter dan 8 dagen
Middellang verzuim betreft verzuimmeldingen tussen de 8 en 43 dagen
Lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur tussen de 43 en 366 dagen.
Extra lang verzuim betreft verzuimmeldingen met een duur van 366 dagen en langer.

11.6 Arbeidsomstandigheden

In het laatste kwartaal van 2023 vond een bedrijfsongeval met letsel plaats waarover wij een melding maakten bij de Arbeidsinspectie. Inmiddels is de melding afgesloten en ligt er een plan van aanpak. In 2024 gaan we dit uitwerken met een herzien Arbobeleidsplan en bewustmaking van risico's met handvatten hoe te handelen.

11.7 Eigenrisicodrager Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en Ziekte Wet (ZW)

Er is over 2023 geen instroom te rapporteren in zowel WGA als ZW.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

12 Financieel jaarverslag

De zorg voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving wordt steeds belangrijker en complexer. We zijn met steeds meer mensen. De overheid moet keuzes maken voor het optimale gebruik van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd wil zij ervoor zorgen dat onze kinderen in een gezonde omgeving opgroeien. Om lokale overheden hierbij te ondersteunen, is een goede omgevingsdienst onmisbaar.

Kennisorganisatie

Wij zijn een proactieve, klantgerichte kennisorganisatie. Onze experts werken in opdracht van de deelnemende gemeenten en trekken als een gelijkwaardige partner met hen op. Onze vakspecialisten ondersteunen gemeenten en andere samenwerkingsorganisaties, zoals de veiligheidsregio, Waterschappen en GGD, bij hun milieu- en omgevingstaken. Dat doen wij met een breed aanbod van producten en diensten op het gebied van bodem, milieu-, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening, klimaat, energie en duurzaamheid. Onze dienstverlening bestaat uit vergunningverlening, toezicht en handhaving en het beschikbaar stellen van expertise en advies.

Algemeen

De vijftien deelnemers vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Deze bepaalt in artikel 36 dat het algemeen bestuur de jaarstukken, voorzien van een controleverklaring, uiterlijk op 1 augustus 2024 vaststelt. De datum van vaststelling van de jaarstukken 2023 is gepland op 19 juni 2024. Met ingang van 29 november 2010 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 51365901 met als rechtsvorm: Publiekrechtelijke rechtspersoon; Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling. Alle bedragen in de jaarrekening zijn exclusief BTW. De ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die wij voor onze dienstverlening verzenden, verzwaard met het geldende tarief voor de omzetbelasting. Zelf kunnen wij geen beroep doen op het BTW- compensatiefonds. Verder is het officiële standpunt van de Belastingdienst (in 2016 ontvangen), dat de ODIJmond géén activiteiten verricht die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Al onze activiteiten in 2020 waren vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb). In 2021 is dit gewijzigd. Een deel van de overige opbrengsten is aangemerkt als belastingplichtig. Dit is klein van omvang.

Rechtmatigheid

In overeenstemming met het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 1 november 2023 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid in overeenstemming met de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2023 vond de interimcontrole plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

In 2023 is een positief resultaat gerealiseerd.

Het financieel resultaat van 2023 is positief in vergelijking tot de begroting. Vanuit subsidieprojecten en dienstverleningsovereenkomsten zijn extra taken uitgevoerd. Deze hadden voor het grootste gedeelte een eenmalig karakter.

Uitvoering van het programma 2023

Eind 2022 stelde ons bestuur het Uitvoeringsprogramma 2023 vast. In ons inhoudelijke jaarverslag leest u hoe de organisatie uitvoering aan dit programma heeft gegeven. Vanaf juni 2023 is een nieuwe directeur door het bestuur aangesteld.

Krappe arbeidsmarkt en oplopend verzuim en een hoger verlof saldi

Wij zijn in de afgelopen jaren flink gegroeid van 121 op 1 januari 2022 naar 144 medewerkers op 31 december 2023. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt waardoor het steeds moeilijker is om vacatures in te vullen. Het langer openstaan van vacatures heeft geleid tot lagere salarislasten. Om de uitvoering op het minimale niveau te houden, hebben wij meer gebruik gemaakt van inhuur dan begroot. Wij zien dat het niet invullen van vacatures maar ook de stijgende complexiteit veel vraagt van onze medewerkers. Door onze interne opleiding weten we medewerkers uit diverse branches op te leiden tot junior medewerker omgevingsrecht. Maar ook dit vraagt extra inzet van medewerkers die een mentorrol vervullen. Al het bovengenoemde heeft extra inzet gevraagd van medewerkers. Dat zien we terug in een oplopend verzuim alsmede de aangroei van het verlofsaldo. Om extra taken uit te voeren is geprioriteerd in de uitvoering.

Stijgende overige bedrijfslasten

De overige personeelslasten zijn hoger dan begroot omdat de organisatie in de afgelopen jaren sterk is gegroeid. Deze groei werkt ook door in de kosten voor het afnemen van onze licenties. Waar wij als kleine organisatie gebruik konden maken van pilot systemen of ingroeiregelingen voor het gebruik van systemen, zien we dat dit niet meer mogelijk is. Dit betekent dat wij contracten hebben moeten afsluiten tegen hogere tarieven welke niet waren begroot.
Met het Noord-Hollands archief hebben wij na 20 jaar betaalde dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
De vereniging OmgevingsdienstNL heeft een professionaliseringsslag gemaakt. Dit heeft geleid tot een in rekening gebrachte contributie over 2022 (ontvangen in 2023) en 2023.
De inflatie heeft geleid tot hogere energielasten als gevolg van exorbitante prijsstijgingen. In december 2023 is onze warmte koude centrale door schade bijna zes weken uit bedrijf geweest. De kosten voor deze reparatie zijn niet opgenomen in de begroting 2023. Deze lastenstijgingen worden voor een groot gedeelte gecompenseerd door niet begrote rentebaten.

Visitatie, toetsingskader en evaluaties

Medio 2023 zijn wij gevisiteerd door OmgevingsdienstNL vanuit het interbestuurlijk programma VTH. De uitkomsten hiervan zijn in een rapportage met aanbevelingen samengevat.

In oktober 2023 hebben wij op verzoek van de staatssecretaris het toetsingskader robuustheid ingevuld. Omdat wij net als veel omgevingsdiensten niet robuust zijn, moeten wij vóór 1 april 2024

een plan van aanpak inleveren bij de staatssecretaris. Dit proces is in november 2023 gestart onder begeleiding van een extern adviesbureau. Als onderdeel van de opdracht heeft het adviesbureau het toetsingskader onafhankelijk beoordeeld.

Ook heeft in december 2023 een evaluatie van de zelforganisatie plaatsgevonden. Er is zo'n vijf jaar geleden gekozen voor zelforganisatie als organisatievorm. Dit betekent dat de verantwoordelijkheid laag in de organisatie belegd is. Er wordt gewerkt vanuit zelforganiserende cirkels (teams).

De uitkomsten van deze rapportages worden in 2024 met het bestuur besproken en de aanbevelingen worden vanaf 2024 opgenomen in een vijfjaren plan.

Just Zandhuis
Directeur

12.1 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij realiseerden in 2023 positief resultaat van €105.487 na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan begroot.

Niet begrote baten

Vooral de extra uitgevoerde taken voor Bouw- en Woningtoezichttaken in voornamelijk de regio Zaanstreek-Waterland leidden tot meer baten uit onze dienstverleningsovereenkomsten.
De projectbaten zijn hoger dan begroot. Het grootste aandeel hiervan is dat we voor de uitvoering van het Interbestuurlijk Programma 'versterking VTH-stelsel' (IBP) minder inhuurden dan we vooraf begrootten. De overige baten bestaan uit de vergoeding voor het opvragen van bodeminformatie, deze zijn lager dan begroot als gevolg van de stabilisatie van de woningmarkt.

Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor langer openstaande vacatures.

De arbeidsmarkt is krap, zeker voor de voor ons noodzakelijke specialismen. De inhuurtarieven liggen hoog. Met name bouwplantoetsers, ecologen, vergunningverleners milieu en ervaren juristen omgevingsrecht zijn moeilijk te vinden. Ook zien we dat recruiters actief onze ervaren medewerkers benaderen om elders te gaan werken. We zetten dan ook in op het werven van relatief onervaren medewerkers, die we zelf opleiden. Dit opleiden en opdoen van werkervaring kost uiteraard tijd, wat terug te zien is in de doorlooptijd van zaken.

Verlofsaldo is toegenomen

Steeds meer medewerkers maken gebruik van de verruimde mogelijkheden tot ouderschapsverlof. Omdat dit tijdelijk van aard is en de arbeidsmarkt en inhuurmarkt zeer krap zijn, zien wij dat andere medewerkers minder verlof opnemen. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat het ons niet lukt om ervaren medewerkers te werven. In plaats hiervan kiezen wij ervoor om zelf medewerkers op te leiden. De begeleiding van deze medewerkers vraagt veel capaciteit en inzet van onze ervaren medewerkers hierdoor nemen zij zeer beperkt verlof op. De overheadsformatie groeide maar zeer beperkt mee. We zien in 2023 ook dat het voor deze medewerkers minder goed lukt om hun verlofrechten aan te spreken.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 zien we het werken op kantoor toenemen. Dit zien wij terug in de stijging van onze reiskosten. Ons verzuim is in 2023 gestegen. Dit zorgt ook voor een stijging in de lasten voor verzuimbegeleiding en inzet van bedrijfsartsen.

Overige bedrijfslasten

De huisvestigingskosten zijn hoger dan begroot doordat de energielasten zijn toegenomen als gevolg van prijsstijgingen. Daarnaast verwarmden wij ons pand afgelopen jaar bijna zes weken met straalkachels omdat onze Warmte Koude installatie niet functioneerde als gevolg van waterschade. De kosten die nodig waren voor de reparatie waren onvoorzien. De inflatiestijging voor elektra werkt ook door in de lasten voor elektrisch rijden.

Onze ICT-lasten zijn hoger dan begroot. Deze stijging werkt structureel door omdat wij door de omvang van de organisatie niet meer gebruik kunnen maken van softwareaanbiedingen van kleine bedrijven.

In 2023 ging onze directeur na 23 jaar met pensioen. Voor het afscheid organiseerden wij een bijeenkomst waarvoor wij het bestuur, medewerkers en relaties uitnodigden. Voor het werven van een nieuwe directeur maakten wij gebruik van een werving en selectiebureau. De lasten zijn hoger dan begroot.

Ons pand is nieuwbouw af en ingericht op het gebruik door 90 medewerkers. We zien door intenser gebruik het klein onderhoud toenemen.

In 2023 hebben wij ons voorbereid op de rechtmatigheidswetgeving omdat wij deze expertise niet in huis hebben, huurden wij hiervoor in.

Externe projectkosten

In 2023 voerden wij meer projecten uit dan begroot, de overschrijding op de externe projectlasten worden direct gedekt door de baten uit projectbijdragen.

Nagekomen lasten

De vereniging Omgevingsdienst.nl (ODNL) is geprofessionaliseerd. In 2023 moesten alle omgevingsdiensten een inhaalbijdragen betalen aan de vereniging. De bijdrage die betrekking had op het vorig jaar verantwoorden wij als nagekomen lasten.

Rentebaten

In 2023 ontvingen wij voor het eerst rente vanuit het schatkistbankieren. Hierdoor zijn de rente baten hoger dan begroot, deze staan voor een groot gedeelte ter dekking van de overige bedrijfslasten overschrijdingen. De rente die verband houdt met subsidie of projectbijdragen die wij op rekening hebben, zijn toegerekend aan deze projecten en niet verantwoord als baten.

De resultaten van ons programma

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat in overeenstemming met artikel 31 uit de gemeenschappelijke regeling op de vergadering van 19 juni 2024. Vooruitlopend hierop nam het bestuur op 13 december 2023 het besluit een bestemmingsreserve te vormen voor het schrijven van een plan van aanpak robuustheid.

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	**2023**	**2023**
	€	€	
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.729.556	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.394.851	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	**53.447**	**20.473-**	**45.470-**
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.473	45.470
Resultaat	**105.487**	**-**	**-**

12.2 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt in overeenstemming met de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De lasten zijn direct gerelateerd aan de baten en passen binnen het bestaand beleid. Na de begrote onttrekking resteert een positief saldo. Het algemeen en dagelijkse bestuur ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het algemeen bestuur is daarmee bekend met de overschrijdingen. De overschrijding op de lasten op het programma betreft dan ook een overschrijding die gedekt wordt met direct gerelateerde baten. Hierdoor is deze onrechtmatig, maar wordt deze in overeenstemming met de spelregels - die zijn opgenomen in de financiële verordening - geaccepteerd.

12.3 Resultaatbestemming

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling (GR) op de vergadering van 19 juni 2024.

12.4 Bedrijfsvoering en personeel

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In het hoofdstuk Sociaal Jaarverslag beschrijven wij hoe wij hieraan bij de bedrijfsvoering aandacht besteedden.

12.5 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
BATEN	**2023**	**2023**	**2023**
GR-bijdragen	€	€	€
Gemeente Beverwijk	1.069.887	1.126.026	1.069.887
Gemeente Bloemendaal	103.172	155.037	103.172
Gemeente Edam-Volendam	179.799	258.603	179.799
Gemeente Haarlem	1.549.476	1.487.519	1.549.476
Gemeente Heemskerk	597.009	666.248	597.009
Gemeente Heemstede	104.232	164.763	104.232
Gemeente Landsmeer	63.334	88.098	63.334
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	1.015.884	-	1.015.884
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	122.717	117.789	122.717
Gemeente Oostzaan	61.111	81.810	61.111
Gemeente Purmerend	305.959	510.594	305.959
Gemeente Uitgeest	247.780	270.335	247.780
Gemeente Velsen	1.975.597	2.059.726	1.975.597
Gemeente Waterland	99.051	136.477	99.051
Gemeente Wormerland	128.867	162.359	128.867
Gemeente Zandvoort	130.110	165.568	130.110
GR-bijdragen deelnemers	**7.753.984**	**7.450.949**	**7.753.984**
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	**8.304.802**	**3.964.946**	**6.021.634**
Overige baten	119.068	50.000	40.000
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	**16.177.854**	**11.465.898**	**13.815.618**

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
LASTEN	**2023**	**2023**	**2023**
Personele lasten	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	10.376.754	8.941.607	10.744.721
Werving & personeelsbeleid	56.155	8.645	23.645
Inhuur derden	611.117	200.000	200.000
Scholing & employability	225.856	165.000	165.000
Overige personeelslasten	260.956	210.000	210.000
Subtotaal personele lasten	**11.530.838**	**9.525.252**	**11.343.365**
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	99.348	89.496	94.496
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	203	4.068	4.068
Afschrijvingslast ICT	77.925	127.125	127.125
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	14.430	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	**257.167**	**300.419**	**305.419**
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	48.902	35.595	46.274
Organisatieontwikkeling	13.148	10.000	25.000
Accountants- en advieskosten	62.671	35.595	39.155
Huisvestingskosten	326.665	262.386	262.386
Facilitaire kosten	33.840	25.425	25.425
ICT-kosten	441.292	357.882	357.882
Handhavingskosten	31.831	38.138	38.138
Algemene kosten	404.075	302.283	304.083
Bankkosten	1.280	1.119	1.119
Subtotaal overige bedrijfslasten	**1.363.704**	**1.068.423**	**1.099.460**
Externe projectkosten	2.931.155	590.475	1.112.843
Nagekomen baten en lasten	41.889		-
Vennootschapsbelasting	346-	1.800	-
TOTAAL LASTEN	**16.124.407**	**11.486.369**	**13.861.088**

TOTALEN	Realisatie	Oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	**2023**	**2023**
	€	€	
Totaal baten	16.177.854	11.465.898	13.815.618
Totaal directe lasten	12.729.556	8.576.406	10.628.357
Overhead	3.394.851	2.909.963	3.232.731
Saldo van baten en lasten	**53.447**	**20.473-**	**45.470-**
Toevoeging aan reserves	50.000	-	
Onttrekking aan reserves	102.040	20.473	45.470
Resultaat	**105.487**	**-**	**-**

12.6 Toelichting overzicht van baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling

Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtneming van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Resultaat projecten

Op de dienstverlening, buiten de takenpakketten beschreven in onze Gemeenschappelijke Regeling, realiseerden wij een positief resultaat. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening van de taakuitvoering van Bouw- en Woningtoezicht. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2023. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

Overige opbrengsten

In 2023 ontvingen wij een grote renteopbrengst als gevolg van stijgende rentes die wij ontvangen op de gelden die wij wegzetten in de schatkist. Wij maakten geen gebruik van deposito's. De overige baten voor 2023 bestaan uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars.

Salarissen en sociale lasten

De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. In 2023 is een transitievergoeding uitbetaald als compromis voor het

niet slagen van een mens-volgt-werk traject. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot als gevolg van het niet of later in kunnen vullen van vacatures.

Inhuur derden

Om de minimale bezetting op peil te houden maakten wij in 2023 meer gebruik van inhuur. Inhuur wordt ingezet om bijvoorbeeld verzuim op te vangen of ter overbrugging van vacature invulling. Voor ons team bouwvergunningen maakten wij in heel 2023 gebruik van langdurige inhuur. De oorzaak hiervoor is een mens-volgt-werk traject dat niet succesvol was.

Overige personeelslasten

Na een aantal coronajaren en een onwennig jaar in 2022 reizen onze medewerkers weer volop naar onze kantoren. Daarnaast pasten wij ons mobiliteitsbeleid aan naar 100% vergoeding voor het openbaarvervoer voor alle reizen. Wij zien dat, mede door de stijgende benzineprijzen, medewerkers meer reizen met het openbaar vervoer. Door deze effecten zijn de reiskosten hoger dan begroot.

Helaas is ons verzuim opgelopen in 2023, hierdoor zijn ook de kosten voor verzuimbegeleiding door coaching en bedrijfsartsen hoger dan begroot.

Kapitaallasten

De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In de begroting is rekening gehouden met vervangingsinvesteringen vanwege de inflatie maar ook door de geplande directeurswissel zijn deze investeringen uitgesteld. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten lager dan begroot. Wel hebben we naar aanleiding van de pilot dit jaar in verplaatsbare vergaderruimten geïnvesteerd. Deze ruimtes zijn nodig, omdat we zien dat we steeds meer op kantoor (digitaal) vergaderen en er een grotere vraag is naar vergaderruimtes.

Overige bedrijfslasten

Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting. In het kader van verandering in de rechtmatigheidsverantwoording huurden wij expertise in om ons te ondersteunen met de voorbereiding hierop. In verband met de wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de impact op onze gemeenschappelijke regeling hebben wij advies ingewonnen. Hierdoor zijn de advieskosten hoger dan begroot. De aanhoudende inflatie zorgde ook in 2023 voor een overschrijding op onze energielasten. Daarnaast moesten wij in december bijna zes weken onze pand verwarmen met elektrische straalkachels. Als gevolg van waterschade is onze warmte koude centrale uit bedrijf geweest. De reparatiekosten waren niet begroot.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties maar ook doordat voor veel contracten het niet meer mogelijk is om gebruik te maken van gratis licenties als gevolg van onze toegenomen omvang. Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten, een daling van de kapitaallasten en door niet begroten rentebaten.

De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2023 betrekking op de naheffing van de contributie voor de vereniging ODNL.

Onvoorzien

Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoord in de jaarrekening.

12.6.1 Toelichting op de overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie	oorspronkelijke begroting	Gewijzigde begroting
	2023	2023	2023
	€	€	€
Personele lasten	1.810.873	1.669.148	1.965.752
Overige personele lasten	281.117	153.647	167.686
Afschrijvingen	164.812	158.864	159.990
Rentelasten	9.600	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	201.207	201.534	203.959
Overige bedrijfslasten	922.412	712.340	720.914
Totaal	**3.394.851**	**2.909.963**	**3.232.731**

Toelichting op de overheadskosten

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is in overeenstemming met de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 17,5% op basis van FTE. Het percentage overhead ten opzichte van onze totale lasten gecorrigeerd voor externe projectkosten is 25,75%

12.7 Staat van baten en lasten

Overzicht van BATEN & LASTEN						
BATENCATEGORIEËN	**Realisatie 2023**		**Gewijzigde begroting**		**Oorspronkelijke begroting**	
Bijdragen deelnemende gemeenten en Provincie		**7.753.984**		**7.753.984**		**7.450.949**
Projectbaten	8.304.802		6.021.634		3.964.946	
Projectlasten	6.318.420		6.021.634		3.964.946	
Resultaat projecten		**1.986.382**		**0**		**0**
Overige opbrengsten						
Rentebaten						
Overigen	119.068		40.000		50.000	
		119.068		**40.000**		**50.000**
LASTENCATEGORIEËN						
Salarissen en sociale lasten						
Salarissen en sociale lasten	10.376.754		10.744.720		8.941.607	
Dekking DVO's en projecten	-3.387.265		-4.908.790		-3.374.471	
		6.989.489		**5.835.929**		**5.567.136**
Overige personeelslasten						
Overige personeelslasten eigen personeel	542.967		398.645		383.645	
Inhuur personeel	611.117		200.000		200.000	
		1.154.084		**598.645**		**583.645**
Rente en afschrijvingen						
Afschrijving materiële vaste activa	242.737		290.989		285.989	
Rentelasten vaste schulden	14.430		14.430		14.430	
Overige rentelasten	0		0		0	
		257.167		**305.419**		**300.419**
OVERIGE BEDRIJFSLASTEN						
Overige bedrijfslasten	4.294.859		2.212.303		1.658.898	
Dekking projecten	-2.931.155		-1.112.843		-590.475	
		1.363.704		**1.099.460**		**1.068.423**
BEDRIJFSVOERINGSRESULTAAT		94.990		-45.470		-18.673
Nagekomen baten en lasten						
Nagekomen baten	-41.889				0	
Nagekomen lasten	0				0	
		-41.889				**0**
GEREALISEERDE TOTAAL VAN SALDO VAN BATEN EN LASTEN		**53.101**		**-45.470**	**0**	**-18.673**
Vennootschapsbelasting		346				**-1.800**
MUTATIES RESERVES	**+**	**52.040**		**45.470**	**+**	**20.473**
GEREALISEERDE RESULTAAT		**105.487**		**0**		**0**
(VOORSTEL) RESULTAATBESTEMMING		105.487				0
Te retourneren resultaat aan deelnemers verdeelsleutel	+				+	
TOTAAL		**105.487**		**0**	**0**	**0**

12.8 Balans

ACTIVA	31 december 2023		31 december 2022	
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	3.653.169		3.773.768	
		3.653.169		3.773.768
Totaal vaste activa		**3.653.169**		**3.773.768**
Financiële vaste activa				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	10.338			10.338
Totaal financiële vaste activa		**10.338**		**10.338**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	538.386		987.219	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een	7.878.632		6.322.632	
Overige vorderingen	237.588		200.313	
Overige uitzettingen	0		0	
		8.654.606		7.510.163
Liquide middelen				
Kassaldi	1.171		1.877	
Banksaldi	215.991		225.794	
		217.162		227.671
Overlopende activa				
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0		0	
1. Nog te ontvangen voorschotbedragen van Europese overheidsinstellingen	72.907		121.036	
2. Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	228.138		192.186	
		301.045		313.222
Totaal vlottende activa		**9.172.813**		**8.051.056**
TOTAAL GENERAAL		**12.836.320**		**11.835.162**

PASSIVA	31 december 2023		31 december 2022	
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	467.359		467.360	
Bestemmingsreserves	156.861		144.901	
Gerealiseerd resultaat	105.487		121.955	
		729.707		734.217
Voorzieningen				
Onderhoud pand	181.625		142.875	
Personeel	835.654		610.293	
		1.017.279		753.168
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000		3.700.000	
		3.700.000		3.700.000
Totaal vaste passiva		**5.446.986**		**5.187.385**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Overige schulden	593.212		892.970	
		593.212		892.970
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen				
van vergelijkbaar volume	936.935		1.347.674	
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
1. Voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	0		0	
2. Voorschotbedragen van het Rijk	2.620.699		1.087.103	
3. Voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.238.488		3.320.030	
		6.796.122		5.754.807
Totaal vlottende passiva		**7.389.334**		**6.647.777**
TOTAAL GENERAAL		**12.836.320**		**11.835.162**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

23 april 2024 | versie 2.0
Beeld: eigen fotografie ODIJmond en 123rf.com stockfoto’s